

PRED 25-LETNICO KOČEVSKEGA ZBORA

Program proslave v Kočevju že izdelan

Od 1. do 3. oktobra 1943 je bil v Kočevju Zbor odposlancev slovenskega naroda

Na zadnji seji odbora za pripravo proslave 25-letnice kočevskega zbora odposlancev slovenskega naroda, so že sprejeli program slovesnosti, ki sicer še ni dokončen, vendar pa kljub temu do proslave ne bo bistveno spremenjen. Program predvideva:

29. septembra bodo gasilci praznovali 90-letnico prostovoljnega gasilskega društva Kočevje.

30. septembra bo v Seškovem domu odprta spominska razstava o razvoju slovenske oblasti. — Začela se bodo tudi športna tekmovanja, ki bodo trajala ves teden.

2. oktobra ob 16. uri bo pred spomenikom promenadni koncert rudniške godbe. — Ob 17. uri bo v hotelu Pugled slavnostna podelitev nagrad sklada Jožeta Seška. — Ob 19. uri bo v Seškovem domu koncert Invalidskega pevskega zbora iz Ljubljane.

3. oktobra ob 8. uri bo pred osnovno šolo Mirka Bračiča srečanje borcev 9. brigade. — Ob 9.30 bodo na novem pokopališču odkrili kostnico in spomenik padlim borcem NOV. — Ob 11. uri bo v Seškovem domu slavnostna seja delegatov zbora skupščine SRS, na kateri bodo sodelovali še vsi predsedniki slovenskih občinskih skupščin, preživeli odposlanci Kočevskega zbora, delegati občinske skupščine Kočevje in delegacija zvezne skupščine. Na seji bo govoril predsednik skupščine Sergej Kraigher; Janez Vipotnik, predsednik republiške konference SZDL pa bo predlagal, da bi 27. april, dan ustanovitve OF, proglašili za republiški praznik. — Ob 12. uri bo v avli nove šole tovariško srečanje preživelih udeležencev Kočevskega zbora.

Razen tega bo v teh dneh v Likovnem salonu razstava partizanske grafike, v domu telesne kulture pa filatelistična razstava.

Pred velikim zborovanjem novomeških učiteljsčnikov

Letos je poteklo 20 let, odkar je dolenska metropola dobila učiteljske. V tem času je zapustilo ustanovo nad 600 diplomantov, ki v glavnem poučujejo po šolah na Dolenjskem in v Spodnjem Posavju, mnogi pa tudi drugod po Sloveniji.

Iniciativni odbor, ki se je medtem že sestel, je sklenil organizirati proslavo tega pomembnega jubileja. Proslava bo v soboto, 19. oktobra, v Novem mestu. Ob 18. uri bo v domu Ljudske prosvete svečana akademija, dve uri kasneje pa tovariško srečanje učiteljsčnikov vseh generacij na Otočcu. Ob tem bodo nekdanji dijaki podelili priznanja vse svojim predavateljem, tistim, ki so učili več kot deset let, pa bodo poklonili še darila.

Pokrovitelji slavja naj bi

bili predsedniki občinskih skupščin Novo mesto, Metlika, Črnomelj, Ribnica, Kočevje, Trebnje, Sevnica, Krško in Drezice. Odbor vabi vse novomeške učiteljsčnike, da se prijavijo za obisk slavnosti v Novem mestu. Za osebo naj nakažejo 40 din in sporočijo svoj točen naslov. Praznovanje 20-letnice učiteljsča v Novem mestu je vključeno v program proslav za občinski praznik te dolenske občine.

V. P.

ATLETSKO TEKMOVANJE MESTNIH REPREZENTANCO

Le kdo je pričakoval takšen uspeh?

Aletom Novoga mesta in Kočevja čestitke – Novomeščani zmagali v obeh konkurencah – Zmagovalci med posamezniki so: Katja Močnik, Vesna Saje, Marinka Humer, Borut Hočevar, Stane Šega, Vinko Istenič, Jože Smodej, Branko Štrumbelj in Kamilo Možina.

Na atletskem tekmovanju mestnih reprezentanc Jesenice, Koprna, Kočevja, Murske Sobotice in Novoga mesta, ki je bilo v nedeljo, 15. septembra na Stadionu bratstva in enotnosti v Novem mestu, je poteklo s presenečenjem, kakršnega ni nihče pričakoval! Presenečenje je v tem, da je zmagala reprezentanca Novoga mesta pred Mursko Sobotico in Kočevjem, Dolenjski atleti so v desetih disciplinah od šestnajstih bili zmagovalci. To jim je prineslo v skupnem zbiru točk zaslužen prvo odličje tretje mesto. Tekmovanje, ki ga je pod pokrovit-

elstvom delovnega kolektiva Novomeščani izpeljala komisija za atletiko pri OZETK je bilo razen manjših spodaljavov vzorno organizirano. Vse tri pokale so osvojili Novomeščani. Priznanje jim je podelil predsednik upravnega odbora Novomeščani Andrej Petrič. Končni vrstni red ekip: moški — 1. Novo mesto 36, 2. Kočevje 33, 3. Murska Sobotica 25, 4. Jesenice 24, 5. Koper 15, 6. Zenske — 1. Novo mesto 28, 2. Murska Sobotica, 27, 3. Koper 26, 4. Kočevje 13, in 5. Jesenice 11 točk. Rezultati tekmovanja: moški —

100 m 1. Hočevar (Koč.) 14,5, 2. Hribnik (N. m.) 14,6, 3. v prvem startu sta nas naša predstavnik razveselila. Prvo in drugo mesto je bilo spodbuden začetek za ugoden razvoj nadaljnjih dogodkov 400 m 1. Istenič (N. m.) 53, 2. Divjak (Koč.) 54, 4. Povratek Isteniča na atletsko stazo je bil več kot uspešen. Zaslužen je porazil dobrega susterišča in s svojim tekom dvignil gledalce na nože. Divjak je s tretjim mestom uspel. 1500 m — 1. Voborič (M. S.) 4:25, 2. Košar

(Nadaljevanje na 15. str.)

Razgibano, tepo in kvalitetno atletsko srečanje v Novem mestu je bilo razveseljivo za nadaljnji razvoj atletike na Dolenjskem. Teki na kratke in dolge proge so bili razburilivi in so večkrat dvignili gledalce na nože. (Foto: S. Dokl)

»Gospa Judit« v Brežicah

Branka Verdopnik-Rasbergerjeva, prvakinja reškega gledališča, bo z recitalom Cankarjeve »Gospa Judit« nastopila prihodnji četrtek, 26. septembra, v Brežicah. Popoldne se bo predstavila gimnazijski mladini, zvečer pa odraslim občinstvu. — Na podobnem recitalu v Kostanjevici je ugledna umetnica predzadnje sobote počela izredne aplavz in navdušila vse navzoče s svojo izredno igro.

Črnomaljska »ZORA« se pripravlja na združenje z novomeško IMV

Ker se je v zadnjem času po obzaj pri lesni predelovalni industriji ZORA v Črnomlju zaradi zmeraj hujše konkurence na trgu precej poslabšala, je očitno, da z dosedanjim proizvodnjo tovarna ne bi več dolgo uspevala. Delarski svet podjetja kakor tudi občinska skupščina sta o tem razpravljala ter predlagala, naj bi se podjetje združilo z novomeško tovarno avtomobilov, za katero že 3 leta izdelujejo kosovno pohištvo za stanovanjske prikolice. Ob dejstvu, da IMV povečuje proizvodnjo prikolice od 2.000 na 6.000 letno, se kaže pri obeh kolektivih interes za združenje. Če se bo kolektiv Črnomaljske ZORE odločil za priključitev, bo IMV organizirala serijsko proizvodnjo pohištva za prikolice samo v Zorinih prostorih.

Pridelovalci pšenice bodo nagrajeni

V dvorani AGROKOMBINATA v Krškem pripravljajo za 22. september veliko slovesnost. Razdelili bodo nagrade tekmovalcev v pridelovanju pšenice. Denar zarje bo prispeval sklad za pospeševanje kmetijstva pri občinski skupščini.

VREME

OD 19. DO 29. SEPT.
Do 21. septembra nestalno s pogostnimi padavinami, nato se bo vreme v splošnem izboljšalo, vendar okrog 27. septembra zopet prehodne padavine.
Dr. V. M.

Tovariš Kardelj med govorom v Novi Gorici (Foto: M. M.)

Nikdar več hlapci!

Nova Gorica z rdečo vrtnico v mestnem grbu, najmlajše slovensko mesto in simbol hrepenenja majlega naroda po svobodi in soncu, je v nedeljo utripalo kot pravo velemesto. Vsa odeta v cvetje in zastave, je sprejela več kot 100.000 ljudi, ki so prišli čestitat Primorcem za srebrni jubilej vstaje

Z otvoritvijo razstave o Primorski v boju za svobodo, atletskim tekmovanjem slovenskih mest in veličastnim ognjemtom se je praznovanje začelo že v soboto.

V nedeljo zjutraj, ko so se začele proti mestu valiti reke ljudi z vseh štirih vetrov, pa je bilo dogodkom že kar težko slediti. Najprisrčnejša in najlepša so bila prav gotovo srečanja starih borcev in prijateljev, ki so se večkrat s solzami v očeh objemali in se poljubovali na vseh koncih mladega mesta.

Tu so se srečali tudi nekdanji brigadirji, ki kar verjeti niso mogli, da je iz močvirnega travnika, kjer so pred 20 leti prvič zapicili lopate, zrastle tako ponosno in lepo mesto. Oči so jim drsele po nebotičnem zidu močvirne stolpnice pred občinsko skupščino, ki se razgleduje in združuje Slovence to in onstran meje.

Ob 11. uri dopoldne, ko je iz 500 grl zadonela pesem »Vstajenje Primorske«, se je začel osrednji del proslave. Po pozdravu predsednika občinske skupščine Nova Gorica Milana Vižintina je govoril član sveta federacije in član predsedstva CK ZKJ

Edvard Kardelj (odlomke iz govora prinašamo na tej in na 3. strani). Prebrali so tudi pismo tovariša Tila, ki se zaradi neodoljivih državnih zadev proslave ni mogel udeležiti.

Ko so združeni pevski zbori za konec slavnostnega dela ognjevitno zapeli še »Na juriša in italijansko partizansko pesem« La brigada Garibaldi, je pričela zbrana množica navdušeno ploskati. Navzle dežju, ki je ponagajal med proslavo, se ljudje niso razšli, ampak vztrajali do zadnje pesmi: — »Zdravice«, ki jih je simbolično povabila tudi k pripravljenim mizam in k veseli družbi.

Pesmi stoterih mladih pevskih zborov so odmevale po parkih mladega mesta, v lokalih pa so znane domače in partizanske višje povzeli kar vsi prisotni — celo natakargili! Se ko so se začele prižigati luči, so bili vsi trgi in ulice polni ljudi.

»Hočemo Titovo Jugoslavijo« so nas pozdravljali stari, obledeli napisi na hišah ob cesti, ko smo se vračali domov. Obledeli a ne izbrisani! Zapisani so v srcih.

M. MOSKON

Iz govora tovariša Kardelja

V uvodu, ko je tovariš Kardelj govoril o zgodovinskih dneh vstaje na Primorskem, je še posebno poudaril pomen odločnega upora Slovencev z besedami:

Tudi med nami so bili tedaj ljudje, ki so izgubljeno ponavljali, da pomeni vstaja

uničenje slovenskega ljudstva. Toda to, česar niso čutili in vedeli taki ljudje, so čutili in vedeli tisoči in tisoči preprostih delovnih ljudi po mestih in vaseh. Zato so večje množice vse odločneje sledile pozivu Komunistične

(Nadaljevanje na 3. str.)

tedenski mozaik

Urednik britanske revije »New Statesman« je prejel tole posmehljivo pismo: »Zelo sem presenečen, da so naši politiki spregledali najbolj primeren način, da bi pomagali Cehom. Morali bi oskrbovati Sovjetsko zvezo z orožjem in vplivati na njihovo politiko v dobrem smislu — prav tako kakor delamo v Nigeriji...« V Tilburyju pri Londonu so na isto ladjo naložili 170 ton granat in pomoč za Biafro. Granate so bile namenjene zvezni nigerijski vojski, obleke in biblije pa Biafranecem... Bilanca »kulturne revolucije« na Kitajskem: Od tridesetih članov politbiroja jih je dvanaest odšlo z odra. Desetletni sekretariat partije je izgubil šest članov, preostali štirje so se pridružili rdeči gardi. Centralni komite je imel 93 članov, 48 članov je bilo odstavljenih, devet pa suspendiranih. Seznan s tem še daleč ni izbrpan... ZDA so lahko hvaležne Moskvi za okupacijo CSSR. Vojna v Vietnamu ni videti več tako strašna — menijo nekateri, zahodnoevropske članice NATO, ki so kazale zamerljivo nepostojnost, so spet postale bolj ubogljive, morebitne nove pustolovščine v lastni interesni sferi so zdaj postale lažje in v najslabšem primeru lahko Washington reče, da na drugi strani niso nič boljše... Moskvska »Pravda« je odkrila svojim bralcem, da se motijo, če mislijo, da kontrarevolucija nastopa samo z orožjem v roki. V CSSR ni tako — je zapisal list. Tam je »stih« kontrarevolucija, ki nastopa bolj pretkana. Tako pretkano, da je varšavska peterica vse doslej ni mogla odkriti. Izvedelo se je, da je samjetsko po veljstvo nekaj dni po okupaciji CSSR na tihem poslalo vzhodnonemške tanke in evote domov. Res je bilo neprijetno, da tudi to po sodelujejo Nemci pri okupaciji Češkoslovaške. Toda glavni razlog — kakor poročajo dopisniki — je bil najbrž ta, da Nemška DR po potsdamskem sporazumu, na katerega se Rusi tako radi sklicevajo, sploh ne bi smela imeti — armade.

Bodo sadjarji zaman vabili kupce?

Zakon ponudbe in povpraševanja žal še ne sega preko občinskih meja — Prodajalci preveč izkoriščajo krajevne razmere

V Slovenskih goricah odkupujejo jabolka in slive po 30 par kilogram, kolikor jih sploh odkupijo. Sadjarji bi jih namreč radi prodali še več, čeprav je cena zelo nizka. V občini Slovenske Konjice pa sploh ne odkupujejo kmečkega sadja, ker ne najdejo kupcev zanj. Podobno v občini Slovenska Bistrica in še v nekaterih. V nekaterih krajih Slovenije pa je sadje tako drago, ko da bi ga bilo premalo ali bi bilo uvoženo. Po ta-

kih cenah bi lahko sklepali, da ima pri nas vsaka občina svojo carinsko mejo in prelevmane — posebno dajatve pri uvozu iz drugih krajev — podobno kot Italija pri uvozu mesa in živine.

Težave pri prodaji sadja pri nas sicer niso tako zapletene kot pri izvozu živine zaradi italijanskih prelevmanov, našim sadjarjem pa škoduje enako ali včasih še bolj. Nekateri sadjarji že sprašujejo: »Ali se bo v sadjarstvu ponovilo, kar smo doživeli v živinoreji?« (O nazadovanju naše živinoreje menda niso potrebne še nove razlage). Zdaj sadjarjem slabo kaže, hudo slabo, če se ne bodo mogli sporazumeti s trgovci in bodo v medsebojnih odnosih delali tako, kot ravnaajo z nami tuje.

Poglejmo dejstva!

V Mariboru prodajajo jabolka, hruške in slive po največ 1,20 din kilogram. Najnižje cene na tržnici so tudi za polovico nižje. Enake najvišje cene imajo v Celju — le hruške so nekoliko dražje — da drugih manjših mest v severovzhodni Sloveniji ne navedemo. Podobne cene so bile v teh mestih tudi proti koncu avgusta, ko so v nekaterih dolenskih občinah bile mnogo višje. Za primerjavo vzemimo najvišje cene. V Ribnici so prodajali jabolka po 3, din kg, v Kočevju po 2,80 in v Trebnjem po 2,75. V septembru so cene sicer nekoliko znižali, a še vedno prodajajo jabolka v Ribnici po 2,50, v Kočevju pa po 2,20 din kilogram. Torej celo po višji ceni kot v Ljubljani, ki velja za najdražje mesto v Jugoslaviji.

Presenetljiva je tudi primerjava med cenami v Brezicah, kjer so prodajali jabolka po 1 do 1,20 din kg, Krškim — 1,50 din kg — in v Trebnjem 2,75 din kg. Zakaj tako velika razlika v ceni, ko pa ti kraji in občine niso tako daleč druga od druge?

CAPE KENNEDY: Tu so v ponedeljek imeli vajo za start 74 metrov dolge vesmirske rakete APOLLO SEDEM. Raketo SATURN B1 so za poskus napolnili z gorivom. Tudi astronauti Schirra, Eisele in Cunningham so pripravljani za izstrelitev, ki bo jutri tri tedne — 11. oktobra. Telefoto: UPI/NASA

TELEGRAMI

LIZBONA — Antonio Salazar, 78-letni diktator Portugalske, ki je na oblasti nepretrgoma od leta 1932. Je v globoki omedlevici po drugi možganski kapi v desetih dneh. Poročajo, da je njegovo zdravstveno stanje brezupno.

BRUSELJ — V belgijski prestonici so se sestali visokopostojni 15 držav članic atlantskega pakta. Zaradi okupacije CSSR pripravljajo NATO nujno sklicanje ministrskega sveta se pred desetdnevno.

LAGOS — Zvezna nigerijska vlada je sporočila, da so nigerijske čete zavzele Owerri, eno izmed zadnjih dveh mest v odepeljani Biafri. Prebivalstvo v strahu za svoje življenje kljub zveznim zagovornim o varnosti beži v džunglo.

STOCKHOLM — Kljub neugodnim napovedim, da bo švedska socialno-demokratska stranka izgubila absolutno večino mest v parlamentu, je ta na nedeljskih volitvah nekoliko presenetljivo osvojila 12 sedežev več, kakor jih je imela doslej in si tako utrdila absolutno večino. Stranka je na oblasti dobrih trideset let.

LONDON — V Veliki Britaniji so novi viharji z dežjem močno poslabšali položaj zaradi povodinj. Najhuje je prizadeta jugovzhodna Anglija, kjer vojski, policiji in prostovoljci utrjujejo obale naraslih rek. Takih povodinj ne pomnijo v zadnjih petnajstih letih.

KANTUM — Sovjetska zveza bo poslala Sudanu orožje: letala vrste smig, tanke, protiletalske topove in radarsko opremo. Prva ladja z orožjem bo prispela v Port Sudan prihodnji teden.

ALŽIR — Šest držav in vlad afriških držav, ki so se udeležili alžirske afriške konference sva vrh us so med drugim sprejeli resolucije, v kateri zahtevajo nastavev sovražnosti v Nigeriji in splošno amnestijo za vse tiste, ki so se bojevali v odepeljani Biafri.

Odgovora ni moči iskati drugod kot v nesolidnem poslovanju trgovine. Velika trgovska podjetja še ne pomenijo jansiva za zadovoljivo preskrbo prebivalstva. Posamezne prodajalne preveč izkoriščajo razmere na svojem ozkem območju. Če nimajo konkurence, namerno povzročajo pomanjkanje blaga, da obdržajo visoke cene.

To ne škoduje le sadjarjem, ki ne morejo prodati pridelkov po ceni, ki bi jo letos lahko pri sadju imenovali napačno. Škoduje vsem prebivalcem, ki nimajo lastnega sadja in ga kupujejo na trgu ali v trgovini. Škodujejo tudi zdravju naših ljudi, kar se odraža v stroških zdravstvenega zavarovanja, ker zaradi visoke cene jedo premalo sadja. Zato ne bi smel nihče trditi, da se zaradi težav pri prodaji kmečkega sadja ni vredno vzmernirati.

J. PETEK

WASHINGTON — Iz ameriškega glavnega mesta prihajajo napovedi, da se bodo v prodaji ameriških reaktivnih vojaških letal »phantom« Izraelu. Baje je predsednik Johnson proti prodaji teh letal, dokler se stanje na Srednjem vzhodu ne pomiri. To da vplivali krogi okrog vlade si prizadevajo, da bi do prodaje prišlo.

tedenski zunanjepolitični pregled

Čedalje bolj je čutili posledice, ki jih je povzročila okupacija CSSR po oboroženih silah petih članic varšavske zveze, v resnici pa predvsem po tankih Sovjetske zveze. Zakaj prav vodstvo Sovjetske zveze je bilo tisto, ki je dalo pobudo in večino tankov za vojaško intervencijo v »bratski« socialistični državi.

Ni znano, kaj vse so sovjetski voditelji upoštevali, ko so se odločili za vdor. Vojaško so se vsekakor dobro pripravili, saj so pripravili tekle skoraj pol leta in zahodni vojaški strategji pravijo, da je bila cela operacija »vzorno« izpeljana. Zato pa je politično doživela polom.

Prav tako neugodno je vplivala tudi na mednarodne odnose, predvsem na stališče posameznih držav do podpisa sporazuma o prepovedi širjenja atomskega orožja, ki sta ga Washington in Moskva načelno že sklenila. Vrsta držav je že prej imela pomisleke do tega sporazuma, toda vse je kazalo, da ga bodo omahljivke prej ali slej le podpisale.

Potem je prišla okupacija CSSR. Italija in Zvezna republika Nemčija sta nemudoma sporočili, da sporazuma še ne bosta podpisali, vsaj za zdaj. Zdaj se je oglašila še Japonska, ki pravi, da bo najbrž počakala s podpisom sporazuma.

To stališče je razumljivo in izraža strah in razočaranje. Strah zaradi ranljivosti malih in srednjih držav pred obema supersilama in razočaranje, da postajata obe velikanki čedalje bolj pridrzni in nesramni. Morda tiči za takim upanjem celo nameč, »omisliti si« lastno atomsko orožje, ki bi vsaj nekoliko bolj jamčilo za neodvisnost malih in srednjih držav.

Tak račun je očitno zmoten, toda države po svetu so prestrašene. V strahu pa človek in celi narodi pogosto ravnajo drugače, kakor bi sicer po zrelem premisleku. Krivdo za sedanji strah pa vsekakor najbolj nosi Sovjetska zveza, ki si sama prizadeva, da bi bil sporazum o neširjenju čim prej podpisan.

Tudi v ameriškem kongresu zavlačujejo z ratifikacijo tega sporazuma, čeprav ga je vlada v Washingtonu že odobrila. Deloma izvira to iz predvolilnih manevrov v ZDA, deloma pa iz prizadevanja, da bi ZSSR plačala višjo ceno za ta sporazum, ki bi bila dejanska cena za njeno neumno in neodgovor-

no ravnanje v CSSR. Zaradi češkoslovaške krize je zanimanje za Srednji vzhod — vsaj v Evropi — v zadnjih dneh nekoliko splahnelo. Toda položaj na arabsko-izraelskih mejah je ves čas oblikovala neizprosna logika krajevnega in mednarodnega dogajanja. Zmotno

Posledice vdora

bi bilo misliti, da okupacija CSSR ni vplivala na stanje v tem delu sveta. Močno je vplivala, in to tako, da je položaj hudo poslabšala.

Po prvih ocenah je vsekakor opogumila Izrael za morebitne nove vojne ali bolj omejene vojaške akcije proti arabskim državam. Za temi ocenami tiči domneva, da Sovjetska zveza ne bi mogla tako glasno vpiti »Primate tatui!« na Srednjem vzhodu, ko je bila sama »tatica« v CSSR. To je morda zmotno mnenje, toda tako je mislil marsikdo.

Toda položaj na Srednjem vzhodu je dosti bolj zapleten, da bi ga lahko razložili samo z igro velesil. Pomembno vlogo igrajo tudi »krajevni« dejavniki. In med njimi je — posebno v zadnjem času — čedalje bolj pomemben dejavnik vpliv »fedajinov« oziroma arabskih partizanskih komandosov, tudi na politiko državnih vodstev v arabskih državah.

Zdaj eksplodirajo bombe že sredi Tel Aviva in nobenega dvoma ni, da so komandosi postali trn v peti Izraelcem. V določenem smislu so neprijetni tudi za zakonite arabske vlade, ki se zavedajo, da Arabci kljub ponovni izdatni vojaški pomoči Sovjetske zveze še nikakor niso sposobni, da bi se vojaško lotili Izraela.

Iz »fedajinov« je zdaj zraslo pravo ljudsko gibanje, v katerem so predvsem sinovi palestinskih beguncev. To je tisti ljudje, ki so kot otroci morali zapustiti svojo domovino ali so se celo rodili pod begunskimi šotori v puščavi in jedli grenki kruh tuje pomoči. To gibanje je v marsičem nestrogo s politiko odgovornih arabskih vlad in si pridobiva zaveznikov, ker lahko pokaže vsaj na diverzantske uspehe. In tako prihaja tudi na Srednjem vzhodu do sprememb, toda — žal — na slabše.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ SKLEPI PREDSEDSTVA IN IO REPUBLIŠKE KONFERENCE SZDL SLOVENIJE — Priprave na vseljudski odpor so sestavni del vsebine naše samoupravne družbe! Tako so poudarili na skupni seji predsedstva in izvršnega odbora republiške konference SZDL Slovenije, na kateri so razpravljali o aktualnem političnem položaju in nalogah vseh slovenskih organizacij Socialistične zveze. Dejali so, da je dolžnost vseh družbenih sil, da kar najhitreje razvijajo in oblikujejo osnutek vseljudskega odpora proti kakršnikoli grožnji in s katerekoli strani. Naše priprave morajo biti popolne, tako da bo vsak državljan natanko vedel, kaj mu je storiti v primeru nevarnosti. Zaupati moramo v lastne sile in moč naroda. To bo krepilo našo odgovornost, disciplino in požrtvovalnost. Obenem moramo biti budni proti notranjemu sovražniku.

Graditi moramo našo družbo tako, kakor da bo sto let mir, in pripravljati moramo biti, kakor da bo že jutri vojna!

■ JE KAJ NOVEGA V OSNUTKU NOVEGA ZAKONA O DELOVNIH RAZMERJIH? — Predvsem se sestavljavci trudijo, da ne bi z novim zakonom zoževali možnosti za samoupravno urejanje delovnih odnosov v kollektivih. Je pa v osnutku tudi nekaj novosti. Tako zaposleni osebi, ki ima najmanj 35

oziroma 30 (ženske) delovne dobe, ne bi moglo prenehati delovno razmerje brez njenega pristanka, če bi ukinili njeno delovno mesto. V osnutku je tudi predlog, po katerem bi vse delovne organizacije morale v svojem splošnem aktu o sistematizaciji ugotoviti potrebno strokov-

Vseljudski odpor in samoupravljanje

nost za vsako delovno mesto. Predvidena so tudi določila o prenehanju delovnega razmerja po zakonu osebam, ki izpolnjujejo pogoje za polno starostno pokojnino.

■ PREDSEDNIK TITO ODPRL ZAGREBSKI VELESEJEM — Na površini 190.000 kvadratnih metrov razstavlja 1250 domačih in 5000 tujih razstaviljavcev iz 52 držav, med njimi tudi Sovjetska zveza. Evropo zastopa 26 držav; Afriko 11, Azijo 9, ameriško celino pa 6 držav. Prvič letos razstavlja na sejmu Brazilija, Kolumbija, Malgaška republika in Kenija.

■ PRITISK NA NOVO RAZPOREDITEV DELOVNEGA ČASA — V javnosti ni odpora proti petdnevni delovni tednu, temveč le zahtevajo drugačen raspored delovnega časa. Tako bi radi namesto enournega uveljavili polurni odmor. Delovni dan naj bi se začel prej, kot je predlagal izvršni svet. S tem bi — tako pravijo — znatno omilili težave, ki so nastale spriču neurejenega otroškega varstva in družbene prehrane.

■ PROSLAVA DNEVA MORNARICE — Glavna slovesnost ob dnevu mornarice 9. septembra je bila v Splitu. Poveljnik splitskega armadnega območja viceadmiral Bogdan Peotić je ob tej priložnosti dejal, da je naša pripraviljenost poroštvo, da bodo evote vojne mornarice izpolnile vse naloge, če bo treba.

■ SINDIKATI O GIBANJU GOŠPODARSTVA — Predsedstvo sveta ZSJ je menilo, da so sprejeti ukrepi omogočili večji gospodarski polet, ki pa v tem času še ni mogel priti povsem do izraza. V gospodarstvu so že vsekakor opazne težnje po povečanju proizvodnje, kar vzbuja pogum, obenem pa tudi zavezuje. Podatki kažejo, da občutno narašča dohodek gošpodarskih organizacij, zmanjšujejo se poslovni stroški, povečuje produktivnost dela itd. Pravijo, da je tudi povpraševanje na domačem trgu večje, kar je tudi ohrabrujoče.

Reforma že daje prve uspehe

(Nadaljevanje s 1. str.)

svobodnega razvoja, ne mora pričakovati milosti ne od osvobodilne fronte na oboroženo vstajo. Vse bolj so se slovenski ljudje zavedali, da narod, ki ni sposoben in pripravljen braniti svojega obstanka in lastnega

Iz govora tovariša Kardelja

močnejšega sovražnika.

To spoznanje, izpričano pri nas med drugo svetovno vojno, je bilo po tej vojni ponovno izpričano tudi v številnih osvobodilnih gibanjih v svetu. O njem govorno priča uspešen herojski odpor vietnamskega naroda in vrste drugih narodov.

Tega nauka iz naše zgodovine in boja drugih narodov ne smemo pozabiti. Zlasti pa ga ne smejo pozabiti mlade generacije našega ljudstva. Kajti, v svetu so še močne sile, ki poskušajo deliti svet na narode-gospodarje in na narode-hlapce, na narode-ekspluatatorje in narode-proletarce, na velike, ki odločajo in si dele svet, ter na male, ki sledijo in ki jih delijo. Še so močne sile, ki poskušajo urediti svet — ne na temeljih svobode in enakopravnosti narodov ter njihove kolektivne varnosti — marveč na podlagi pravice močnejšega in interesov močnejšega. Od tod tako veliko aktov mednarodnega nasilja nad narodi, ki smo jim priča na vseh kontinentih. In od tod naša vztrajna podpora vsem, ki se bore za svobodo in neodvisnost narodov, za mir in družbeni napredek.

Zvesti smotrom in težnjam našega ljudstva smo tudi po vojni našo zunanjo politiko usmerili k tem smotrom. Tisti, ki jim tako stališče in taka aktivnost socialistične Jugoslavije ne ustreza, nam očitajo, da se s tem vrtikamo v stvar, ki se nas nič ne tičejo. Toda položaj v mednarodnih odnosih in njihov razvoj se nas še kako tiče, kajti samo s svojo aktivnostjo v teh odnosih lahko branimo lastno neodvisnost in prihodnost. Kakor mir v svetu ni deljiv, tako tudi varnost narodov ni deljiva.

Najno je v medsebojnih odnosih med socialističnimi deželami ter komunističnimi in delavskimi partijami odkrito razširševati vsa tista vprašanja, ki vedno znova vnašajo v te odnose nezaupanje in tako rekoč vsakih deset let ustvarjajo neko novo krizo v teh odnosih.

Obnem pa se moramo doma še bolj enotno in intenzivno posvetiti svojemu delu in reševanju svojih lastnih problemov.

Pri svojih prizadevanjih in iskanjih novih poti socialističnega napredka smo doživljali uspehe, neuspehe in poraze. Toda če damo na tehtnico vse te uspehe in neuspehe in če primerjamo katerokoli področje ustvarjalnosti slovenskega naroda in vse Jugoslavije z rezultati ustvarjanja v kateremkoli drugem družbenem in političnem sistemu, potem dočeni uspehi pre-

NOVA GORICA

Preživeli borci brigad IX. korpusa, ki imajo domicil v primorskih občinah, za njimi pa stotisočglava množica zborovalcev v Novi Gorici med govorom tovariša Kardelja

pričljivo dokazujejo, da smo bili na pravi poti.

To velja tudi za materialne oziroma gospodarske rezultate naše socialistične graditve v Jugoslaviji, Sloveniji in na Primorskem.

Z doseženimi uspehi seveda ne moremo biti zadovoljni. In prav je, da ne zamegljujemo niti enega problema in ne ene deformacije, ki se pojavijo v našem družbenem življenju. Toda prav tako je neogibno, da kot zenico v očesu varujemo tiste poglobitve pridobitve našega socialističnega razvoja, ki osvobajajo delovnega človeka vseh oblik ekonomskega in političnega monopola, bodisi privatno-lastniškega, bodisi etatistično-birokratskega ali tehnokratskega. V sedanjih praksi to pomeni, da se moramo še bolj vztrajno boriti, da bomo dosledno uresničevali smotre gospodarske in družbene reforme.

Vedeli smo, da bo taka reforma trd oreh za našo družbo. Praksa je pokazala, da so v določenem pogledu problemi, težave in žrtve celo večje, kot smo pričakovali. Nasprotniki reforme in sociali-

stičnega samoupravljanja doma in po svetu so ob pojavu takih problemov in težav škodoželjno triumfirali, češ vidite, kam vas vodi samoupravljanje. Toda ti škodoželjni preroki so se prezgodaj oglasili. Ze v tretjem letu reforme lahko ugotovljamo tudi njene prve pomembne rezultate na področju stabilizacije gospodarstva, ponovnega naraščanja proizvodnje, izvoza, življenjskega standarda ljudi itd.

Naposled naj povem, da so določeni ljudje v tujini ob naših razpravah, v katerih javno razgrinjamo vse prob-

leme družbenega razvoja in iščemo zanje najustreznejše razrešitve, zelo pohitili z nepačnimi ocenami odnosov med jugoslovanskimi narodi in si te razprave razlagali kot slabitev njihove enotnosti.

Toda narodi Jugoslavije so preveč usodno povezani in imajo preveč skupnih interesov, da bi se dali speljati bodisi na pot hegemonizma, bodisi na pot reakcionarnega sovнизma, saj bi jih obe privedli samo pod pritisk tuje gospodarske in politične hegemonije. Danes je to bolj jasno kot kdajkoli poprej.

Kmetijski nasveti

Seme je treba razkužiti

Seme za setev mora biti zrelo, zdravo, celo, brez plevelnih semen in ne starejše od dveh let. Zelo dobro je tudi, če je razkuženo. Rje in sneti so namreč največje sovražnice žita, ko pa je bolezen že na njivi, poljedelec ne more več kar prida pomagati. Bolezen je treba preprečevati, če jo ni mogoče zdraviti.

Proti rji, ki je zelo odvisna od vremena, se borimo tako, da uničujemo česminove grme, ki so vmesni gostitelji te bolezni. V mnogih državah so že uvedli obvezno uničevanje teh grmov in so bolezen močno omejili.

Mnogo več orožja pa imamo proti snetem. Teh je več vrst, med seboj pa se razlikujejo tudi po načinu okužbe; ene okužijo cvet, druge pa žitno kal. Prve so nevarnejše, ker jih težje uničujemo. Običajno priporočajo proti njim namakati pšenico v toplem vodi vsaj nekaj ur, to pa je zamudna zadeva. Najbolje je že na njivi pobirati snetive klase in jih uničevati.

Drugo skupino, sneti, t. i. trde sneti, je lažje uničevati. Dobro se obnesejo kemična razkužila, ki ne zmanjšajo kalivosti semena. Modra galica, ki so jo nekdanj na veliko uporabljali tudi za te namene, zmanjša kalivost in je več ne priporočajo, razen za oves.

Danes uporabljajo največ živosrebrna razkužila in razne bakrene pripravke. Živosrebrnih je osla vrsta: uspulun, abavit, ceretan, cerasan, agrosan lid. Za 100 kg semena potrebujemo 100 do 250 gramov razkužila, ki ga lahko uporabimo kot suho ali mokro razkužilo.

Če namakamo žito v raztopini potrebujemo kad in košaro, če želimo prašiti, pa star lesen sodček z vrteci, ki ga lahko na posbucnem podstavku vrtimo, da se seme enakomerno pomeša z razkužilom. Če ni ne enega ne drugega, lahko mešamo kar z lopato. Seme je takoj uporabljivo za setev. Razkužiti moramo tudi vreče; v ta namen pa uporabljamo anodstotno raztopino modre galice.

Inž. M. L.

PRED VI. KONGRESOM ZKS

Potrebujemo večjo poslovno povezanost

Slovenska nacionalna skupnost zahteva vsa obeležja, ki so značilna za narod. Zaradi naše malostevilnosti bodo zato izdatki za splošno potrošnjo relativno večji kot so pri drugih, večjih narodih

nekoliko višji narodni dohodek (Italija, Avstrija). Naš geopolitični položaj nam daje možnost za hitrejši in prizadevnejši razvoj turizma, trgovine, prometa in pod.

TEZE NADALJE OPOZARJAJO na delež akumulacije v narodnem dohodku, od česar sta odvisna obseg razširjene reprodukcije v narodnem dohodku in tempo nadaljnje gospodarske rasti. Razvijati je treba zlasti ekonomske in družbene znanosti, da bomo lahko realno in usklajeno odmerjali cilje in naloge v razvoju družbe. Gospodarstvo, ki si mora zagotoviti nenehno rast in nuditi ljudem polno zaposlenost, bo moralo povečati sredstva za investiranje, pri čemer je treba računati tudi z uvozom tujega kapitala. Teze nadaljujejo takole:

SLOVENSKO GOSPODARSTVO sestavljajo mnoga majhna podjetja, ki so povečini nastala po vojni in so zanje značilne pestra proizvodnja, pogosto obrtniška tehnologija in organizacija. Postavlja se vprašanje njihove modernizacije in rekonstrukcije ob današnji tehnični revoluciji, ki jo moramo uveljaviti tudi pri nas na Slovenskem. Nekateri postavljajo v ospredje problem majhnosti slovenskih podjetij. To vprašanje moramo osvetliti z vidika premajhne poslovne povezanosti, skupne programske usmerjenosti, delitve dela in specializacije in ne toliko z vidika fizične razdrobljenosti. Sodobno tehniko, tehnologijo in organizacijo je mogoče uveljaviti samo pod pogojem, če nam bo uspelo povezati naše gospodarstvo na višji ravni in na osnovi sodobnih znanstvenih spoznanj.

ZAPOSLOVANJE JE VSE BOLJ PEREC PROBLEMA. Težiti moramo za takšnim razvojem, ki bo praviloma omogočal zaposlovanje vsem, ki to želijo. Doseganje in vzdrževanje polne zaposlenosti pa je odvisno od nenehne gospodarske rasti in akumulacijske sposobnosti gospodarstva. To objektivno dejstvo moramo na vsakem koraku upoštevati. — Število prebivalcev v naši republiki bo v prihodnjih 30 letih naraslo za približno 326.000 ljudi. Upoštevajoč naravni prirastek in bodočo deagrarizacijo, potrebujemo v tem obdobju okrog 300.000 novih delovnih mest zunaj kmetijstva. Računi kažejo, da nam primanjkuje lastnih investicijskih sredstev, da bi lahko zaposlili tolikšen priliv aktivnega prebivalstva. To je nedvomno ključni problem: kako zaposliti bodočo generacijo, kako akumulirati potrebna sredstva in v kakšni smeri izobraževati prihajajočo generacijo.

Združeni pevski zbori so zapeli tako ubrano, da je šlo poslušalcem res do živega. Ko so nekdanji borci italijanske partizanske brigade Garibaldi zasilili svojo himno, so se jim vsem od kraja orosile oči. Pa ne samo njim, tudi nam je segla globoko v srce znana pesem, čeprav zapeta v tujem jeziku, tako naša in tako tovariška, kot je meja med dvema državama prav pri Novi Gorici. Za pesem ni meja — tokrat so jo dobro slišali tudi onstran nje!

SAMOUPRAVLJANJE - EDINA MOŽNA POT, KI PA DRŽI TUDI SKOZI NEMIRNE ČASE...

Iz nove številke revije TEORIJA IN PRAKSA, ki jo izdaja visoka šola za politične vede v Ljubljani, ponatiskujemo z dovoljenjem uredništva dva odlomka iz pogovora, ki ga je imel v Stanetom Kavčičem, predsednikom izvršnega sveta skupščine SR Slovenije, odgovorni urednik revije Zdenko Roter. V reviji je izšel pogovor s tovarišem Kavčičem pod naslovom: DRUŽBENA PREOSNOVA BREZ ILUZIJ IN DOGEM.

Uvodno vprašanje — ROTER: Mislim, da naš sedanji položaj v Jugoslaviji lahko imenujemo neke vrste krizo. Seveda ne gre za krizo, razumljeno kot zagato, kot situacijo, iz katere ni lahoda, marveč za krizo kot naravno fazo družbenega razvoja. Znamenja takšne krize so po mojem mnenju npr. tale: neučinkovitost političnega sistema, konflikti in nasprotja med republikami ali še bolj med republikami politikami, preživelost mnogih federalnih institucij, nekakšna gospodarska stagnacija, zmanjšana avtoriteta partije, pojavljanje gibanj in zahtev za revolucioniranje družbene prakse zunaj obstoječih institucij, brezposelnost, emigracija... Kakšno je Vaše mnenje o tem, ali je to tudi Vaša osebna diagnoza? Ali je možen izhod iz tega po poti revolucioniranja obstoječih institucij?

KAVČIČ: Ni dvoma, da se nekaj dogaja, česar doslej v takem obsegu nisimo poznali. Gre za nekaj novega. Ali je to kriza ali pa to samo imenujemo krizo? Kriza česa? Revolucije, njenih ciljev, idealov, politike, gospodarstva, morale? Če bi na ta vprašanja odgovarjal parcialno in če bi odgovoril bodisi pozitivno, bodisi negativno, bi odgovor ne bil natančen. Zdi se mi, da gre za nekaj več. Da gre za to, da je otroška doba socializma z vsemi mogočimi boleznimi za nami in da gremo v neko novo kvaliteto naše socialistične družbe. Gre torej za prehod v višje stanje, kjer pa seveda te nove kvalitete odsevajo zelo različno. Recimo v materialni osnovi. Vsekakor drži, da nam danes ni več potrebno vsako delo. Ni več važno samo to, da delaš, da gradiš socializem. Čedalje bolj važno je, kako delaš in kakšni so rezultati tega dela. Med delom in delom je lahko zelo velika razlika. Od tod tudi mnogi problemi, ki nastajajo zaradi tega v gospodarstvu, vse do brezposelnosti. Postali smo tako bogati, da naš trg ne more več absorbirati nekvalitetnih in dragih proizvodov. Hkrati pa čutimo pomanjkanje dobrin, modernih in poceni proizvodov. Imamo torej blaga preveč in premalo. To je neke vrste kriza — če se uporabi ta izraz — v materialni osnovi. Začenja se boj za večjo produktivnost dela; in ne več v načelu, na sestankih in z resolucijami; sedaj se bje boj v praksi v gospodarstvu, na trgu. Je to kriza? Za slabo in malo produktivno delo da; za moderno organizirano proizvodnjo pa ne; njej je to nagrada in perspektiva.

Samoupravljanje je zdaj v Jugoslaviji stvarnost in praksa

V družbeni nadstavbi gre po mojem mnenju predvsem za to, da se

zmanjša klasični politični monopol neglede na to, kako je bil konstituiran, v kakšnih oblikah je obstajal in tudi kakšno napredno vlogo je odigral, in da se namesto te, rekel bi, stare politične strukture, starega načina mišljenja in urejanja družbe, pritegnejo k soodločanju širše množice. Samoupravljanje je bilo v začetku pri nas v Jugoslaviji predvsem politična — demokratična pravica. Zdaj postaja stvarnost — praksa. Med načelno pravico in prakso je lahko razlika. Skratka, gre za novo, močnejšo afirmacijo delavskega samoupravljanja. Ravnotežje se torej ne vzpostavlja več v družbi samo od zgoraj navzdol in

Tovariš Stane Kavčič ob letošnjem zadnjem uradnem obisku v Novem mestu (Foto: M. Moškon)

zlasti ne samo prek Zveze komunistov, čeprav je le-ta tu in ima svoj pomen in vpliv. Rekel bi, da se družbeno ravnotežje in razreševanje problemov rešuje čedalje bolj elementarno in neposredno, vendar ob istih ciljih, to se pravi ob skupnih socialističnih ciljih. Take družbene preosnove in spremembe pa ni možno uresničevati tako, kot se lahko pripovedujejo pravljice, pa četudi o socializmu. Potreben je hud boj, nujne so izkušnje in pretresi. Nujen je spopad med stari, ki izginja, in novim, ki nastaja. To je torej bistvo »krize«.

Če se pa plastično izrazim, ni več osnovni dialog med človekom, ki gradi socializem, in socializmom kot nekim sinonimom te družbe, niti med oblastjo in državljanom, ampak prihaja na dnevni red dialog o človeku samem in neposredni dialog med ljudmi. V čem je torej problem in kje je težava? V tem, da se ljudje te resnice ne zavedajo dovolj. Marsikdaj bi radi nove pravice, hkrati pa prejšnji način reševanja problemov. To pa seveda ne gre skupaj. V tem dejstvu je eden od izvirov trenutnih nesporazumov, pretresov, konfliktov in tudi kriz.

Boj s socialistično romantiko

Dalje mislim, da v takih družbenih dogajanjih še vedno niso premagana mnenja oziroma iluzije, da vse zmoremo. Boj s socialistično romantiko kot veliko utvaro dobiva zdaj nove razsežnosti. Drži, da sta bila v pretek-

losti poudarjena voluntarizem in subjektivnost v vodstvenih organih, in res je, da so se ti organi v zadnjih letih v precejšnji meri tega otresli. Mislim pa, da se v širših neposrednih nastopih danes srečujemo z istim subjektivizmom in voluntarizmom, in to je med drugim najbrž tudi vir nesporazumov in konfliktov. Ob takih dogodkih je superkritika lahko zelo nevarna stvar, zato ker postane zaveznik iluzije, da vse moremo in zmoremo, da je možno vse storiti, da pa je tu nekdo, ki noče, in da je treba samo tega odstraniti, pa bo vse v redu. Zato odklanjam tako superkritiko vsega, kar je bilo in je, in religiozno poyelicevanje tistega, kar bo. Poleg vsega drugega ne kaže niti za hip pozabiti na materialne zmogljivosti te družbe. In vendar smo le družba s 500 dolarji dohodka na prebivalca. Zdi se mi tudi, da imamo pri tem pritisku in večjem odločanju opravka še z iluzijo, da smo lahko družba brez zmot, brez grehov, napak in pomanjkljivosti, ne pa družba, ki se bo neprestano z vsemi temi problemi borila in jih premagala. Tak »religiozno« način gledanja na družbo daje sijajen prostor demagogiji. In ni naključje, da prav v tem času cvete demagogija kot že dolgo ne.

Najbistvenejša so dogajanja v množicah

Kje je izhod iz takega političnega položaja? Revolucioniranje institucij je eden izmed pogojev. V revolucioniranju institucij človek vidi, z njim pojmuje zlasti pomladitev teh institucij, tako ideološko usmerjenost in stopnjo zavesti teh institucij, da bodo znale na družbene procese gledati s sodobnimi očmi in jih realizirati, da bodo razumele temeljno kvaliteto spremembe v naši družbi, in upoštevale te spremembe, iskale svojo obliko dela, svojo taktiko, svoje kratkoročne in dolgoročne cilje. Gledati socializem takšen, kakršen je bil še včeraj, in si ob takem pogledu postavljati iste cilje, kot smo si jih postavljali včasih, bi protislovja samo poglobljalo. Ponavljam, da je revolucioniranje institucij samo eden od pogojev za naše gibanje naprej. Drugi, še bistvenejši pogoj pa so dogajanja v množicah, v tistih širokih delovnih in množičnih organizacijah, ki na neposreden način ugotavljajo in zavzemajo svoj aktivni zorni kot, iz katerega pravilno ali nepravilno gledajo na družbena dogajanja. Tako imamo opravka s široko množično akcijo, ki ji — če gledamo po starem — komunisti nismo več kos. Tu so nastale nove razsežnosti. V jedru gre torej za to, kako se bo gibala ta zavest aktivnih množic in kaj jim bodo pripovedovale njihove aktivne izkušnje. V tem pogledu si ne delam nobenih iluzij in mislim, da bodo stvari šle počasi, marsikje pa trdo.

ROTER: Zakaj?

KAVČIČ: Zaradi še vedno sorazmerno nizke produktivnosti dela, nizkega nacionalnega dohodka in zaradi iluzij, o katerih sem malo prej govoril, in rekel bi, nekega splošnega prepričanja, ki je mnogo preveč prisotno, da je treba samo hoteti in želeli, pa se bodo stvari skokovito in sunkovito pomikale naprej.

Nihče ne more nadomestiti aktivizacije in neposrednega odločanja množic. Nobena, niti še tako popolna subjektivna sila, še tako popolne vodstvene strukture, skratka, nobena še tako revolucionarna avantgarda. Le-ta lahko samo osvešča. Nihče tudi ne more vnaprej prepričati vse raznortosti takega gibanja, takega hrepenenja po samoodločanju, po aktivni vlogi v socializmu.

Socializem kot ustvarjalna praksa milijonskih množic postaja vedno močnejši

Mislim, da se bo marsikaj še treslo in še marsikaj streslo. Ni izključeno, da bomo naredili hkrati tri korake naprej in dva nazaj. Celotno skozi poraze in izgubljene bitke pelje pot naprej. Možne so tudi recidive. Ob vsem tem pa bo socializem kot ustvarjalna praksa milijonskih množic postajal čedalje močnejši. Mislim, da je tako gibanje, da so take politične situacije s takimi značilnostmi, s takimi družbenimi protislovji in konflikti, neizogibne v obdobju, ki je pred nami in ki bo trajalo nekaj naslednjih let. Zdi se tu konflikti, ki prihajajo na površje v delavskem razredu samem. To niso več nasprotja med stariimi dilemami za socializem ali proti socializmu, za samoupravljanje ali proti samoupravljanju.

ROTER: Katera so po Vašem mnenju ključna vprašanja, poleg težavnega položaja prosvete in neučinkovite republiške uprave, glede česar so znane pobude izvršnega sveta, ki jih bo slej ko prej treba urediti na nacionalni ravni, ker niso in ne morejo biti komunalno vprašanje oziroma vprašanje posamezne gospodarske organizacije?

KAVČIČ: Selekcija in prestrukturiranje gospodarstva bo prav gotovo v prihodnje še vedno ena najvažnejših in tudi razmeroma težavnih nalog. Čas, ki nas loči od reforme, nam dokazuje, da gre to bolj počasi in teže, kot smo pričakovali. Tu se ne spoprijemamo samo z materialnimi problemi, ampak tudi z miselnostjo, navadami, ustaljeno zavestjo in mentaliteto, ki verbalno prisega na reformo, praktično pa dela tako ali nstopa s takimi zahtevami, da spodkopava reformo.

Nujno moramo zagotoviti večji vpliv kmetov v zadrugah!

Spremembe, ki so nastale v gospodarstvu, postopno uresničevanje gospodarske in družbene reforme, nove kvalitete političnega dela in odnosov ne morejo mimo vasi. Vse to dobiva svoj odraz tudi na vasi in pri kmetijskih proizvajalcih. Da bom popolnoma jasen: želim povedati, da je večina dosedanjih kmetijskih zadrug preveč odtujena od neposrednih proizvajalcev, da posluje in da se obnaša ali poizkuša obnašati kot neka blaga oblika posredne nacionalizacije kmetijske drobnoglavovne proizvodnje. Od tod nujna naloga zagotoviti večji vpliv kmetov v zadrugah in na ta način doseči tudi večji njihov razmah in dati možnost širše zasebne iniciativne delovnemu kmetu. In nasploh se mi zdi, da jih bo treba bolj pritegniti v javno življenje in k soodločanju, jim zagotoviti ustrežnejši prostor v naši slovenski družbi. Ne pozabimo, da so vendarle še četrtnina prebivalstva zasebni kmetijski proizvajalci, in zaradi tega ni mogoča skladnejša integracija celotne nacionalne skupnosti, če le-ta nima dovolj poslušna tudi za stanje in dogodke na vasi.

Po poti hitrejše demokratizacije

Predlagane ustavne spremembe ustvarjajo pogoje za razvoj mednarodnih odnosov in vloge federacije ter za razvoj odnosov v republikah in občinah na osnovi samoupravljanja in neposredne demokracije - Zbor narodov je zagotovilo, da se bodo lahko narodi in narodnosti, ki že imajo svojo tradicijo in zgodovino, kot sestavni del federacije razvijali še naprej, hkrati pa se bosta ob tem še nadalje krepila bratstvo in enotnost ter samoupravljanje - Ustvarjeni so pogoji za preraščanje Jugoslavije v samoupravno skupnost delovnih ljudi.

Predlagane ustavne spremembe, ki so pravkar v javni razpravi, obsegajo predloge za spremembo načel, ki urejajo sestav zvezne skupščine, volilni sistem, sestav organizacije samoupravljanja v delovnih organizacijah, odnose med federacijo in republikami glede zakonodaje, položaj in funkcije avtonomnih pokrajin ter popolnejšo ureditev ustavnega načela o pravici narodov in narodnosti do rabe svojega jezika.

Gradivo je tako obsežno, da ga ni mogoče zajeti v enem sestavku. Ker gre za javno razpravo, smo 14. septembra povabili na razgovor o naštetem 12 vidnejših družbeno-političnih delavcev novomeške občine. Zaradi udeležbe na veliki proslavi v Novi Gorici so se lahko našemu vabilu odzvali le štirje: zvezni poslanec in sekretar medobčinskega sveta ZK Novo mesto Ludvik Golob, okrožni javni tožilec Jože Peterca, sociolog v analitski skupini pri občinskih vodstvih družbeno-političnih organizacij v Novem mestu Franc Šali in načelnik oddelka za upravne zadeve pri ObS Novo mesto Jože Suhadolnik. Vsega, kar je bilo povedanega v skoraj 3-urnem pogovoru, žal ne moremo objaviti, zato se udeležencem opravičujemo. V odgovorih na posamezna vprašanja so zajeta skupna stališča vseh udeležencev.

V čem je bistvo ustavnih sprememb?

Predlagane ustavne spremembe zadevajo nekatere ustavne določbe, vendar niti po vsebini niti po obsegu ne pomenijo revizije ustave. Temeljna ustavna načela, čeprav nekatera niso v celoti začela ali pa jih nismo uresničevali, ostanejo neizpremenjena. Spremembe se nanašajo samo na lista ustavnih določil, ki so se v praksi pokazala kot neustrezna, in na tista, ki jih je razvoj že prerasel, oboja pa je zato treba spremeniti.

Bistvo predlaganih ustavnih sprememb je v tem, da bodo prispevale k hitrejšemu izpolnjevanju družbenega sistema in družbeno-ekonomskih odnosov na samoupravnih temeljih.

Izhodišče je v razvijanju demokratizacije, ki je že in mora tudi v bodoče vedno bolj in bolj postajati glavna značilnost našega sistema in ureditve. Demokratizacija pa se mora izpreminjati, bogate in izpopolnjevati tako kot vse drugo okoli nas. Predlagane ustavne spremembe zagotavljajo večje demokratične pravice človeka - proizvajalca, človeka - občana in človeka - pripadnika naroda oz. narodnosti, saj vsakdo izmed nas nastopa v družbeni skupnosti kot nosilec najmanj dveh izmed pravkar naštetih pripadnosti.

V čem so vzroki predlaganih ustavnih sprememb?

Na to vprašanje smo pravkar deloma že odgovorili. Zelo na kratko pa so preostali vzroki za predlagane ustavne spremembe še v treh stvareh: ko smo l. 1963 sprejemali sedanjo ustavo, smo ticali še v administrativnem, državnem in centralističnem načinu vodenja. Samoupravlja-

nje, ki se je že uveljavilo v proizvodnji, smo z ustavo iz 1963 uzakonili tudi v družbenih dejavnostih. 1965 smo začeli z gospodarsko in družbeno reformo.

Petletni razvoj je prinesel na plan marsikaj. Danes je že nesprejemljivo, da ustava tako podrobno določa organizacijo samoupravljanja, ki se zelo razmislje ne le v delovnih organizacijah, pač pa tudi v družbenih dejavnostih. Reforma je odprla mnoge nove odnose in konflikte do take mere, da nekatera že prejšnja ustavna načela onemogočajo razvoj odnosov in reševanje nasprotij.

Za današnje razmere je npr. popolnoma nesprejemljiv 125. člen ustave, ki daje Zvezi izključno pristojnost za odločanje vrst in virov dohodkov družbeno-političnih skupnosti. To načelo je nesprejemljivo, ker je občina v zadnjih petih letih že postala temeljna družbeno-politična skupnost in ne more biti več tako zelo odvisna od Zveze pri uresničevanju tistih nalog, ki jih občina določa ustava.

Kaj menite o sorazmerno zelo kratkem roku za razpravo o tako pomembnih odločitvah?

Neodgovorno je, da bomo o ustavnih spremembah razpravljali dvakrat: zdaj o spremembah zvezne ustave, nato pa še o spremembah republiške ustave. Popolnoma logično je, da se spremembe obeh ustav medsebojno povezujejo. Rok za razpravo je zelo kratak, dvojna razprava pa je značilna za našo racionalizacijsko tako glede časa kot glede denarja, ki bo za to porabljen.

Z gradivom za razpravo prihajamo pred občane zelo pomno, saj so ustavne komisije dobile prve naloge že julija lani. Zamuda je toliko bolj neopravičljiva za spremembe republiške ustave, o katerih še ne vemo ničesar. Neodgovorno je tudi to, da terjamo, naj javnost pove svoje mnenje o predlaganih spremembah, ki so se pripravljale več kot eno leto, v dobrem me-

sesti dni organizirane razprave!

Kakšne spremembe se obetajo v odnosu republika - federacija?

Spremenjeni 3. odstavek 119. člena in odprava 125. člena ter 3. in 4. odstavka 132. člena ustave bodo imeli daljnosežne posledice. S tem bo oživelo načelo, da delovni ljudje in narodi Jugoslavije uresničujejo svoje pravice v socialističnih republikah, v federaciji pa uveljavljajo le pravice, ki so ob njihovem skupnem interesu določene z ustavo.

Vloga federacije v zakonodaji bo odslej omejena, hkrati s tem pa se bo povečala zakonodajna vloga republik, ki bodo lanko urejale odnose s temeljno in popolno zakonodajo. Republike bodo lahko sprejemale popolne zakone, tudi če ni zveznega zakona. Federacija bo sprejemala temeljne zakone samo takrat, kadar bo potrebno s takšnim zakonom zagotoviti temelje anotnega sistema.

Te spremembe bodo omogočile sankcioniranje odnosov med republikami in Zvezo, saj bo s tem ostvarjena soodgovornost republik tudi za pravice in dolžnosti federacije.

V bodoče temeljni zvezni zakoni ne bodo več tako natančno določali podrobnosti, pač pa bodo vsebovali le splošna načela. S tem bomo spodbudili ustvarjalnost republik in njihovih družbeno-političnih skupnosti, ki bodo lahko v okviru svojih potreb in v skladu s posebnimi pogoji svojega področja samoupravno urejale družbene odnose s predpisi, ki jih bodo sprejemale. V zvezi s temi spremembami bo potrebna takojšnja revizija celotne zvezne zakonodaje.

Z odpravo 125. člena ustave bo federaciji odvzeta pravica za določanje vrst in virov dohodkov in določanje mej za te dohodke občin in republik. Šele odslej bodo lahko občine in republike samostojno določale sredstva za družbene potrebe in s temi sredstvi samostojno razpolagale.

Nova organizacija predstavniških teles bo najbrž zahtevala tudi spremenjeni način volitev?

Ugotovitev je točna. Spremenjeni način volitev bo potreben že zato, ker bo odpravljen v Zvezni skupščini dosežani organizacijsko-politični zbor. Zbor narodov bo prevzel pristojnosti dosedanjega zbora narodov in del pristojnosti dosedanjega zveznega zbora, ki je prav tako odpravljen, novi zbor komun pa bo prevzel del pristojnosti dosedanjega organizacijsko-političnega zbora in del pristojnosti dosedanjega zveznega zbora. Že nova organizacija zvezne skupščine kot taka terjaja spremembo volitev.

Novost je v tem, da predlo-

pravljajo tiste člene ustave, ki so doslej zelo podrobno določali volilni postopek. To bo v bodoče urejeno z volilnim zakonom.

Bistvena novost novega volilnega sistema pa je v tem, da postaja SZDL nosilec in organizator volilne aktivnosti ob volitvah v Zvezno skupščino in poglavitni nosilec predlaganja in določanja kandidatov za zvezne poslance. To njeno vlogo bo določil tudi spremenjeni volilni zakon. (Zaradi pomanjkanja prostora žal ne moremo objaviti vseh podrobnosti, o katerih je tečja beseda v zvezi s spremenjenim volilnim sistemom.)

Ali se ob obetani sprostivni načeli o organizaciji samoupravljanja ni bati zmede in neurejenosti in kako to preprečiti?

Spremembe 90. in 92. člena in odprava 93. člena ustave pomenijo novo sprostitev v organizaciji samoupravljanja v delovnih organizacijah. Ustava v bodoče ne bi več določala števila članov DS in UO, postopka za volitev teh organov itd. Ta določila bodo prenehala biti ustavna kategorija, ustava pa bo določila, da delovne organizacije s svojimi akti (statuti) določajo svojo samoupravno organizacijo, obseg dela samoupravnih organov, odnose med njimi, način izvolitve in odpoklica ter trajanje mandata. Le za organizacije posebnega družbenega pomena bo s posebnim zakonom določen način imenovanja oziroma razrešitve direktorja.

Zmedo in neurejenost, do katere bi ob tej sprostivni kaj lahko prišlo, bodo morali preprečevati predvsem organi, ki povezujejo samoupravne organizacije (zbornice, izobraževalne skupnosti, skupščine socialnega varovanja, volilni predstavniki v delovnih zborskih občinskih skupščin in republiških skupščin). Ti organi bodo morali bolj kot do zdaj skrbeti za usklajevanje dela samoupravnih organizacij. Zagotoviti bodo morali strokovno, in konkretno pomoč, da bi se preprečila samovoljna grupiranje in priščanje oblasti, zlasti v manjših delovnih organizacijah. Te namreč nimajo ne strokovnjakov ne ustreznih strokovnih služb, ki bi bile sposobne oceniti razmere in sprejeti akte (statute in pravilnike), ki bi ustrezali njihovim razmeram. Razpisano prepisovanje statutih in pravilnikov pa je že doslej vodilo do konfliktov, saj so takšni statuti in pravilniki, zato ker so bili prepisani, samo formalno zagotavljali samoupravljanje, niso pa odsevali dejanskih razmer v pripadnih kolektivih.

Kako je z ustavno pravico do rabe nacionalnega jezika?

Pri tem gre dejansko za dve pravici, ki sta določeni s predlagano spremembo veliki bolj natančno kot z dosedanjim 43. členom ustave. Prva pravica je v tem, da morajo imeti pripadniki narodov in narodnih manjšin na ozemljih, na katerih živijo, zajamčeno pravico do rabe nacionalnega jezika. Z zakonom in s statutom družbeno-politične skupnosti (občine) ter s statuti delovnih in drugih organizacij pa morajo biti določeni pogoji in način za uresničevanje te enakopravnosti. Ta določila bo treba uresničiti v Sloveniji in Prekmurju za madžarsko narodnostno manjšino, v Slov. Primorju pa za italijansko narodnostno manjšino.

Druga pravica je v tem, da imajo pripadniki narodnosti pravico do rabe svojega jezika pri uveljavljanju svojih pravic in dolžnosti pred državnimi organi in organizacijami z javnimi pooblastili kjerkoli v Jugoslaviji.

V čem je nova vloga zbora narodov in kaj naj bi bil, če ga primerjamo z njim, zbor komun?

Z novo vlogo zbora narodov a) zagotovljeno namreč še in učinkovitejše uresničevanje skupnih interesov republik ter njihova popolna enakopravnost. V zboru narodov bodo namreč imele vse republike enako število poslancev. Zbor narodov enakopravno sodeluje z drugimi zbori pri obravnavanju in odločanju o vseh vprašanjih iz pristojnosti zvezne skupščine. Ker imajo vse republike v njem enako število poslancev in ker ne more biti sprejet noben zakon, ki ga ne bi sprejel tudi zbor narodov, bodo zakoni v bodoče dejansko izražali skupne težave in interese vseh republik.

Zbor komun je novo telo, ki ima prav tako odrejeno mesto in smisel. Delovni ljudje so kot občani zavestno prenesli določene pravice in odgovornosti na federacijo (zunajna politika, narodna obramba, državna varnost). Vloga federacije na teh delovnih področjih je jamstvo za vse narode Jugoslavije in za vsak posamezni narod, ki se izgrajuje na podlagi samoupravnega socializma. Tudi na teh delovnih področjih pa

se, čeprav so prepuščena federaciji, vedno bolj uveljavljajo republike in občine. Občanom je z zborom komun dana možnost, da tisti del svojih pravic in interesov, ki jih ne izčrpajo v občini in republiki, izčrpajo v tem zboru. S tem ustvarjamo možnost, da bodo v najvišjem skupščinskem organu prišli do izraza tudi različni interesi in nasprotja. To je vsekakor boljše, kot da se to zgodi na ulici ali v direktnem spopadu.

Kaj lahko rečete k pomislekom glede toliko zborov delovnih skupnosti?

Edino ob tem vprašanju je prišlo do različnih gledišč. Trije izmed prisotnih so menili, da pomisleki glede toliko delovnih zborov v zvezni skupščini (socialno-zdravstveni, gospodarski in prosvetno-kulturni) niso utemeljeni, ker so ti zbori v dosednji praksi že upravičili svoj obstoj. Jože Suhadolnik je menil, da toliko zborov v zvezni skupščini, ki naj določa politiko samo v splošnih obrisih, niso potrebni, saj rešujejo konkretne zadeve posameznih zelo konkretnih področij družbenega življenja. Za splošno politiko bi po njegovem mnenju zadoščal en sam delovni zbor v Zvezni skupščini, ki bi reševal vprašanja gospodarstva, prosvete in kulture ter zdravstva in socialne politike.

Drugi sogovorniki so menili, da ni tako. Interes proizvajalcev materialnih dobrin žal ni vedno enak interesom proizvajalcev duhovnih dobrin. V skupnem delovnem zboru pa bi lahko mehanizem glasovanja (gospodarstvo bi imelo več predstavnikov kot kultura in prosveta ter zdravstvo in socialna politika) povzročil dobra stališča manjšine. Ob več zborih pa se različna gledišča soočajo in nato usklajujejo, kar je boljše.

Pritrdili so stališču, da bi razvitejša sredine v enem samem zboru lažje reševale svoje naloge, ker se v sedanji organizacijski strukturi zvezne skupščine in drugih skupščin marsikaj, sicer očiten problem, v dolgih razpravah in procedurah zametne. Poudarili so, da bi zato morali biti samoupravni organi manj obremenjeni z drobnim delom, ker se bodo šele nato lahko posevečali osrednjim problemom. V zvezi s tem pa bi bilo potrebno povečati pristojnosti izvršnih organov. Ti bi lahko prevzeli v svojo pristojnost mnoge drobne, nebitne zadeve, ker se zdaj ukvarjajo samo z delom v upravnem postopku.

V čem so novosti v ustavnih določilih glede reelekcije?

Predlagane ustavne spremembe prinašajo glede reelekcije in vnovice izvolitve voljenih predstavniških organov več novih stvari. Ustava naj bi določila, da ne more nihče biti več kakor dvakrat zaporedoma član iste skupščine. Novo je tudi to, da se vsako četrto leto volijo vsi člani zborov zvezne skupščine. Delovne organizacije bodo odslej pristojne, da v statutih določijo načela o omejitvi ponovne izvolitve za organe samoupravljanja ter okvire za reelekcijo direktorjev in delavcev na vodilnih delovnih mestih.

Dosedanje načelo, po katerem se je lahko zvezni poslanec šele iz zborov v zbor, bo po predlogu odpravljen. Odpravljene bodo tudi volitve polovice poslancev na vsaki dve leti, ker se to načelo v praksi ni obneslo, razen tega pa so pozostne volitve preveč obremenjevale družbeno-politične organizacije in povzročale velike stroške.

Priredil za objavo: MILOŠ JAKOPEC

Poslojce zvezne skupščine v Beogradu

Pismo trebanjskega dekana Rafka Lešnika

O 73-letnemu Dominiku Butalu ugotavljamo uredništvo v Dolenjskem listu št. 34 dne 22. 8. 1968 na 6. strani, da je bil preprost delavec rudar, že predvojni pristaš levičarske stranke, zadnjih 18 let dosleden član Zveze komunistov; bil je trden človek, kot komunist se ni udeleževal verskih obredov; po prihodu iz bolnišnice je bil več ali manj stalno v nezavesti in ni bil prisoben; ni bila njegova poslednja želja, da bi bil pokopan s cerkvenim obredom.

Bil pa je pokopan s cerkvenim obredom, čeprav sta vse to »dobro vedela tudi oba duhovnika, ki sta ga pokopala«. Cerkev pogreb je želela Butalova žena, ne pa vsi člani pokojnikove družine. Ni se pa mogoče iznebiti vtisa, da je bil tu vmes preračunan izvir. Med vrsticami je mogoče razbrati, da vtis o izviru med drugim podkrepi »značilno« dejstvo, da sta ta pogreb vodila kar dva duhovna, čeprav spremlja rajne na pokopališče samo en duhovnik.

Da se nekdo ni udeleževal verskih obredov ali da je bil član določene stranke — ne eno ne drugo danes za Cerkev še ni zadosten dokaz, da nekdo ni bil veren. Klasifikacija v verne in neverne, kakor jo pozna pogosto preprosta in več ali manj nepretehtana vsakdanja govorica med ljudmi, ravno v primeru smrti nikoli v Cerkvah ni bila zadosten razlog za odklonitev cerkvenega pogreba. Vedno so se morala temu dejstvu pridružiti jasnejša znamenja, ki so potrjevala, da nekdo hoče veljati za nevernega. V takem primeru se je dosledno spoštovala osebna svoboda pokojnikova.

Pravi duh dialoga pozna strpnost in spoštovanje

Ker so bila pred vojno skoraj vsa pokopališča last verske skupnosti, se ni mogoče čuditi, da kak neveren državljan tu ali tam ni bil pokopan znotraj pokopališča. Danes tega ne moremo prav razumeti in nihče izmed nas — z menoj vred — tega ne more zagovarjati. Tak primer nam kaže, kako boleča in skoraj nerazumljiva dostikrat postane dostojnost, ki se logično izvaja iz načel; pa naj je to potem v Cerkvah ali kjer koli drugje, to je vseeno. Nekatera podobna logična, čeprav gotovo dostikrat popolnoma neutemeljena izvajanja, so mogla biti sokriva, da številni protiljudski duhovniki niso hoteli pokopavati vernih partizanov. Noben resničen kristijan takšnega ravnanja ne more odobravati in zagovarjati, pa naj bi se bilo zgodilo kjer koli ali kadar koli. Osebnost pa sem prepričan, da je bilo po številu veliko več tistih duhovnikov, ki so dosledno pokopavali vse partizane, če so za to imeli priložnost, kakor pa takih, ki vernih partizanov niso hoteli pokopavati.

Članek uredništva hoče obratni pot dialoga. Zato poudarja, da je vsem potreben tisti duh dialoga, ki ga je treba spoštovati z ene in z druge strani. Predlog je odličen. Saj ta predlog opozarja, da pravi duh dialoga pozna strpnost ter spoštovanje človekovega prepričanja in njegovega dostojanstva. Tako je — po mnenju uredništva — odprta pot k miru (najbrž: med ljudmi) in k svobodi človeka.

Strpnost gotovo pomeni neko zadržanost, umirjenost do mišljenja, ravnanja, odločanja in celo izražanja drugih.

Čeprav smo sami drugačnega mnenja in se s čim ne moremo strinjati, vendar potrjamo. To je pasivna plat strpnosti. Aktivna plat strpnosti pa je v tem, da se zavzemamo za pravice drugače mislečega, jih priznavamo in jih hočemo za vsako ceno celo zavarovati. K tej aktivni komponenti pa je treba šteti tudi tisti napor, ki ga od nas terja strpnost v obliki potrpljenja celo tedaj, ko v nas vse poka in se lomi, ker se je to in to zgodilo. Zakaj? Zaradi pluralizma idej, nazorov, prepričanj in mnenj, ki se med nami počasi pojavljajo in uveljavljajo. Ne poznamo samo krščanski in partijski model mišljenja. Se mnogo drugih komponent je. Če bi mi kristjani pričakovali, da bodo vsi molče pritrjevali našemu modelu mišljenja in mu sledili, bi bili zelo natvni, nerealni, pravi utopisti. Nekaj podobnega velja za model partijskega mišljenja. Vsi imamo pravico — in ustava nam jo garantira — da se po svoje izrazimo in razpletamo svoj način mišljenja. Če to delamo stvarno, je vse prav, če pa delamo to nestvarno, premalo premišljeno, premalo pretehtano in obzirno, smo vsaj nepretrajljivi, če že ne celo nestrpni. To pa eni in drugi in tretji...

Strpnost si bomo morali dobesedno prigarati

Gotovo strpnost ne pomeni lagodnosti, ampak zahteva od nas vseh veliko mero moralnih in raznovrstnih drugih naporov ter razgledanosti. Strpnost si bomo morali dan za dnem dobesedno prigarati. Vsak izmed nas lahko izrazi svoje nezadovoljstvo, nestrinjanje s čim in celo ogorčenje nad čem, hkrati pa naj bo pripravljen vsaj poslušati, kakaj je nekdo tako ravnal in ne drugače.

Dominik Butalo je pokazal veliko mero strpnosti. Večkrat je dovolil, da je njegovo ženo prišel na dom spovedat in obhajati duhovnik. Z duhovnikom se je prijazno pogovarjal. Povedal je, da bo tudi ponovnega obiska in pogovora spet vesel. Resni ljudje vedo povedati, da je z domačimi včasih tudi molil. Ali samo iz strpnosti, ne vem! Naročal je večkrat, naj mu, ko umrje, na Veseli gori zvoni. Vsi ti razlogi so župniku narekovali, da Dominika Butala še ni mogel smatrati za ateista. Ker za župnika ni bilo jasnega znamenja, da je ateist in da sam na vsak način hoče biti pokopan brez duhovnika, po cerkvenem mišljenju in praksi ni imel pravice na prošnjo žene in hčerke odreči cerkven pogreb. Pokopaval je sam; kapluj je bil tedaj na počitnicah doma v Prekmurju. Tudi cerkovenika ni bilo zraven. Ž župnikom je bil pri pogrebu navzoč fant, ki je letos končal osemletko.

Kako je bilo na Trebelnem?

In pogreb Tinka Straha (pravilno se ime glasi Hinko Prah) iz Maribora na Trebelnem!

Prišel je na Trebelno samo umret. Ni čudno, da ga župnik ni poznal; da je celo rekkel, da ga ne pozna; da se je zanimal, kdo da je. Tako vendar ravnamo vsi ljudje, če imamo s kom kaj opraviti. Prahova žena, rojena Kocjan, in razvedena (v cerkvenem jeziku: ločena) Livk, se je

leta 1954 poročila civilno s Prahom (ki naj bi bil sam menda tudi razveden, torej ločen). Vsak kolikor toliko razgledan kristijan ve, da zgolj civilno poročenih ni mogoče pokopati cerkveno, dokler ni neke jasne znamenja, da je želel — kakor rečemo — krščansko umreti. Po takem znamenju je vprašal župnik Prahovo ženo, ko ga je zaprosila za cerkven pogreb. Če bi se bil pokojni Prah kljub vsemu redno udeleževal cerkvenih obredov, bi bilo to znamenje, da je bil pripravljen, da je želel krščansko umreti. Župnik je iskal možnost, da bi ustregel želji Prahove žene.

Kaj pa na Dolgih njivah?

In vsiljevanje cerkvenega pogreba Matije Zidarja iz Dolge njive!

Trezni ljudje iz sentovrenske okolice — mnogi med njimi celo resno izjavljajo, da se ne vlečejo ne za cerkveni ne za civilni pogreb, ker naj vsakdo ravnava, kakor sam hoče — se danes zatrjujejo, da je Matija Zidar sam večkrat izrazil željo, da bi imel cerkven pogreb. Spoštovanje do človekovega dostojanstva mi ne dovoljuje, da bi tem osebam ne verjel. To tako bolj, ker mi je kot dekani primer znan že od leta 1963, ko sem bil navizitaciji v Dolgi nji. Pokojni Matija Zidar je namreč skrbel za podružno cerkev v vasi in za zvonjenje v njej. Župnik je za ta položaj vedel. Zato je po obisku odšel iz hiše, da bi se vrnil s sv. Ojcem za maziljenje in opravil obred, če bi se domači medtem zedinili glede tega. Nekaj deset metrov od hiše pa je za župnikom prišel nekdo od domačih in dejal,

da ostanejo vedno prijatelji, da pa se za to stvar ni treba več vračati. Župnik se torej ni ašele na zahtevu svojcev od strani iz pokojnikove hiše. Marsikdo bo rekel, da ni veliko razlike med tem, kar se je dejansko zgodilo, in med tem, kar je zapisano v članku. Vsak ima lahko svoje mišljenje o tem. Poročilo pa vendarle ni stvarno.

Nočem razsojati o ničemer, ker nisem za to postavljen. Če gledamo stvari tudi s te strani, kakor sem jih opisal, vidimo, da vsi primeri niso tako preprosti, kakor bi se na podlagi članka uredništva lahko marsikomu zdelo.

Ze dosedanji dialog ni ostal brez sadov

Prepričan sem, da bo samo stvarno gledanje in poročanje omogočilo strpnost do nevere, pa tudi do vere. Nekaj več se bomo morali spoštovati z ene in z druge strani! Ne bo pa to šlo brez težav.

Če jih bomo na obeh straneh pripravljeno premagovati v duhu dialoga in z dialogom, bomo oboji storili veliko dobrega. Tak resničen dialog sem sam že večkrat doživel pri verski komisiji v Trebnjem. Vesel sem, da dialog ni nikoli ostal brez sadov. Če več ne, smo se vsaj v tem strinjali, da stvari niso tako enostavne, kakor se jih včasih prikazuje, in da moramo imeti veliko medsebojnega potrpljenja in pripravljenosti za razumevanje drug drugega. Hvaležen bom uredništvu Dolenjskega lista, ako ta članek sprejme in ga v »duhu dialoga« (ne polemike!) objavi.

RAFKO LEŠNIK
dekan v Trebnjem

OB PISMU G. RAFAELA LEŠNIKA, DEKANA V TREBNJEM

ZADOSTEN RAZLOG

Ne gre za formalno pripadnost človeka neki organizaciji!

Ko smo napisali uredniško gloslo »KDO NI SPOŠTOVAL SVOBODE VEROIZPOVEDI?« (Dol. list št. 34 z dne 22. avgusta 1968, str. 6), je bil naš protest uperjen zoper nestrpnost, nespoštovanje človekovega osebnega prepričanja in njegovega dostojanstva. Na treh primerih (Dominik Butala iz Sentrupert, Hinko Prah s Trebelnega — tiskarska napaka je spremenila Hinka v Tinka — in Matija Zidar iz Dolge njive) smo poskušali pokazati na različnost postopkov krajevnih duhovnikov glede cerkvenih pogrebov komunistov in ateistov ter na prekoračitev meja, ki so po našem mnenju določene z ustavo in zakonom o pravnem položaju verskih skupnosti.

Cemu dvoje meril za »zadosten razlog«?

G. Rafko Lešnik, dekan iz Trebnjega, v svojem sestavku poizkuša ugovarjati naši kritiki. Z njegovimi splošnimi stališči o strpnosti, o dialogu, o medsebojnem spoštovanju se lahko v marsičem strinjamo, čeprav imamo tudi tu nekatere drugačne poglede. Na vsak način ima npr. prav, ko poudarja dejavno in pasivno stran strpnosti. Dejavne strani strpnosti pa ni mogoče izčrpati samo s tem, »da se zavzemamo za pravice drugače mislečega, jih priznavamo in jih hočemo za vsako ceno celo zavarovati. Pa tudi ne še s tem, da k dejavni strani strpnosti štejemo tudi tisti napor, ki ga od nas terja strpnost v obliki potrpljenja celo tedaj, ko v nas vse poka in se lomi, ker se je to in to zgodilo.« Strpnost ne sme pomeniti samo potrpljenja s človekom, ki da živi v zmoti! Gre za več. Najprej se moram v duhu strpnosti odpovedati prepričanju, da imam v vsem samo jaz prav, da nisim resnico tako rekoč v žepu in da je moja naloga z določeno metodo pripeljati drugače mislečega na edino pravo pot, ki je moja pot. Ne gre torej za to, da sem samo potrpežljiv, usmiljen in ljubezniv z drugače mislečim človekom, izhajati moram tudi iz prepričanja, da ima v tem in onem lahko tudi on prav, da tudi on lahko ve nekaj resničnega, s čimer se lahko obogatim. Še več. Poskušati se moram zvesti v njegova prepričanja, truditi se moram spoznati njegove razloge za drugačno prepričanje. Odreči se moram skušnjavi, da ga moram, čeprav sedaj s spremenjenimi sredstvi (včasih npr. z nasiljem, zdaj pa z ljubeznivim prepričevanjem) pripraviti, da v celoti sprejme moje stališče. In prav tega pogrešam v razmišljanju g. Lešnika, še posebej pa tega ni v praksi mnogih duhovnikov. Primeri, ki jih je naše uredništvo navajalo v omenjeni glosi, v marsičem potrjujejo to mnenje.

Poglejmo stvar bolj določeno. Ob pokojnem Dominiku Butalu g. Lešnik za ateistično prepričanje še ni zadosten razlog to, da se, poleg drugega, ni udeleževal verskih obredov, in zahteva se »jasnejša znamenja, ki (bi) potrjevala, da nekdo hoče veljati za nevernega«. Pri pokojnem Hinku Prah pa naenkrat ugotovi: »Če bi se bil... kljub vsemu redno udeleževal cerkvenih obredov, bi bilo to znamenje, da je bil pripravljen, da je želel krščansko umreti.« Medtem ko v prvem primeru nekaj ni zadosten razlog (neudeleževanje cerkvenih obredov), v drugem primeru to postane ne le zadosten razlog (udeleževanje cerkvenih obredov), marveč celo toliko močan razlog, da odtehta okoliščino, da je bil Prah le civilno poročen.

Dalje. Najprej ugotovi, da klasifikacija v verne in neverne (jaz bi dejal verujoče in neverujoče), kakor jo pozna pogosto preprosta in več ali manj nepretehtana vsakdanja govorica med ljudmi, ravno v primeru smrti nikoli v Cerkvah ni bila zadosten razlog za odklonitev cerkvenega pogreba. Na drugem mestu pa trdi naenkrat tudi povsem obratno: »Resni ljudje vedo povedati, da je z domačimi včasih molil. Ali samo iz strpnosti, ne vem! Naročal je večkrat, naj mu, ko umrje, na Veseli gori zvoni. Vsi ti razlogi so župniku narekovali...«

Ze po tem se nam zdi, da g. Lešnik, navkljub dobri volji v splošnih pogledih, poskuša konkretno pa vendarle za vsako ceno zagovoriti postopke krajevnih duhovnikov. Kakšni so razlogi za to? Ali strah, da bi s priznanjem napačnosti nekega koraka trpela avtoriteta duhovnika? Ali morda težava, ki nastane pri uporabi splošnih načel v praksi?

Se nekaj o »jasnejših znamenjih«, ki jih terja pisec kot pogoj za tako ali drugačno ravnanje Cerkve. Strinjamo se s tem, da so taka znamenja potrebna in da tudi v življenju človeka — posameznika obstajajo. Zal pa nam o tem razen splošnega apela ne pove ničesar in je celo ob konkretnih primerih sam se seboj v nasprotju. Moderna sociologija (znanost o družbi) si je že dolgo na jasnem, da formalna pripadnost človeka k neki organizaciji (npr. partiji ali cerkvi) še ne pomeni, da se človek istoveti s cilji, z vrednotami, s programom in z dejavnostjo te organizacije. Tudi moderna religiozna sociologija, ki jo goje katoliški inštituti v tujini, že dolgo ne sprejema npr. krst kot jasno znamenje za dejansko pripadnost človeka h katoliški cerkvi. O pripadnosti pričuje človekovo celotno življenje, njegovo ponašanje, njegove vrednote, njegova ravnanja in njih skladnost z vrednotami, normami in dejavnostjo organizacije. In prav v primeru pokojnega Butala so ti znaki pripadanja (dejanskega in ne formalnega) h komunističnemu gibanju predvsem razvidni. Morda šteje g. Lešnik to, da je pokojnik dovolil, »da je njegovo ženo prišel na dom spovedat in obhajati duhovnik«, da se je z duhovnikom prijazno pogovarjal za nasprotni znak? Ali bi moral delati nasilje nad ženo, ker je religiozna? Ali bi moral duhovnika vreči iz hiše, in, če grem še dalje, ali bi moral podirati cerkvena znamenja, ali bi moral javno vzklikati: »Dol z Bogom!«, da bi ga duhovnik šele potem štel za ateista?

Ko ugotavljamo, kdo je kakšnega prepričanja, si moramo biti prej tudi na jasnem, kaj je vsebina tega prepričanja, kaj so vrednote, norme in cilji gibanja, ki mu je pokojni Butala praktično vse življenje pripadal. Dialog, za katerega se g. Lešnik izreka, to predpostavlja.

O želji, da bi mu zvonilo na Veseli gori, ne bi pisali mnogo. Tudi g. Lešniku je jasno, tako kot nam, kaj pomeni zvon na vasi, kakšen smisel mu ljudje pripisujejo. Verjetno tudi sam misli tako kot mi, da to ni »jasno znamenje«, da se nekdo istoveti z neko organizacijo.

To so po našem mnenju bistvene stvari, ki so vredne premisleka in to so tudi osnovni razlogi, ki so nam narekovali gloslo, ki ji g. Lešnik ugovarja. Za stvar ni bistvenega pomena, če je prišlo v njej do tiskarske pomote v imenih in če sta pokojnega Butala pokopala dva duhovnika ali en sam.

Veseli bomo, če se bo g. Lešnik v duhu dialoga (ne polemike!) poskušal zvesti v vse globine, ki jih ta dialog zahteva. Z. D.

Ali tega v Kočevju nihče ne vidi?

Uredništvo Dol. lista!

Lepo je, da v Kočevju vidimo in opazimo vse napake, ki se dogajajo, četudi gre le za pohojeno travico, za potrpane rože, za papirčke na ulicah in druge podobne nevsčenosti, ki mestu res niso v okras. Nihče pa ne vidi stvari, ki so pomembnejše in važnejše. Mislim na primer na osebo, ki se je ponesrečila na Rudniku in ki je baje upokojena, pa že kar vse leto posedla po pločnikih našega mesta, se koplje v bazenu pred samškim blokom, pa razen tega še kriči in grozi otrokom ter lovi tudi starejšo osebo.

Tudi meni se je pred dnevi zgodilo nekaj podobnega. Vračala sem se iz službe in mi pogređe nakupila še nekaj stvari v trgovini. Ko sem stopila na cesto, sem se morala s polno mrežo blaga pognati v beg! Pred trgovino na ploč-

niku je namreč sedel ta človek in se na vsem lepem pognal za meno! Ljudje s trga so kričali: »Bežite gospa!«. Ta človek preganja tudi majhne otroke, jim grozi in se nanje dere, da se vsi tresejo in jočejo. Tudi mojemu sinu se je nekaj podobnega pripetilo podnevi. Ta človek, ki je imel v rokah velik kamen je mojega sina ustavil in ga vprašal, če je partijec. Otrok je v strahu odgovoril, da ni, saj sploh ni razumel, za kaj gre. Človek mu je nato dejal, da je dobro, da ni, ker bi ga drugače s kamnom po glavi.

Tega človeka že dalj časa opazujem, kako grozi otrokom in odraslim, pa se mi čedalje bolj dozdeva, da bi se nekdo v Kočevju moral zanj pobrigati, da bi ga poslali ali na zdravljenje ali pa sicer preprečili, dokler ne bo prišlo do nesreče. Kaj bomo res čakali, da bo človek nekoga pretepel ali celo ubil, pa bodo organi šele potem ukrepali? Ker stvari ne vem kam prijaviti, sem se obrnila na vas, da te moje besede čimprej objavite. Morda bodo pristojni organi vsaj zdaj ukrepali.

B. B. Kočevje

Ne samo počitniški domovi, pač pa tudi domovi počitka!

Obdobje letnih dopustov je skorajda že za nami. Marsikdo je našel ob morju ali v planinah lep kotiček, kjer je preživel nekaj nepozabnih dni in si je nabral novih moči. Prav je, da pri nas skrbimo za počitek zaposlenih ljudi, še bolj prav pa je, da nismo pozabili ostarelih in onemoglih, ki so se že umaknili s svojih delovnih mest in želijo preživeti večer svojega življenja v miru.

Marsikdaj se peljemo mimo visokih, odmaknjenih hiš, kjer živijo stari in onemogli ljudje, ki nimajo doma in stojcev, ki bi zanje skrbeli. Nova okolica, novi ljudje, nov način življenja in še marsikaj vpliva na njihov počutje. Prav zato ni odveč, da jim posvečamo čedalje več skrbi in da pišemo o njih in o domovih počitka.

Ostareli in onemogli ljudje iz Dolenjske in Spodnjega Posavja se navadno zatekajo v

dom počitka v Metliki, Impolju pri Senni, v Loko pri Zidanem mostu ali pa v Šmarje pri Jelsah.

V Šmarjah pri Jelsah so uredili dom počitka v »Jelšingradu«, stari zgodovinski stavbi. Lepo urejena okolica in čist in urejen dom ugodno vplivajo na počutje osterbovancev. Upravnik Alojz Firš je dolga leta skrbel za dom in za svoje osterbovance. Prav po njegovi zamisli so ob domu uredili hruškov nasad, kjer starčki nabirajo sadje in se sprehajajo.

Tudi v prihodnje bomo morali posvečati starim in onemoglim ljudem čedalje več skrbi. Naša dolžnost je, da uredimo domove počitka, kamor se bodo zatekali vsi tisti, ki ne morejo skrbeti voš sami zase, ker so že izčrpali svoje moči.

JOZE MOSKON
Mali Kamen 4
p. Senovo

Z vlakom smo udobneje potovali

Tovariš urednik!

V nedeljo, 8. septembra, sem se vračala iz Ribnice domov v Kočevje. Peljala sem se z avtobusom, ki je last ljubljanskega SAP in odhaja ob 18. uri in 20 minut.

Na ribniški postaji smo potniki avtobus nestrno pričakovali, saj je imel kar 25 minut zamude. Težko smo se prerinili skozi vrata, avtobus je bil namreč že prepoln. Našla sem toliko prostora, da sem lahko stala na eni nogi, v roki pa sem držala še dve mrežasti torbi, polni jabolk, in svojo torbico. Ljudje so se prerivali in iskali prostora. Čutila sem, da so se mi potrgali ročaji, pa si nisem mogla pomagati. Tudi šofer je imel le malo prostora. Ljudje so zasedli ves prostor okoli njega, zastrli so mu tudi razgled in je lahko le malo videl. Tudi spredovnika so ljudje potisnili v kot, odkoder je spraševal, če je še kdo brez vozne karte. Nekateri so plačali, nekateri pa so se lahko peljali tudi brez nje, kajti spredovnik jih ni mogel izterjati.

Ko sem v Kočevju izstopila, sem opazila, da mi je rason potrpanih ročev izginil s plašča gumbo, odtrgali pa sta se mi tudi okrasni pentlji na čevljih. Koga naj obdolžim, da mi mora to plačati?

Ceprav je na avtobusu, ki pelje iz Ribnice v Kočevje, vedno velika gneča, se podjetje SAP doslej še ni odločilo, da bi povečalo število avtobusov. Potniki se stiskajo in prerivajo in komaj čakajo, da je konec njihove poti. Nehote se marsikomu stoji po tistih časih, ko je iz Ribnice vozil v Kočevje tudi vlak, saj je tedaj lahko marsikdo udobno potoval.

ANICA STIMEC
Kočevje

ODPRTO PISMO ČP »DELO«

„Ta teden pa ne boš bral ‚Dolenjca‘!“

Upravi Dol. lista!

Z gornjimi besedami me je v četrtek zjutraj ogovoril naš redni pismonoša, ki sicer zelo vestno in natančno opravlja službo. Povedal mi je, da je danes prišlo na tukajšnje pošto namesto našega časopisa le 14 listkov z naslovi, med katerimi je tudi moj. Nič se ne bi čudil, če bi se med potjo izgubili listki (naslovi), ki bi bili slabo nalepljeni na pošiljki! Kako pa more izginiti na poti časopis (in ne le eden!), mi je pa uganka, ki jo lahko reši samo vaš ekspedit.

Kakor kaže, me bo zaradi takih in podobnih »spodrsnjajev« ponovno minila volja biti vaš redni naročnik, saj se mi je nekaj podobnega pripetilo že pred leti. Druga danes nimam pripomniti; morda se bo oglasil še kateri izmed preostalih 13 naročnikov, ki bodo oz. so danes ostali brez našega glasila.

ANTON SMALC, Ribnica 154 na Dol.

»Samo naslov je premalo!«

Upravi Dol. lista!

Prostim vas, če mi pošljete tudi vaš tednik, ker samo naslov, ki sem ga danes dobila, je premalo. Vem da imate veliko dela, zato se kaj takega res lahko pripeti. Vendar mi je vaš časopis zelo drag in ga preberem vsega, v okolici pa ga nihče nima in si ga zato ne morem sposoditi, da bi ga brala. Prosim, da mi ga naknadno pošljete. Želim vam veliko uspehov pri nadaljnjem delu!

HELENA STARIC, Podlavor, p. Grusuplje

»Mene ne boste imeli za norca!«

Kaj se to pravi: dobil sem listek z naslovom, Dolenjskega lista pa ne! Imam vse plačano do konca leta — kako torej, da me dražite zdaj samo z naslovom? Kaj to pomeni? Čeprav brez Dolenjca ne morem biti, ga dom odpovedal, če se do to ponovilo. Ali ne morete narediti reda?

K. S., Novo mesto

Pojasnilo in opravičilo

Tako naši naročniki. Objavljamo samo tri njihova pisma, čeprav imamo zadnje tedne pritožb veliko več kot prej. Prav imajo: naročili so DOLENJSKI LIST, ne pa naslovne listke! Opravičujemo se jim — čeprav bi to moralo narediti časopisno podjetje DELO iz Ljubljane!

Zakaj? Zato, ker odpremlja (ekspedira) naš list! Vsako sredo zvečer oz. pozno popoldne, ko je nova številka našega časnika natiskana, ga ekspedit (odpremlni oddelček) tiskarne DELO v Ljubljani odpremi na ljubljansko pošto; vsak naš naročnik ima v tiskarni svojo naslovno pločevnasto kartico, s katere odtisnejo vsak teden sproti naslovni listek. Te listke delavke v odpremi ročno nalepijo na vsak izvod časnika posebej, nakar naš list zavijejo v večje pakete (po pošlah), vložijo v vreče in odpremljejo na glavno pošto.

Ko v sredo opoldne nehamo s tehničnim prelomom Dolenjskega lista, je njegova nadaljnja usoda v rokah tiskarne. Od nje smo do cela odvisni, ali bodo naši naročniki v četrtek zjutraj dobili naš list ali ne. Res je, da je papir naslovnih listkov dostikrat zelo »magnetičen«, kakor pravijo delavci v tiskarni (bolje bi bilo reči: naelektren), in se zato rad sprijemlje. Ko delavka s čopičem in lepilom obrne naslovni listek, se včasih obrnejo hkrati kar po trije, tudi stirje skupaj. Če tega takoj ne opazi, ostanejo naslovni listki med časopisom, samo spodnji pa je zares nalepljen!

Od tod napake, neljube zamere, grožnje in tudi dejanske odpovedi Dolenjskega lista! Zato lepo prosimo vse naročnike: potrpite do novega leta 1969, ko bo tiskarna v novih prostorih začela tiskati imena naročnikov naravnost na Dolenjski list. Listki nato ne bodo več potrebni, odpadla pa bo tudi jeza. Zdaj se tudi časniku DELO vsak dan dogaja, da dobivajo njegovi naročniki samo listek, časnika pa ne. Uprava DELA se opravičuje tudi naročnikom Dolenjskega lista, ker ji je zelo neljubo, da prihaja do tolikšnih reklamacij.

Pritožb pa je res veliko: za letošnjo 34. številko DL smo dobili vrnjenih 19 listkov, za 35. številko 15 listkov, za 36. številko kar 36 listkov in zadnji teden celo 60 listkov brez Dolenjskega lista! V tiskarni smo se znova pritožili.

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

Pošteno in pravično!

Tovariš urednik!

V Delu z dne 5. septembra sem brala članek »Roditelj ubit — renta otroku«, ki je vreden pozornosti. Kot sem razumela, je neko okrožno sodišče na prvi stopnji odločilo, da otroku po materi, preminuli v prometni nesreči, ne pripada vzdrževalnina — renta, ki bi jo moral plačati krivec za prometno nesrečo. Po odločitvi prvostopnega sodišča pade tudi v tem primeru breme vzdrževanja na očeta oziroma na drugega roditelja.

Tožena stranka se je pritožila in s tožbo uspela. Vrhovno sodišče je sodbo prve stopnje spreminilo in priznalo otroku — vzdrževalnino. POSTENO IN PRAVIČNO. Kot razberem, je okrožno sodišče na prvi stopnji odločilo s pravnega stališča, medtem ko je vrhovno sodišče razsojalo bolj človeško.

Ni res, da otrok, v opisanem primeru, star šele dve leti, ni prizadel, če izgubi enega od roditeljev predpsem mater. Dobra in skrbna mati je NENADOMESTLJIVA. Noben denar ne odtehta izgubljene matere, je pa prav, da se stvar uradi, kot se najbolj da.

Zdi se mi, da je prej omenjena kazen za krivca nesreče zelo učinkovita. Voznik bo gotovo premislil, kaj bo pil preden bo šel na vožnjo, in kako hitro oz. pametno bo vozil. Tako kazen pa nastavi vsak, kdor neizvezan hote ali iz velike ne previdnosti povzroči smrt matere ali očeta.

MARIJA LIPOVSEK
Novo mesto
Cesta komandanta
Staneta 13

Novo partizansko pokopališče v Kočevju

Občinski odbor ZZB v Kočevju je organiziral prostovoljno delovno akcijo za prekopavanje in prenos posmrtnih ostankov padlih borcev NOB s starega pokopališča na Trati na novo partizansko pokopališče ob Črnomajski cesti v Kočevju. Z delom smo pričeli v ponedeljek, 26. avgusta. Zbrali so nas je okrog 70 ali 75 prostovoljnih delavcev: preživeli borci, mladinci in pionirjev. Delo je potekalo organizirano in v velikem spoštovanju do umrlih oziroma padlih. Za organizacijo dela sta skrbeli tovarisa Lojze Rauh in Milan Opačić, oba člana ZZB in znana družbeno-politična delavca. V spomin padlim in za pravo partizansko vzdušje pa je poskrbel tov. Križ, ki je zaigral na harmoniko venčelo partizanskih pesmi.

Udeležence akcije
Cveto Križ, Kočevje

Gostinsko podjetje
»Planinka«, Kamnik

išče
KUCHARICO,
kvalificirano ali kuharico
z večletno prakso.

Popravek

Prejšnji četrtek smo na 8. strani našega lista objavili zapis o vtisih 6 tovarišev iz Bele krajine, ki so bili na obisku pri tovarišu Titu na Brionih. Zaradi nezgodnosti tiskarne DELO v Ljubljani pa je 4. odstavek teksta, ki se začne z vmesnim naslovom »NARFZKA SE NISMO DOTAKNILI«, skadal smisel pisanja in ga zato ponovljamo po našem prvem, izvirnem rokopisu:

»Potem so nam prinesli cigarote in pladenj z več kozarci, v katerih so bile različne pijače. Z roko sem šaril po pladnju in iskal kakšno brezalkoholno pijačo, a sem iz nerodnosti kozarec prevrnil, pijača pa se je polila po pladnju in preprogi. Bil sem v zadregi in se skušal opravičiti, tovariš Tito pa me je zavrnil: ...«

Bralce prosimo, da najlubo tiskarsko napako oprostijo!

UREDNIŠTVO DL

Pismo koprskemu škofu g. Janezu Jenku

Spoštovanemu gospodu škofu Janezu JENKU, piscu članka »Ko se odpirajo veroučne učilnice«.

Z zanimanjem redno prebiram »Družino«. Moram reči, da prinaša vse tisto, kar mora vedeti vsak slovenski človek. Nekajkrat me je nekoliko presenetila v svojih prispevkih, pa sem rekel, to se tudi vestnemu uredniku zgodi, nič zato. Ne morem pa se strinjati z uvodnikom, ki ga je za zadnje številko »Družine« prispeval koprski škof gospod Janez Jenko.

Nisem nestrpen v svojih nazorih, kot hoče biti pisec, ne obsojam drugače mislečih. Moj svetovni nazor je materialističen; do tega nazora sem prišel z lastnim spoznanjem in menim, da je pravilen. Zaradi svojega lastnega svetovnega nazora pa ne obsojam ljudi, ki imajo drugačen svetovni nazor. Še na misel mi ne pride, da bi bruhal nanje ogenj in žveplo, da bi jih kategorično obsojal kot nemoralne, kot to med vrsticami dela pisec članka »Ko se odpirajo veroučne učilnice« za ateiste. Bodimo pošten, skušajmo z vsemi ljudmi dobre volje živeti v miru, to nas uči II.

vatikanski koncil, pa tudi moj lastni materialistični svetovni nazor.

Tudi jaz imam otroke; vzgajam jih, da bi bili dobri, pošteni ljudje, iz njih hočem narediti CLOVEKA. Poznam vrsto staršev, ki izpovedujejo ateizem, pa svoje otroke vzgajajo v pošlene ljudi, kot poznam tudi starše, ki so verni, pa otrok ne vzgajajo dobro. Hočem reči, da ni merilo za to, ali je človek dober ali slab, SAMO vernost, ampak je potrebno še mnogo več in mnogo drugega. Tudi verni starši pazimo, kaj naši otroci berejo, v kakšno družbo hodijo. Ne branimo jim družbe otrok, ki hodijo k verouku, pač pa jim branimo družbo slabo vzgojenih vernih ali n vernih otrok.

Gospod Janez Jenko, ne sodite zato enostransko in tako, kot vam ugaja, ne zavajajte bralcev »Družine« v zmotno in enostransko sodbo! Kot vi ne morete dovoliti, da bi vam kdo vsiljeval (?) ateizem, tako tudi jaz ne morem dovoliti, da bi me kdo obsojal (!) kot roditelja, da ne učim prav svojih otrok.

DUSAN ZUPANC
Novo mesto
Prešernov trg 5

Švico naj primerjam s Slovenijo?

Agronom, začasno zaposlen v Švici, primerja kmetijstvo obeh dežel

PRIJATELJSKO PREPRICEVANJE: Franc Ganc v razgovoru z inž. Ivanom Doberškom. (Foto: Legan)

NAČRT ZA ENO PRVIH VZORNIH KMETIJ PRI NAS

Prav je naredil zase in za druge

Samotna Gančeva domačija v Jablanci pri Sevnici bo postala vzorna kmetija, urejena po sodobnih načelih kmetovanja v višjih legah — To bo veljalo dobrih šest milijonov starih dinarjev

Pot do odločitve je dolga. Na mizo je priromal ze drugi liter sadjevca, ki je plahnil grla po dobrem domačem siru. Dve, morda tri ure smo sedeli za široko kmečko mizo in tehtali, tehtali... On, gospodar hribovske kmetije, dva sinova, ki gresta proti 20 letom, žena, ki je čas izkoristila še za šivanje, in midva s kmetijskim referentom iz Sevnice.

Kolikor poznam Dolenjsko, lahko mirne duše trdim, da je komaj še kje kaka domačija podobna hribovski kmetiji Franca Ganca iz Jablance nad Boštanjem pri Sevnici. 10 hektarov obdelovalne zemlje, pašniki, gozd, vse okoli hiše in gospodarskih poslopj, vse na samem. Pravi kralj na Betajnovi, toda ne v Cankarjevem pomenu; kralj nad možnostmi in prihodnostjo.

Pridni Ganci so si z žiljavimi velikimi dlanmi in od košev zajedenimi ramami zgradili po vojni kozolec, svinjake, popravili hlev. Delali so po starem, s preudarkom, toda brez kakršnihkoli načrtov in zgledov. Gnojnice je tekla v grapo, s strmih rebri je pomagal spraviti krmo samo narašni koš.

Ganci so čutili, da je treba nekaj spremeniti. Sprejeli so ponudeno roko sevnškega kmetijskega referenta inž. Iyana Doberška. Pripravljeni so

urediti zgledno hribovsko kmetijo, ki bo osnovana na sodobnih pravih gospodarjenja.

Načrt je pravzaprav preprost: urediti in za 11 m podaljšati živinski hlev, ki ima zdaj 10 glav živine, zgraditi jamo za gnojevko (mešanico gnoja in gnojnice, za kar se skoraj ne potrebuje stelje), zgraditi dva silosa, kupiti črpalko in cevi za gnojenje pašni-

kov in travnikov ter uvesti pašo v čredinkah. Če bo kazalo rediti pretežno krave, bo potrebo dokupiti še molzni stroj.

Vse to bo veljalo dobrih šest milijonov starih dinarjev. Dva milijona bo kot posojilo dal hranilno-kreditni odsek sevnškega kmetijskega kombinata, drugo pa bosta prispevala Gančev gozd in živina.

Kot razumen kmet se je gospodar hitro zagrel za zamisel. Skupaj s kmetijskim referentom sta obiskala kmetije v Savinjski dolini ter se zaimala za švicarske in avstrijske izkušnje, ki so uporabne tudi za naše razmere.

Toda tik pred dvanajsto se je mož ustrašil in

znova ga je bilo treba prepričevati. »Bojim se, da bosta sina odnehala, ko bo potrebno zagrabit. Sam sem bolehen, dosti sem prestal v vojski, v partizanih. Nisem vajen imeti dolgov. Hišo bi bilo treba najprej popraviti. Saj ne rečem, da te stvari niso dobre, toda bojim se tvegati. Kaj bodo rekli sosedi?« je govoril Ganc, sinova Ivan in Polde pa sta ga na koncu vendarle spodbudila, da je potrdil prvotni dogovor.

Ko sva se ob slovesu z roba gozda ozrila proti domačiji, sva čutila s tov. Doberškom osebno zadovoljstvo. Ganc je dobro naredil. Zase in za druge. Naš kmet je nezaupljiv, zanj velja predvsem tisto, kar sam vidi, kar je dokazano v praksi. Vzorne kmetije so zato tembolj pomembne.

M. LEGAN

Ceno živine je treba zjamčiti

Za primerno ceno naj jamči družba — Podjetja, ki imajo promet z mesom, bogate, kmetje pa prodajajo živino z izgubo — Cene lesu naj se sprostje —

Pred kratkim je sindikat delavcev kmetijstva pri mestnem odboru Ljubljana sklical razširjeno sejo pododbora za kmetijstva, ki so se je udeležili razen drugih tudi predstavniki Občinskega sindikalnega sveta iz Kočevja in Ribnice. Na njej so razpravljali o osnutku stališč, sklepov in priporočil v zvezi z nekaterimi problemi kmetijstva v Sloveniji.

Razprava o težavah v našem kmetijstvu je bila ostra, vendar konstruktivna. Res je, kot so ugotovili številni diskutantje, zadnji čas, da predemo od deklaracij na ukrepe.

Najprej je treba ukrepati v živinoreji. Hlevi, tako v družbenem kot privatnem sektorju kmetijstva, se praznijo. Trgovska in mesna predelovalna podjetja pa si na račun kmetijstva, ustvarjajo velike dobičke. Zaradi sedanjih odkupnih cen mesa je z vzrejo živine izguba. Zaradi tega je bila dosedaj prizadejana slovenski živinoreji že velika škoda. Stalež živine se je občutno znižal in grozil, da bo še nižji. Zelo se je povečalo klanje telet, čeprav zakon tega ne dopušča. Dokler se ne bodo cene za živino uredile, se stanje ne bo izboljšalo. Kaj storiti? Predvsem, naj bodo odkupne cene živine višje za toliko, da bo vzreja živine rentabilna. Cene bi morale biti garantirane, za trdnost garancije pa bi

morala jamčiti družba.

Mnoga družbena posestva bremenijo investicije. Razni objekti, ki so jih morala pred leti po ukazu od sgoraj zgraditi, so v sedanjih pogojih gospodarjenja nerentabilni in so zgolj v breme gospodarski organizaciji. Soglasno je bil sprejet predlog, naj bi skupnost črtala dolgove kmetijskim organizacijam za objekte oziroma dejavnosti, ki je nerentabilna, kljub prizadevanju upravljalcev.

Kritizirali so tudi monopol gozdarskih posestev. Menili so, da bo treba zakon o gozdarstvu popraviti. Sedanji namreč dopušča neproizvajalcem prevleko besedo v gospodarjenju z lesom. Cena za prodajni les, ki ga dobi kmet plačanega na panju, ni realna in ni pravična. Zaradi monopola gozdarskih posestev in sedanjega zakona o gozdarstvu je kmet prisiljen prodajati les pod ceno. Udeleženci posveta so odločno zahtevali, da se cene lesa sprostijo. Ta zahteva je upravičena

še posebno, ker velja sprostitve cen za številne druge proizvode. Pri upravljanju z gozdovi v privatnem sektorju bi morale priti do besede tudi kmetijske zadruge, čeprav ne postavljajo zahtev, da se jim ti gozdovi dodelijo v upravljanje.

Gospodarska zbornica SRS bo morala posvetiti vprašanju slovenskega kmetijstva večjo skrb, kot jo je dosedaj. V kolikor tega ne bo storila, se obeta ustanovitev posebne zbornice za kmetijstvo. Nadalje smo slišali predlog, naj bi se za kmetijske stroje znižala prometni davek in carina. S tem bi omogočili večim kmetovalcem nakup teh strojev. Beseda je tekla tudi o dedovanju in sicer da naj bi bilo z zakonom o dedovanju urejeno, da se kmetija po smrti njegovega lastnika ne bi drobila na dediče. Kmetijskim organizacijam pa so priporočili naj zemlje, ki so jo pridobili z arondacijo, ne vračajo prejšnjim lastnikom.

To je le nekaj najvažnejših misli. Naj zaključimo z ugotovitvijo udeležencev seje, da naj bi se s problematiko kmetijstva ukvarjali vsi pristojni organi od občine do republike.

r

16 let je obiskoval šolo in se pripravljaj, da bo pomagal k napredku našega kmetijstva, vendar zanj doma ni bilo dela. Poskusil je na več mestih in dobil vtis, da pri nas šolanih ljudi ne potrebujemo, čeprav zanje porabimo veliko denarja. Tvrška KLIBA iz Basela v Švici, ki proizvaja močna krmila, se ni obotavljala zaposliti inž. Franca Lešnjaka iz Novega mesta kot strokovnega sodelavca, odgovornega za prašičjerejo. Po desetih mesecih dela je zadovoljna z njim. Pri nas pa toliko očitkov na račun mladih strokovnjakov!

Avgusta je bil na letnem oddihu. Izkoristil smo prilžnost in ga povprašali o vtisih in primerjavi med obema deželama.

— Švica je pokrajinsko podobna Sloveniji. V svetu je znana tudi po razvitem kmetijstvu in spada med dežele, ki imajo največ kmetijske mehanizacije na hektar kmetijskega zemljišča. V svojem delu stalno obiskuje švicarske kmetovalce, odjemalce vaše tvrške. Ko primerja švicarske kmetije z našimi, kaj je po vašem tisto, kar je ustvarilo tolikšne razlike?

— Odgovor je sicer preprost, toda vse to uresničiti ni preprosto. Po mojem so najpomembnejše ekonomske razmere: ustaljenost cen, zagotovljena prodaja, dobro organizirana strokovna služba, varnost kmetijskih naložb, načrtna skrb za zaokrožitev kmetij in farm, izredna delavnost, red in samozavest kmetovalcev. Iz vsega tega izhaja izredna intenzivnost proizvodnje.

— Podobno kot pri nas prekriva trava več kot po ovico kmetijske zemlje, zato je najbolj pomembna živinoreja, zlasti govedoreja. Kaj so ukrenili, da se jim posreči stalno zmanjševati proizvodne stroške in vzdržati konkurenco?

— Predvsem: nadvse smotno gnojijo travnat svet. Redno in skrbno gnojenje z gnojivki, ki je mešanica gnoja in gnojnice, ter dopolnjevanje s fosfornimi gnojili jim omogoči, da kosijo do šestkrat na leto. Tako pridelajo tudi 100 in več centov kvalitetne beljakovinske krme na hektar.

— Če primerjaš, naše gospodarjenje, kolikšne so naše kmetijske rezerve?

— Dosti ne pretiram, če pravim da 500-odstotne. Pri nas gnojnica zaliva pota, kvečjemu se pogledamo, kako je bomo s kanalizacijo speljali v bližnji potok. Črpa,ke in traktorji, opremljeni za razvoz tega dobrega organskega gnojila, bi se še kako izplačali. In še en primer: v Švici prvič pripuščajo govedo pri 24 mesecih starosti, zato pa lahko dosegajo tolikšno molznost in vzdržljivost živali. Tudi njihovi krmni normativi so drugačni. Lahko rečem, da z dobro doma pridelano krmo dosegajo večjo prirejo in več mleka kot pri nas marsikje z močnimi krmili. Gotovo je odveč pripovedovati, kakšen je tam delovni tempo, kako so mehanizirani in specializirani, kako imajo skoraj v vsakem hlevu telefon...

Pri nas še zdaj dobro spoznavamo, da smo premalo mislili na pot do porabnikov, kupcev. Naenkrat se je zaostrilo in ne vemo, kam prodati kmetijske pridelke. Upravičeno očitamo trgovini, da skoraj nič ne tvega in vedno pobere smetano. Kako delajo v Švici?

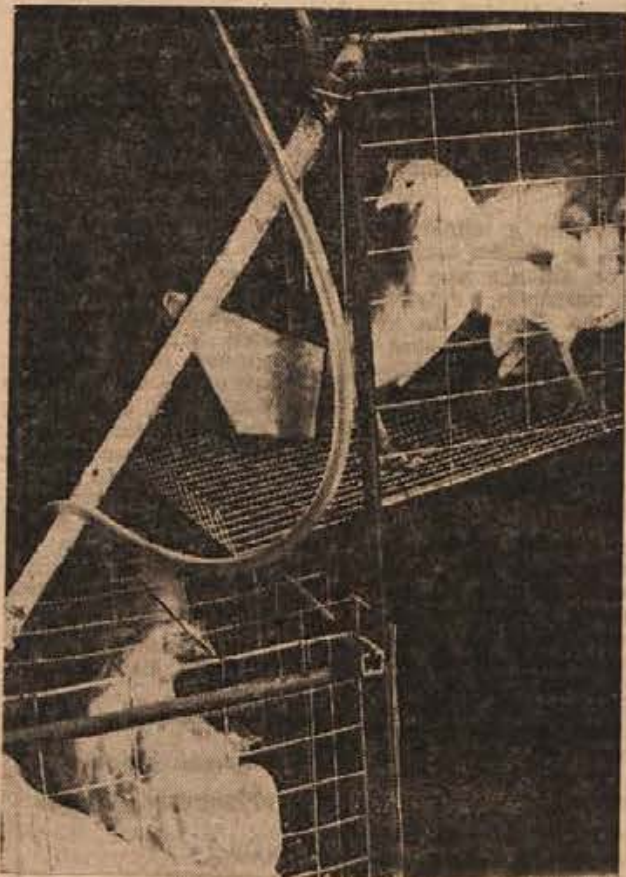
— V našem združništvu nismo zajeli prodaje in trgovine. Morda bi se kaj naučili od švicarske združne organizacije MIGROS, ki ima 60.000 članov, zaposlenih 25 tisoč delavcev, ogromne veleblagovnice, klavnice, mesnice, skladišča, celo rečne ladje za prevoz, lastno banko in zavarovalnico ter okoli 600 milijard (v starih dinarjih) letnega prometa. Načelo podjetja: čim manj posrednikov

in nižje cene, kot jih ima konkurencja.

— In če dovolis se osebno vprašanje: kaj misliš v prihodnosti?

— Razumljivo, da se želim zaposliti v domači deželi. Ker pa trenutno še nimam možnosti, bi rad prihranil nekaj denarja in si doma opremil obrat kokoši nesnic. Zdaj imam 700 jarcic v sodobni baterijski reji, poskusil pa bom obrat še razširiti. Močno sem prepričan, da je tudi pri nas mogoče kaj več narediti, samo spodbude, volje in znanja je treba. Našemu kmetijstvu bi rad koristil — z zgledom.

Inž. M. LEGAN

PRVIČ NA DOLENJSKEM: gojitev kokoši-nesnic v baterijski reji, ki ima vrsto prednosti. Lastnik obrata inž. F. Lešnjak je vanj vložil že veliko truda, dela in denarja (ter je prepričan v uspeh).

(Foto: Legan)

Sejmišča

Na sejmu v Novem mestu

V ponedeljek, 16. septembra je bilo na novomeškem sejmu naprodaj 726 prašičkov, prodali pa o njih samo 363. Manjši pujski so šli v denar po 70 do 130 din, za večje pa so zahtevali 140 do 240 din.

Brežiško sejmišče

V soboto 14. septembra, je bilo na brežiškem sejmu naprodaj 715 pujskov, prodanih pa je bilo 504. Mlajši so šli v denar po 6 do 8,20 din, večji pa po 5 do 5,50 din.

S pogozdovanjem bogatimo naše gozdove

Na območju gozdnega obrata Straža bodo letos posekali 52.000 m³ lesa - Kljub ugodnostim letos ni šel niti en delavec na dopust v Novigrad - Gozdni obrat je kupil 250 knjižic o ravnanju z motornimi žagami, vendar so do zdaj prodali samo eno

V gozdnem obratu GG Novo mesto v Straži planirajo, da bodo letos ustvarili 6.250.000 dinarjev prometa. V prvem polletju so plan presegli, saj so posekali in prodali za 3.860.000 dinarjev lesa. Vendar to ni pravi pokazatelj, ker v prvi polovici leta vedno posekajo in odkupijo več lesa kot v drugi. Letno posekajo 24.000 m³ lesa v državnem sektorju in 28.000 m³ v zasebnem sektorju. Od kmetov odkupijo 10.500 m³ lesa, ostalo pa porabijo kmetje sami. Gozdni

obrat skrbi tudi za obnovo gozdov. Letos bodo pogozdili 35 ha državnih in 14 ha zasebnih, predvsem izžrtanih gozdov in grmišč. Največ pogozdujejo s smreko, borom in nacesnom, nekaj pa tudi z listavci. Vse sadike so vzgojili v svoji drevnici pri Žužemberku. Razen pogozdovanja bodo letos obželi tudi 178 ha gozdnih nasadov, počili 231 ha bukovih in drugih gošč ter razredčili 230 ha gozdov.

V obratu imajo zaposlena 103 ljudi. Od tega so trije

gozdni inženirji, trije gozdni tehnik, en inženir pripravnik, 11 delavcev ima nižjo gozdarsko šolo, drugi pa popolno ali nepopolno osemletko. Mlajše delavce in tiste, ki se hočejo učiti, pošljejo v gozdarsko šolo v Postojno. Vsi delavci so morali obiskovati tudi tečaj o varnosti pri delu in tečaj, kako se ravna z motorno žago. Razen tega imajo redne zdravniške preglede, tako da na obratu še ni bilo težje nesreče.

Letos so dobili v gozdnem obratu kot nadomestilo za K-15 150 dinarjev. Za oddih delavcev imajo v Novigradu počitniški dom, kjer je dnevna oskrba 13 din za starejše, za otroke do 10 let pa je cena polovična. Kljub zgodnjim pogonjem ni letos odšel na dopust v Novigrad niti en delavec, čeprav bi ravno ti potrebovali oddiha. Vzrok je verjetno v tem, ker imajo njihovi delavci tudi nekaj zemlje ter izkoristijo dopust za njeno obdelovanje. Vsako leto organizirajo sindikalni izlet. Letos so bili v Logarski dolini in Velenju. V obratu imajo težave s prehrano delavcev. Ker so delovne skupine raztresene, jih je težko oskrbovati s hrano.

Na področju gozdnega obrata Straža ima 250 zasebnikov motorne žage. Ker zna z njimi strokovno ravnati le malokdo, so kupili 250 knjižic, v katerih so navodila, kako je treba z žagami ravnati. Na skupnem sestanku so se zasebni lastniki zanimali za te knjige, zdaj, ko jih imajo, pa so prodali samo eno. Na obratu imajo 23 motornih žag, s katerimi požagajo letno 38.000 m³ lesa. Zasebni lastniki pa z 250 žagami požagajo samo 24.000 m³ lesa. Zato so zasebne žage slabo izkoriščene, saj znaša amortizacija za 1 m³ vsaj

15 din, medtem ko je amortizacija žag na obratu 294 din na 1 m³. V obratu so letos namenili za popravilo gozdnih poti 15.000 dinarjev. Oni bodo preskrbeli razstrelivo, prevoz in drug material, ostalo pa bodo naredili lastniki gozdov.

F. P.

„Za tak zakon ne bomo glasovali“

Republiški zakon o uvedbi petdnevnega delovnega tedna v pisarnah državnih organov in organizacij določa, da morajo občinske skupščine do 1. septembra vpeljati nov delovni čas, zato so o tem razpravljali tudi na zadnji občinski seji v Črnomlju. Odborniki pa se niso strinjali z republiškim predlogom, naj bi v pisarnah zjutraj začeli delati kasneje in delovali čas vlekli v pozno popoldne, ker vedo, da tedaj stranke sploh ne prihajajo in da tudi razmere uslužbenecv tega ne dopuščajo. O slednjem so se prepričali z analizo, ki jo je že poleti izdelal občinski sindikalni svet. S ploskanjem je bila sprejeta razprava odbornika, ki je ostro zavrnil predlog republiškega zakona.

V Črnomlju so izglasovali nov delavnik, toda tak, ki ustreza razmeram. Po novem bodo v pisarnah državnih organov in ustanov delali ob ponedelkih, torkih, sredo in petkih od 6.30 do 14.30, ob četrkih od 6.30 do 16. ure, sobote pa bodo imeli proste.

Ne v vse vinograde enakih gnojil!

Nasade vinok trte na Bi zelskem in Pišeckem bo kmetijska zadruga v prihodnje smotrnejše gnojila. Na pomoč je poklicala inštitut višje agronomske šole iz Maribora. Analiziral bo trtne liste in vzorce tal, ki jih v drugi polovici avgusta odzemaajo v vinogradih. Po naročilu zadruge bodo ugotavljali kislinsko stopnjo zemlje, zaloge fosforja, kalija, dušika in drugih sestavin.

Oglašujte v DL!

Ali se bodo avtobusi še podražili?

Tudi v potniškem prometu je dobilo prvo mesto vprašanje, kaj se spleča in kaj ne - GORJANCI ukinili tudi več sprevodniških mest, da bi omejili nenehno povečevanje stroškov v zadnjih štirih letih

Lani odprta avtobusna proga Novo mesto-Reka in do Zagreba podaljšana proga Novo mesto-Karlovac se nista obnesli, zato so ju GORJANCI ukinili. Imeli so prepričljiv razlog: samo na teh dveh progah je bilo v treh mesecih 70.000 dinarjev izgube.

Letos so slovenska avtobusna podjetja ukinila na svojih progah iz podobnih razlogov 148 voženj. Tudi GORJANCI imajo take proge, na katerih bi bilo treba zmanjšati število voženj. Po Delu krajini in drugod po Dolenjski vozijo avtobusi, ki prinašajo čisto izgubo. Avtobusnih prog in voženj pa kljub temu ne ukinjajo, ker bi s tem odrezali od sveta kraje, ki jim je avtobus edino javno prevozno sredstvo.

Seveda pa takega razumevanja ne poznajo predpisi o potniškem prometu. Potniški promet je med drugim še vedno pod kontrolo cen. Podjetja, ki ta promet opravljajo, med drugim ne smejo sa

Petnajsta brigada se spoprime z Nemci

4. nadaljevanje

Neki dan so postavili top pod cesto - malo izpod Minčice in Gabičeve hiše. Naslednje jutro ga že ni bilo več. Enkrat so se prikazali tudi Čerkez, ki bi se skoro lotili ranjene Minčice. Nekaj dni kasneje je naletel učitelj, ki mu je v vasi že šlo za nohte in se je nameraval čez cesto umakniti in poiskati brigado šest avtobusov zapovrstjo, a zaseda z zbrojevko ni usekala po njih, češ da jih je preveč in bi zasedo z vseh strani napadli in jo dobesedno zmlinili.

Drugače dne, to je 22. vinotoka, sta po poti prihajala od Drag dva partizana - in naravnost v nemško avtomobilsko kolono. Eden se se stisnil srečno pod cesto, eden pa - čeprav že ranjen - na zgor-njo stran. Oba sta utekla. Konja sta se nekaj dni pasla tam okoli, pa jima je Tonžula s Skemljevcem snel sedli in ju odnesel v Ravnace.

Biček in Glavič sta pokopavala postreljene in obesene.

Pred zoro prvega novembrskega dne se je III. bataljon iz Dučić premaknil na Vahto, in kmalu je četa dragomeljskega Toneta Kramarića popopravila dva motorja in dva kamiona Nemcev, ki so pripotali od Zajca navzgor. Nemci so bili tako presenečeni, da so brez premisleka skakali, iskraje zaklone, ali padali na trdo gorjansko cesto zvečne že mrtvi, zadeti torej še v zraku - tako silovito so udarili borci. Največje razdejane je povzročila težka breča. Mrtvi so ležali raztreseni v bližini štirih železnih ruševin.

Dan je bil spričo malenkost zapadlega snega hladen. Iznenada so začele Vahto zavijati kratkotrajne plahne megle, ki so zaprle pogled na belo cesto. Bojne patrole so bile poslane v vse smeri. Ena od teh je opazila neznanu kolono kakih sedemdeset pešcev počasi napredovati kar počez od

cestarske hiše proti Črnemu hribu. Patrola se je hitro vrnila v štab bataljona, ki je bil na grebenu nad odcepom gorenske ceste proti Gosposidi. Takoj je bila poslana trojka, ki so jo tvorili lokviški Jože Ambrožič, Jože Anceč iz Mačkoveca in Milan Bajc iz Gradca, proti Črnemu hribu, da ugotovi, kdo so ti neznanici. Trojka je bila preglasna. Neznanici so se pred njo potajili, a na povratku - ko ni ničesar odkrila - je kakih 50 m pred štabom zaropotalo za njimi. Padale so bombe, ropotale brzostrelke. Gavrina se je v megleni zavesti iznenadena umaknila od ognja na jugovsoto stran, da ugotovi smer in moč sovražnika.

V megli je nastala zmeda. Nikogar ni bilo videti.

Čez čas se je vse umirilo. Ko so se borci zbirali, so opazili, da so mrtveci pobrani s ceste. Ostale so le štiri dopoldanske razvaline železnih vozil. Ubit je bil konj komandanta Draga Gorjupa. Z njega so Nemci odnesli sedlo in mu sneli celo podkve. Iz komandirjevega nahrbtnika je zmanjkala dopoldne od doma prinesena pečenica in pečena kokoš. Njegova srajca je bila raztrgana na kose.

Spodaj je stela za prvim ovinkom kolona kakih sedemdesetih ali več vozil. Ta so se obračala in umikala pred napredujočim napadom zbranskega bataljona navzdol proti Zajcu.

Nastalo je uganjanje: ali so Nemci prišli le po mrtve in razbita vozila ali pa so nameravali v Metliko in Črnomelj po svojo vojsko, kar je je od vdora v Belo krajino še ostalo tam. Zakaj naslednje jutro ne v Metliki ne v Črnomlju ni bilo več Nemcev. Zapustili so nedokončane bunkerje na cestah in trgu, a ob dveh zjutraj so na vernih duš dan na roke rinili kamione, ob štirih pa še iz Črnomlja. Sele daleč zunaj mest so vžgali motorje, da so se v tisi izognili partizanski napadam, in krenili proti Kočevju.

Po pripovedovanju Olge Jurašević, Poldeta Klemenčiča in Francija Kočvarja zapisal

HINKO WILFAN

Odkod jim milijoni?

Zgodilo se je pretekli mesec v gostišču Grad v Črnomlju. Za mizo je sedel inženir in opazoval tri avtoprevoznike. Bili so glasni in razmeti od pijače. Govorili so o maršičem. Beseda je nanesla na denar in iznenada se je razvilo med njimi kaj čudno tekmovanje.

Šli so se, kdo ima pri sebi več gotovine. Prvi se je izprsil in dejal: »Jaz imam milijon!« Druga dva sta zahtevala: »Pokazi!« Močak je izlekel iz žepov evanđilja več zavilkov denarja in dokazal, da ima res milijon. Drugi je dejal: »To ni nič! Jaz imam 4 milijone!« Kar hitro je tudi on dokazal, da je to res. Tretji je nato pribil: »Jaz imam 12 milijonov!« Takoj jih prinesem!« Stopil je iz gostišča do tobarnjaka in se takoj vrnil z aktovko. Vsi trije so ugotovili, da je v njej res 12 milijonov gotovine.

Inženir, ki ob svoji izobrazbi, s poštenim delom

ne zasluži niti 2 milijona na leto, se je zbal, da ga bo kap. Vprašanje: »Le odkod jim toliko denarja?« se je zavrtalo vanj. Prevozniki so kmalu nato odšli skozi vrata gostišča.

Stara ljudska modrost pravi, da zna centi denar samo tisti, ki ga je težka prislužil. Res je tudi to, da je človeku priručno, da skriva svoj dohodek. Neodgovorno in objestno ravnanje s tolikšnimi zneski v javnem lokalu resnično terjajo odgovor na vprašanje: kako so prizadeti zaslužili denar, s katerim se bahajo? S kakšnimi občutki je popil svoj polič vina delavec, ki je bil morda takrat v gostišču? Bil je potreben polička, toda ob svojem skromnem dohodku je moral najbrž močno tehtati, ali si ga sme privoščiti. Trije prevozniki pa so tam istočasno, vsem na očem, objestno šteji milijone in se šli: kdo ima več...

M. JAKOPEC

To bo pijače, da bo veselje!

Letošnja izredna letina češpelj bo večinoma končala v kmečkih kotlih za kuhanje žganja

Letos so češplje na Dolenjskem izredno bogato obrodile. Kljub pogostim padavinam pa na drevju tudi pokale niso, zato so mnogi kmetovalci upali, da jih bo mogoče dobro prodati. Nekateri so kar naložili vozove in se odpravili proti tovarnam, ki predelujejo sadje.

Zglasili smo se v mirenski DANI, kjer nam je na pripombo, zakaj več češpelj ne odkupijo od sadjarjev, komercialist Tone Pate takole odgovoril: »Letos smo od kmetovalcev iz Mirenske doline odkupili 130 ton češpelj po okoli 0,30 dinarja, 70 ton pa smo jih kupili iz okolice Varaždina, kjer so zvesti odjemalci naših pijač. Mi bi lahko predelali približno dvakrat toliko češpelj, vendar za

toliko sadja nimamo skladišč.«

Tudi v Beli krajini, ki je znan sadni okoliš za slive in češplje, BELSAD še zdaleč ne more prevzeti vsega pridelka. Po pogodbi je kupil od metliške zadruge 150 ton češpelj po 0,35 din, zadruga pa jih je kmetom plačala po 0,25 dinarjev.

Tako bo večina pridelka ostala doma. Ker vseh češpelj pač ni mogoče pojesti v češpljevih omokih, jih bo največ predelanih v kotlih za žganjekuho. Nekateri bodo potem pijačo prodali, mnogim pa bo za uteho...

Nestrpno čakajo na odgovor banke

Krčani upajo, da ne bo več dolgo, ko bodo zasadihi topate za temelje največje hladilnice sadja v Spodnjem Posavju. AGROKOMBINAT uroja še zadnje stvari s bančnimi predstavniki v Beogradu. Ko bo dokončno odobreno posojilo, z gradnjo ne bodo več odlašali. Nova hladilnica bo stala v Starj vasi.

ZDOLE: Komaj je minila polovica leta, odkar je bila ustanovljena krajevna skupnost Zdole pri Krškem, že ima kraj zgrajen vodovod. Veljal je 3,6 milijona starih dinarjev, sami prebivalci pa so v delu ali denarju prispevali 2,9 milijona. Trenutno potrebujejo še pol milijona denarne pomoči. Ko bo dokončan vodovod v Zdolah, se bodo lotili gradnje tudi v Sapolah in Lokah. Na sliki sta predsednik krajevnega odbora Vilko Bosteže ter član vodovodnega odbora Ivan Planinc, ki mu izroča ključe novega vodovoda. (Foto: Mizigoj)

MARMOR
GRADAC
tel. 76-177, lok. 8
Po konkurenčnih cenah izdelujemo vse vrste nagrobnikov, spomenikov, spominskih obeležij in vsa teracerska dela hitro in kvalitetno.

Srednje šole na Dolenjskem

Na ozemju Dolenjskem (v občinah Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje) imamo 9 srednjih šol: od teh so 4 poklicne šole. Na štirih srednjih šolah, to je na gimnaziji v Črnomlju in Novem mestu, ekonomski srednji šoli, kmetijski srednji šoli in šoli za zdravstvene delavce v Novem mestu, je bilo v šolskem letu 1967-68 v 39 oddelkih 1.029 dijakov. V poklicnih šolah, v katerih traja šolanje 2-3 leta (to so: gostinska šola in poklicna kovinarska in avtomehaniška šola v Novem mestu, poklicna kovinarska šola v Črnomlju in poklicna šola za industrijske šivilje v tovarni »BETI« v Metliki), pa je bilo v 35 oddelkih 871 učenec. Na vseh srednjih šolah se je izobraževalo 1.900 učencev.

občinah moramo čimprej ustanoviti sklade za stipendiranje revne nadarjene mladine za vzgojo kadrov odredjene delovne organizacije in družbeno-politične skupnosti. Skrb za nadarjeno mladino mora postati skupna skrb, in to v praksi, ne le v besedah. Pri usmerjanju mladine v nadaljnje izobraževanje morajo dobiti večjo vlogo šole in učiteljski zbori, ki vzgajajo in izobražujejo in ob tem najhitreje spoznavajo sposobnosti, talent in težnje mladine. Delovne organizacije naj bi ob podeljevanju stipendij vprašale bodo glede nagnjenosti in sposobnosti prosilcev stipendij, saj si bodo tako najlažje zagotovile dobre strokovne kadre.

Problemi in težave naših šol

Po novem zakonu o izobraževalnih skupnostih in o financiranju vzgoje in izobraževanja so se šole na Dolenjskem znašle v slabšem položaju v primerjavi s šolami drugod. Prej je bilo na območju bivšega ljubljanskega okraja enotno financiranje srednjih šol. To območje je bilo lani razdeljeno na tri manjša: ljubljansko, gorenjsko in dolenjsko. Financiranje srednjih šol so skupno prevzele temeljne izobraževalne skupnosti. Le-te v naših štirih občinah razpolagajo z manjšimi sredstvi kot na Gorenjskem ali v Ljubljani. Še lani so na celotnem območju veljala enotna merila za financiranje. Ko so lani po novem zakonu razdelili srednje šole v tri območja, so nastale razlike. Tako so že lani šole na Gorenjskem prejemale za 20 odstotkov, šole v Ljubljani pa za 10 odstotkov večja sredstva. Letos poteka financiranje enako kot lani, kar pomeni, da dobivajo naše šole za enako delo manjša sredstva.

Ker je financiranje srednjih šol, boljše rečeno šolstvo, nasploh, že dalj časa v krizi, se učni programi ne izvajajo dovolj kvalitetno in učni uspehi niso takšni, kot jih želimo in bi morali biti glede na zahteve. Pomankljiva in nepopolna učila in nezadovoljstvo prostevnih delavcev z osebni-

mi dohodki močno zavirata napredek dela na šolah.

Šolniki so z odobravanjem sprejeli stališča izvršnega sveta skupščine SR Slovenije o ureditvi materialnega stanja šolstva in trdno verjamejo, da se bodo že prihodnje leto začela izvajati. Šolstvo mora dobiti znatno večja sredstva, če hočemo, da bo nosilec napredka, kar je njegov osnovni namen. Srednje šolstvo je potrebno v republiki enotno razvijati in financirati.

MIROSLAV VUTE

Dragatuščani so obljubili prispevek

Med počitnicami so športno igrišče poleg dragatuške šole asfaltirali, na enak način pa bi radi uredili še prostor pred šolo, medtem ko v vasi poteka splošna akcija za asfaltiranje ceste. Na sestanku vaščanov so se ljudje že pisмено obvezali prispevati v denarju. Izvolili so 5-članski odbor, ki bo v kratkem pripravil predračun del in v sodelovanju z občino Črnomelj poskušal najti možnost za najetje posojila. Dragatuščani bi posojilo vračali z lastnimi sredstvi, zbranimi v obliki samoprispevka.

Manj kot mesec do srečanja slavistov

Manj kot mesec dni nas loči od letošnjega običnega zbora Slavističnega društva Slovenije, 12. in 13. oktobra se bodo v Novem mestu srečali člani Slavističnega društva Slovenije, ki delajo bodisi na univerzi, po srednjih in nižjih šolah in drugje. Pred več kot desetimi leti so se slavisti srečali na Dolenjskem in ponovno srečanje — zanj so se dogovorili na občnem zboru v Mariboru — prinaša v delo novomeške podružnice Slavističnega društva razgibanost in živahne priprave za organizacijski del tega delovnega sestanka slovenskih znanstvenikov, pisateljev ter učiteljev slovenskega jezika.

Novomeška študijska knjižnica bo ob tej priložnosti pripravila knjižno razstavo, predavanj v Domu kulture pa se bodo prav gotovo udeležili tudi študentje in dijaki višjih razredov srednjih šol.

P. BRESČAK

Dragatuš v novem šolskem letu

Ena izmed pridobitev dragatuške osemletke je telefon, ki ga je šola dobila prejšnji mesec. Letošnje šolsko leto so začeli z 252 učenci, kar je nekaj več, kot so jih imeli lani. Dopoldne imajo pouk vsi višji razredi ter učenci 1. in 4. razreda, vsi ostali pa imajo pouk v popoldanskem času. Na šoli je letos 11 učnih moči, kar je dovolj za potrebe šole, radi bi dobili le še učitelja za predmetni pouk slovensčine.

Doseženi so bili naslednji učni uspehi:

Skupno je izdelalo 1361 učenec ali 71,63 odstotkov, 418 učencev ali 22 odstotkov ima popravne izpise, 111 učenec ali 5,1 odstotka jih je padlo. Nad povprečjem so šole za zdravstvene delavce in vse štiri poklicne šole, pod povprečjem pa obe gimnaziji, ekonomska srednja šola in kmetijska srednja šola.

Največji učni uspeh izkazuje poklicna šola v tovarni BETI, kjer je izdelalo 92,30 odstotka učenec, najslabši pa ekonomska srednja šola, kjer je izdelalo le 60,50 odstotkov dijakov.

Učni uspehi so povprečno zadovoljivi. Izboljšati pa jih bo mogoče le še z izboljšanjem kvalitete dela osnovnih šol in z večjim prizadevanjem učencev in učiteljev srednjih šol, pa tudi z boljšim financiranjem in modernizacijo učil na srednjih šolah.

Navedenega leta se je kakor je razvidno iz pregleda, 20 odstotkov naših otrok šolalo na srednjih šolah izven našega območja.

Vidimo pa tudi, da pride povprečno na 1000 prebivalcev pri nas le 22 srednješolcev. Pri tem je bilo število najboljše v občini Metlika in najslabše v občini Trebnje. Istočasno je bilo povprečje v SR Sloveniji 29 srednješolcev na 1000 prebivalcev. Zastajali smo kar za 25 odstotkov.

Srednješolsko izobraževanje dolenjske mladine je torej še premalo razvito. Ta slabost postaja še toliko bolj očitna, če analiziramo kvalifikacijski sestav v naših delovnih organizacijah, v katerih močno primanjkuje ljudi s poklicno, srednjo ali visoko izobrazbo.

Kam se usmerja mladina po končani osnovni šoli?

V zadnjih letih opažamo, da se vedno več mladine usmerja v poklicne šole, v katerih se kmalu pride do poklica in do kruha. Taka usmeritev se vedno bolj uveljavlja med delavsko in kmečko mladino. Socialni sestav dijakov gimnazij, ki se pripravljajo za visokošolski študij, pa se vedno bolj nagiba k korist mestnih otrok ali otrok premožnejših staršev. Zadnja leta je štipendiranje upadlo ali se delno izrodilo, tako da prejema študentje le tisti, ki niso najbolj potrebni. Zaradi vsega tega se zmanjšuje, in to občutno, udeležba kmečkih in delavskih otrok na visokih šolah. Vedno več nadarjene mladine, ki nima materialnih možnosti za študij, ostaja na nižji stopnji izobrazbe. To ni prav, ker je v škodo vsemu narodu. To že dalj časa ugotavljamo, toda prepočasni ukrepamo. Letos se je sicer nekoliko zjasnilo, ko je republiška izobraževalna skupnost poleg zavodov za zaposlovanje razpisala večje število štipendij za šolanje nadarjene mladine že na srednjih šolah. Tem prizadevanjem bi se morale pridružiti temeljne izobraževalne skupnosti, občinske skupščine in delovne organizacije. V

Rezultat srednjega šolstva na Dolenjskem in možnosti za poklicno izobraževanje

Medtem ko gimnaziji pripravljata mladino predvsem za nadaljnji študij na višjih in poklicni, ki jih dajejo mladim naših srednjih šol izobražuje in usposablja mladino za določene poklice. Na teh šolah si mladina lahko pridobi znanje za 13 poklicev. Največ je kovinarskih poklicev, in sicer šest. Ostali poklici, ki jih dajejo mladini naše šole, pa so še: ekonomski tehnik, kmetijski tehnik, medicinska sestra, avtomehaničar, natakar, kuhar in industrijska šivilja. Izbor je skromen, če vemo, da se v sodobni proizvodnji in drugih dejavnostih pojavlja več sto poklicev. Prav zaradi teh, razmeroma zelo omejenih možnosti veliko otrok, ki dokončajo pri nas osnovno šolo, išče možnosti za nadaljnje šolanje drugje, v večjih industrijskih središčih in mestih, predvsem pa v Ljubljani.

Leta 1969 smo izdelali pregled šolanja mladine iz našega območja na srednjih šolah v SR Sloveniji. Pri tem smo ugotovili stanje, ki ga prikazujemo v naslednji tabeli:

Občina	Skupno število učenec sred. šol	Od tega v šolah na našem območju	Število %	Na šolah izven našega območja	Število %	Število srednješolcev na 1000 prebivalcev
Črnomelj	392	269	73,9	103	26,1	23
Metlika	190	100	50,5	90	49,5	28
Novo mesto	1150	850	73,3	300	26,7	24
Trebnje	362	176	47,5	186	52,5	16
SKUPAJ:	2011	1415	70	596	30	22

DELOVNA SKUPNOST OSNOVNE SOLE MIRNA PEC

razpisuje naslednji prosti delovni mesti:

1. učitelja razrednega pouka na podružnici v Globodolu (U) Nastop službe takoj.
2. Kurjača centralne kurjave Nastop službe 1. novembra 1968.

Pogoji pod drugo točko: kvalificiran kurjač, ki je sposoben opravljati tudi razna druga dela in manjša popravila.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Učitelj je poklic iz ljubezni

Prof. Troha: »Učiteljske je nenadomestljiva šola, kar bomo spoznali šele zdaj, ko ga nimamo!« - Jubilejno slavje bo po ukinitvi

V počastitev 20-letnice obstoja novomeške učiteljske bo 19. oktobra v Novem mestu slavnostna akademija, nato pa prijateljsko srečanje nekdanjih učiteljskih in profesorjev na Otočcu. Praki ga vodi bivši učiteljski svetnik, ravnatelj novomeške gimnazije prof. Veljko Troha. »Po naključju bomo 20-letnico praznovali po ukinitvi učiteljske, saj je zadnji učiteljski razred zapustil šolske klopi že minulo šolsko leto,« je povedal prof. Troha.

Novomeško učiteljske je dalo v dvajsetih letih več kot 600 absolventov. Pretežna večina je odšla poučevati v šole, mnogi pa so spoznali, da je učiteljski kruh pregrenak, in so si drugje poiskali slajši, pa tudi večji kos kruha.

»Zakaj, mislite, večina se vztraja?« sem vprašal.

Prof. Troha je odgovoril: »Učiteljski poklic je še vedno limeriten, čeprav tega, žal, ne kažejo osebni dohodki, ki jih prejema učitelji. V poklicu

še vztraja, kdor se je manj pripravil in ga opravlja z ljubeznijo. Zupustili so ga predvsem tisti, ki niso mogli sprejeti tega, da v poklicu ni vse tako idealno, kot so slišali v šoli.«

Z ukinitvijo učiteljske je Novo mesto izgubilo šolsko in kulturno ustanovo. Ugotavljamo, da v Novem mestu zdaj ni več šole, kjer bi bilo kulturno življenje tako razgibanost kot na učiteljski.

IVAN ZORAN

Za pravičnejši in boljši svet

Objavljamo besede, ki jih je ob zaključku letošnjega mednarodnega srečanja kiparjev v Kostanjevici na Krki povedala inž. Vilma Pirkovič, predsednica upravnega odbora Forme vive.

Vse od leta 1961, ko so prvič zapela kiparska diela in kladiva na Formi v. vi, se sestajamo ob zaključku te umetniške manifestacije. V osmih letih delovanja Forme vive je bilo treba prebroditi marsikatero težavo, posebno v zadnjih letih decentralizacije in gospodarske reforme, ko so celotno breme te mednarodne pomembne akcije morale nositi občinske skupščine Krško in Piran. Zahvala vse naše slovenske in jugoslovanske kulturne javnosti gre njim, vodilnim ljudem v teh dveh slovenskih občinah, ki so dუმelili globlji pomen in trajne vrednote, ki nastajajo na Formi v. vi, ter vsako leto namenili potrebna sredstva za nadaljevanje akcije.

V teh letih finančne stiske je marsikatera dejavnost zamrznjena zaradi pomanjkanja sredstev. Toda Forma viva je upravičila svoj obstoj in se v zadnjih letih kljub finančnim težavam celo razrasla. Vse več krajev v Sloveniji si želi, da bi v organizaciji Forme vive priznani umetniki tudi pri njih ustvarjali monumentalne spomenike trajne vrednosti. Toda za uresničitev teh želja ni dovolj samo denar. Potrebna je široka kulturna razgledanost prebivalstva, talešna, kot je prav tujak v Kostanjevici in delno tudi drugod na Do-

lenjskem, da prebivalstvo sprejme umetnike in njihova dela kot svoje, da jih zna ceniti in živeti z njimi ter je ponosno na pridobljene umetnine. Potrebna je ljubezen do umetnosti, potrebni so ljudje, ki so entuziasti in nesebični ter odlični organizatorji, kakršni so v Kostanjevici. Taki pogoj pa se zdela niso povsod. Toda poleg Kostanjevice in Portoroža, tega našega turističnega področja, kjer so svojevrstne prilike, sočasoma dozoreli potrebni pogoji tudi v Ravnah na Koroškem ter v Mariboru. Z lastnimi finančnimi sredstvi in nesebičnimi organizatorji ter ob veliki podpori delovnih kolektivov in občinskih skupščin so tudi v teh dveh krajih uresničili ideje Forme vive. Tako združuje skupna vez to idilično podezelsko kmetijsko področje pod Gorjanci s turistično mondenim Portorožem, proletarskimi železarskimi Ravnami in industrijskim mestom Mariborom. Dolenjska, Primorska, Koroška in Stajerska so med seboj povezane z enotno organizacijo Forme vive, s skulpturami velike umetniške vrednosti, ki stojijo na javnih prostorih, dostopne ob vsakem času vsem ljudem, polne življenja, lepote in notranje moči.

Široka kulturna razgledanost, materialna in moralna podpora ljudi v občinah in delovnih kolektivih na teh področjih Slovenije, pa tudi razgibanost kulturna dejavnost prebivalstva so omogočili, da se Forma viva širi in utrjuje. V Kostanjevici, na Seči, v Ravnah in Mariboru so umetniki na Formi v. vi ustvarili 132 monumentalnih skulptur, od tega je v galeriji v Kostanjevici 71 skulptur. To je vsekakor dobra bilanca teh osmih let našega kiparskega simpozija.

Vrednotenje Forme vive v naši kul-

turni javnosti ter med kulturnimi krogi v Evropi in drugih kontinentih, široka publiciteta v našem tisku in RTV, kakor tudi laskava priznanja odličnih poznavalcev likovne umetnosti iz raznih držav, vse to nam potrjuje, da Forma viva dobro opravlja svoje plemenito poslanstvo med našim ljudstvom in povezuje našo kulturo s kulturnimi dobrotami drugih dežel.

Nemirni časi, v katerih živimo, so polni velikih nasprotij. Človeštvo je doseglo ogromen tehnični in znanstveni napredek, življenjski standard civiliziranih narodov se dviga v neslutene višine, sleherni posameznik in sleherni narod si prizadeva doseči čim višjo materialno raven, vsakdo se peha, da bi dosegel materialno blaginjo, kot da bi to bila sreča in smoter našega življenja. Istočasno pa prevaja tako posameznike kot vse narode in celotno človeštvo globok nemir. Danasnji časi so polni napetosti in negotovosti, kakšna bo prihodnost. Sedanji čas je poln krivice, brutalnega izkoriščanja in uničevanja posameznikov, narodov in ras, poln je trpljenja nasilnega odvzemanja svobode, vojnih grozot, teptanja osnovnih človeških in narodnih pravic. Človeštvo se vse bolj zapleta v protislovja, iz katerih včasih že komajda vidimo izhod. Osnovno vodilo slehernega posameznika v teh težkih časih naj bi bilo: biti in ostati človek, človek v najplemenitejšem in najglobljem pomenu ni. Prav umetnost je ena izmed tistih stvari, ki nam pomagajo, da ostanemo zvesti idealom, da negujemo v sebi vse, kar je dobrega in plemenitega, da živimo svoje življenje častno in pošteno, da damo iz sebe vse najboljše, kar je v nas, da izpolnimo svoj dolg do samega sebe, do naroda, do človeštva. V

Umetnik izpod Travnne gore

Košir je samonikel ljudski umetnik - Rezbaril je že kot otrok - Za umetnost ga je navdušil njegov stric slikar Perušek

Drago Košir živi v prijazni vasi pod vznožjem Travnne gore v Jelovcu pri Sodražici. Po poklicu je uslužbenec, to da ves prosti čas posveča svojemu konjičku, ki pa prerasča že v rezbarsko umetnost. Rezbariti je začel kot deček in je temu delu ostal zvest vse do danes, ko se bliža petemu krizu.

Njegova hiša je polna lesenih plastik iz lipe in oreha. Nekatere stvaritve, na primer tista, ki prikazuje zapornike v Begunjah med zadnjo vojno, Predjamski grad, kip Prometeja in druge, so prave umetnine. Košir ima svo-

jevrsten izraz in izreden smisel za oblikovanje človeških figur.

Sicer pa rad pove, da je živel v svoji žlahti zelo imenitnega strica Gregorja Peruška-Haryja, slikarja, Perušek, ki je v naši umetnosti precej znana oseba, je še kot mlad fant odšel za kruhom v Ameriko. Ker je bil nadarjen, se je kmalu uveljavil in v Clevelandu ustanovil celo slikarsko šolo s kubistično smerjo. Košir se ga spominja, ko je prihajal domov na obisk. Stric ga je vzel s seboj v Ljubljano. Tu je Perušek presedel dolge ure z na-

simi znanimi likovnimi umetniki Gasparijem, Jakcem in drugimi v razgovorih o slikarski umetnosti. Košir je bil takrat še fantič, vendar je rad prisluhnil besedam slikarjev, ki so mu šle do srca. Perušek je umrl 1940 v Clevelandu, star 52 let.

Brez dvoma je imel stric Gregor velik vpliv na svoje ga nečaka, čeprav se ta ni posvetil slikarstvu, temveč rezbarjenju. Drago Košir je samonikel ljudski umetnik z izrednim smislom za lepoto predmeta, ki ga oblikuje.

TAKOLE REZILJA v domačem koticu amater Drago Košir svoje priljubljene figurice, reliefe in kipce vseh vrst (Foto, Drago Mohar, Ribnica)

Domači pisatelji pri Obzorjih

V knjižni zbirki mariborske založbe Obzorja izidejo v letošnjem letu knjige 35 domačih avtorjev. Mariborska založba Obzorja, v njenem sklopu je tudi Dolenjska založba, posveča domačim avtorjem posebno pozornost. V tej založbi so napovedali izid zbornika ob 600. letnici Novega mesta ter Milnarčičev prevod Valvasorjevega dela Theatrum mortis humanae.

Dve leti brezplačno

Obiskovalci kina v Škocjanu so lani videli 34 filmov, letos do jeseni pa 26. Kino bo spet odprto 29. septembra, če bodo do takrat popravili kinoprojektor. Za jesen in pomlad so napovedane predstave 28 filmov. Za kinoprojektorjem bo spet škocjanski solski upravitelj Roman Čelešnik, ki pa do zdaj za ves porabljeni čas v kinu ni dobil niti dinarja. To je nedvomno edini primer na Dolenjskem, da kooperater za svoje delo ne dobiva plačila. Prav gotovo bo morala tudi to vprašanje rešiti krajevna skupnost, ki sicer plačuje naročnino za filme in je bila med drugim tudi soplačnica peč v dvorani.

Eugen Ciuca:

MOJA RODNIKA

Zemlja, moja mila mati.

Jasno nebo, moj dobri oče.

Jasnina me kliče v nebo.

Milina me vleče v zemljo.

(Prevedel pesnik Edvard Kocbek)

Eugen Ciuca: Deklica (flomaster, 1968)

„Z dletom in sekiro za knjigo umetnosti...“

»Pri tej slovesni priliki mi je čast, da vas iskreno pozdravim v imenu udeležencev simpozija leta 1968, ki je nedvomno zelo važen dogodek v kiperski umetnosti. Letos je Anglija poslala umetnika Withfielda, iz Japonske je prisel Mizuyuki Takeda, iz Češkoslovaške Ilečko, Jugoslavijo pa odlično zastopata kiparja navčva Jotanović in Zivković.

Vsi smo uložili v delo svojo ljubezen in smo svoji umetnosti dali izraza v lesu iz jugoslovanskih gozdov ter ta dela prepustili kostanjeviški galeriji na prostem.

Ko poklanjamo svoja dela kostanjeviški galeriji, edinemu razstavišču te vrste na svetu, želimo ustanoviteljem in sodelavcem, da bi se tudi v bodoče nadalje-

valo to, za svetovno umetnost velepomembno prizadevanje jugoslovanske Forme vive.

Ustanoviteljem tega prelepega vrta umetnosti se iskreno zahvaljujem za povabilo k sodelovanju na simpoziju. Izročamo vam te strani knjige umetnosti, pisane z dletom in sekiro, v katero smo uložili vse svoje ustvarjalne sile.

Kolu umetnikov raznih narodnosti se pridružujemo z vsem srcem in naš prispevek naj pričča, da smo tudi mi stopili v ta plemeniti venec človeške kulture, ki ga tako uspešno plete Jugoslavija s svojim simpozijem mednarodnih kiparjev Forme vive.

(Zaključne besede romunskega umetnika Eugena Ciuce ob zaključku Forme vive 1968)

Muzej ne zmore vsega sam

Naučimo se predvsem vrednotiti to, kar imamo, in delati to, kar lahko!

prelomnih obdobjih, kakršno je naše, je to še posebno pomembno.

Naše življenje je izpolnjeno z naglco, hitenjem, hlastanjem za materialnimi dobrinami. Le malokdaj najdemo čas za poglobljeno, ustvarjalno razmišljanje, le redko si vzamemo čas, da se predamo čudovitim občutjem, ki jih nudi umetnost. Kadar pridemo v to galerijo na prostem med te skulpture, polne notranje govornice, marsikdo ne razume vseh skulptur. V današnjem času, ki nam s svojim silnim tempom vsiljuje površnost, želi umetnik s svojim delom prisiliti gledalca k razmišljanju, k lastnemu iskanju odgovora na vprašanje, kaj je hotel umetnik s svojim delom prisiliti gledalca k razmišljanju, torej tudi skulpture Forme vive, nas silijo k razmišljanju, k poglobljanju v lastno notranjost, v bistvo dogajanja v nas in okoli nas. Govorijo nam o vsem, kar je v nas globoko, nedoumljivo, neizrekljivo, neoprejemljivo, večnega v nas, v slehernem človeškem bitju.

Čez sto let ne bo ne nas ne umetnikov, ki so ustvarjali na Formi vivi. Toda njihove skulpture bodo še vedno ostale prav tu, pomembne od sonca in dežja, viharjev in snega, vsem naravnim in družbenim spremembam navkljub. Stale bodo in pričevale bodočim rodovom o našem nemirnem, težkem času, o človeku naše dobe, ki je hotel priti visoko, v kozmos, med zvezde, pa je kljub temu ostal majhen, prikovan na zemljo z vsem svojim trpljenjem, kajti današnji človek kljub velikim znanstvenim in tehničnim dosežkom ni sposoben razrešiti osnovne problema našega časa, ne premagovati bolezni, lakote, neenakosti med ljudmi, krivico in vojno. Toda poleg tega bodo skulpture pričevale tudi, da je človek naše dobe bil vendarle velik, velik v svojih spoznanjih, prizadevanjih in naporih, da bi ustvaril pričačevski, boljši svet. Za voljo vsega tega imajo te skulpture

ogromno vrednost za sedanje in bodoče rodove.

Forma viva si je izbrala tri temeljna gradiva: kamen, železo in les. To je v skladu z naravnim bogastvom in pisano magičnostjo naše zemlje. Vsaka od teh snovi je sposobna govoriti na svoj način in razodevati to, kar je drugim onemogočeno. In vendar si moramo ob pogledu na ta prelepi del Slovenije pod Gorjanci priznati, da je lesu določena pri nas posebna izrazna moč. Les je naša najintimnejša in najplemenitejša prvina. Les je na Slovenskem najbogatejša in najbolj razširjena snov. Iz lesenih posod smo Slovenci začeli piti in jesti, leseni so bili naši prvi domovi, na lesu smo počivali, iz lesa smo rezljali svoje simbole, v lesene zibelke so nas polegali ob rojstvu, z lesom ležemo v grob. Vsa naša zgodovina je povezana z gozdovi. Zato je naša prastara nagnjenost do lesa skladna tudi z današnjo umetniško silo naših ljudi. Posebno razveseljiva pa je odprtost, s katero vabimo umetnike iz vsega sveta, da nam pomagajo odkrivati genije te zemlje, skritega in najrazličnejših oblikah neizoprno lepega lesa. Tako nastaja v umetniški obdelavi našega lesa stvariteljska skupnost, najlepše poročstvo prijateljstva in miru na zemlji. Na tem prostoru se s pomočjo navdih, ki ga daje naš les, rušijo meje in predsodki.

Mirno in ponosno lahko rečemo, da se Forma viva s to dimenzijo vključuje v najzlahtnejše procese planetarnega zblíževanja in medčloveškega spoznavanja. Dokaz temu niso le dela umetnikov in njihova kvaliteta, temveč tudi izjave samih umetnikov, kajti med nami so ponovno doživeli domačnost in polnost bivanja, življenjsko sproščenost in ustvarjalno srečo. Forma viva dosega v vseh kiperskih materialih uspeh, najlepšega pa nemara prav tu v Kostanjevici, kjer se pokrajina, zgodovina, človek in delo v lesu združujejo v prastaro dinamiko ustvarjanja.

V duhu tega zadoščanja se od vsega srca zahvaljujem vsem letošnjim gostom umetnikom za velike umetniške stvaritve, ki so z njimi za trajno obogatili naš prostor, obenem pa se zahvaljujem vsem domačinom za gostoljubnost in odlično organizacijo. Letos sta nam kot vedno zagotovila osnovna finančna sredstva občinski skupščini Krško in Piran, za katalog pa Republiški sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti. Prvič so nas letos podprli tudi delovni kolektivi iz širšega področja, in sicer iz Krškega, Novega mesta in Brežice. Nesebična, topla vsakodnevna podpora in naklonjenost prebivalstva Kostanjevice je omogočila, da so se umetniki pri nas dobro počutili ter v zanosnem vzdušju ustvarili najboljše, kar morejo. Tudi slovenski in jugoslovanski tisk ter RTV so veliko prispevali k popularizaciji in uspehu letošnje akcije. Vsem izrekam v imenu upravnega odbora Forme vive prav prisrčno zahvalo.

Na koncu izrekam najtoplejšo zahvalo našim gostom umetnikom, ki so prišli v njim neznano Kostanjevico, da bi v našem lesu ustvarili umetniška dela ter nam jih prepustili v trajno last. Udeležence letošnje Forme vive je odlikovala poleg kvalitete tudi izredna delovna vnema ter plodovitost. Namesto šestih skulptur so ustvarili za galerijo Forme vive kar 11 skulptur. Poleg tega pa so za Gorjupovo galerijo v šoli naredili še 4 skulpture, povrhu pa še skulpturo pri mostu, posvečeno padlim borcem. Z njihovimi deli je Kostanjevica postala bogatejša za 16 dragocenih skulptur. Za vse, kar so letošnji udeleženci Forme vive ustvarili takaj za sedanje in prihajajoče rodove iz vsega srca hvale!

Predsednica upravnega odbora Forme vive: VILMA PIRKOVIC

Pravijo, da so se Brežice odločile, da bodo ubrale pot turističnega razvoja. Izkoristile bodo vse možnosti in prednosti, da se predstavijo domačinom in tujim gostom v kar se da lepi luči in iz tega po tegnejo nekaj izkupička.

V podobnih primerih pride vsak navaden kamen prav, mi pa se bolj ali manj poživljamo na zgodovinski in kulturni spomenik, kakršen je brežiški grad s svojim muzejem in galerijo. Naj se uprava muzeja briga za to, da bo vse lepo in prav!

Uprava je lepo poskrbela za ureditev muzeja in umetniške galerije, za kar se je morala precej zadolžiti. Zelo neodgovorno bi namreč bilo zanemarjati bogastvo, kakršno skriva grad. Medtem pa so vsi ostali poskrbeli za črno-belo nasprotje, ki ga ustvarja vsa okolica muzeja. Tujec, ki se prvič mudi tod, si tako predstavlja vse prej, kot da bo našel toliko kulturnega užitka v okolju, ki spominja bolj na tovarno skladišče ne preveč vzornega podjetja. Nemalo pa je takih, ki prvič zvedo za brežiški muzej, ko preberejo napis pri vходу v grad. Premalo se še spoznamo s propagando, po drugi strani pa takšne stvari precej stanejo. Sam muzej, če bi še tako rad, na finančnem področju ne more kdo ve koliko tvegati.

Vzemimo na primer izdajo brošure, ki bi tujcem predstavila mesto in okolico z vso kulturno dediščino. Takoj se pojavi vprašanje naklade. Kdo ve, v kolikšni meri se bo za to zavzela turistična zveza, občina, itd. in v kolik-

šni meri bodo znali to izkoristiti v turistične namene? Ali npr. koncert baročne glasbe, ki bi v viteški dvorani našel izredno okolje. Kdo bo zagotovil, ali vsaj skušal prispevati k njegovemu tudi komercialnemu uspehu?

Tako vsaka nova zamisel, ki bi lahko predstavljala le po možnost za uveljavitev Brežic na kulturnem in turističnem področju, ostaja bolj ali manj želja, in upanje muzejske uprave na boljše čase.

Kljub vsemu lahko rečemo vsaj to, da imamo izredno bogat in lepo urejen in oskrbovan muzej in da z veseljem opazamo, da vsaj ne kje ne zanemarjajo svojega dela zato, ker ni možnosti za uredničevanje najbolj široko zasnovanih načrtov. Ko bi vsi delali vedno najprej to, kar lahko, bi gotovo prej dočakali možnosti za to, kar bi radi.

Sedem predstav v Operi

Novomeški Zavod za kulturno dejavnost je začel zbirati prijave za obisk sedmih opernih in baletnih predstav sobotnega in nedeljskega abonmaja, ki ga je za odročnejše kraje razpisalo Slovensko narodno gledališče v Ljubljani. Abonirani obiskovalci bodo v sezoni 1968/69 videli Pöersterjevega »Gorenjskega slavčaka«, Puccinijevo »Madame Butterfly« in »Tosca«, Verdijevega »Trubadurja«, »Rigoletta« in »Aida«, Smetanovo »Prodano nevesto«, Rossinijevega »Seviljskega brivca«, »Romeo in Julija« Prokofjeva in baletni večer.

Predsednik Tito na razstavišču »VEGE«

Predsednik Tito si je 12. septembra s soprogo Jovanko in spremstvom med obiskom zagrebškega veleposlana ogledal tudi prostor, na katerem razstavlja ljubljanska tovarna aparatov in instrumentov VEGA. Predsednikovo sogovornje so pritegnili avtomatski diapozitivski projektorji, ki jih tovarna izdeluje v sodelovanju z zagrebonsko firmo LIESE-GANG, predsednik Tito pa si je posebno ogledal lovske daljnogledke in novi projektor — grafoskop APOLLO 6, izdelan v kooperaciji z družbo AMERICAN OPTICAL CO. razen tega pa se je zanimal za eksponat Nürnberške firme EBERLE CO., s katero ima VEGA dolgoročno pogodbo o sodelovanju. Visoke goste so navdušili tudi krožnici reklamni napisi v barvah, ki jih VEGA serijsko izdeluje in je z njimi opremila tudi razstavljeni prostor.

„PRAZNIK GROZDJA“ v Ptuj, Borlu in Haložah

Se nekaj dni nas loči od veselja srečanja, ki ga pod vabilom »VINSKA TRIGATEVA« pripravljajo Kmetijski kombinat, Radió, Teknik in Turistično društvo v Ptuj ob 1900-letnici obstoja mesta Ptuj. Za soboto in nedeljo, 21. in 22. septembra, so v Ptuj, na gradu Bori ob Dravi in v Haložah poskrbeli za pester spored: turisti-gostje bodo lahko sami trgali grozdič v vinogradih, poskušali prvovrstna haloška vina v ptujskih kletah in haloških zidanicah. V soboto dopoldne bodo na Bori odprli vinogradniško razstavo, popoldne ob 15. uri pa se bo začela slovesna trgatva na Bori. Tudi ob istem trenutku lahko sprejme grad Bori do 1000 gostov. V nedeljo dopoldne bodo gostje spet sami trgali grozdič za zobanje po vinogradih krog Borla, kjer bo po 11. uri tudi folklorni nastop, slovesno bodo postavili klopote in pod.

Skupine turistov bodo spremljali po Ptuj, na Bori in po Haložah vodili. Pokrovitelj prireditve je predsednik Obs Ptuj Franjo Kebernik, pripravljali odbor v Ptuj (radijska postaja Ptuj) pa želi, da se skupine takoj pripravijo; zagotovili jim bodo gostinske usluže, vinograde, pokušanjo vin, prenočišča in vse drugo — po željah!

Zletniki v triglavskem kraljestvu

Popotni vtisi z letošnjega pohoda na vrh Triglava — Kaj so doživeli udeleženci te zletne prireditve — Na svidenje. Bihač 1969!

Dr. Julius Kugy je zapisal: »Triglav ni gora. Triglav je kraljestvo. In res je to. Zato ni čudno, če je stalni sekretariat Zletov bratstva in enotnosti sklenil uvrstiti v zletne prireditve tudi pohod na Triglav. Letošnji pohod na Triglav je bil četrti po vrsti. Začel se je 19. avgusta v Ljubljani, kjer je 24 udeležencev pozdravil organizacijski sekretar Partizana Slovenije Mile Ogrin. Predstavniki Banjaluke, Siska, Prijedora, Bihača, Novega mesta, Črnomlja in Trebnjega smo nato odšli na pot.

Prvi postanek je bil v Trčinu, kjer nas je pozdravil predsednik občinske skupščine Marjan Bizjak s sodelavci. V trziškem muzeju se je krepilo novo prijateljstvo. Koncert bratov Abadžić, ki so na citrah izvajali slovenske narodne pesmi, dolgo bomo pozabili.

Pot je vodila proti Ljubljani. Pri spomeniku žrtvam fašistične koncentracijskega tabora se delegacija treh republik položila lovrov venec, predsednik TVD Partizan pa je orisal trpljenje internirancev. Zatem smo si ogledali ljubelski predor. Približevali smo se Begunjam, kraju, kjer se človek skoraj ne more nasmejati. Preved je od dan na kraj s črnimi zgradbami iz časov NOV.

Prvi begunjski muzejem nas je sprejel predsednik Obs Radovčica Franc Čunzar. Odšli smo v Drago, kjer je prof. Eva Simić s predstavniki SRH in SRBH položila venec k spominku talcem.

Bivanje na Pokljuki je bilo novo doživetje. Po govoru predsednika Partizana Slovenije Toneta Florjančiča smo zaplesali bratsko kolo.

Zjutraj smo se napotili proti Vodnikovim kočam, kjer je bil daljši počitek.

Vodja kolone Danilo Kovac nas je sprejel predsednik BIH izročil Danilo Kovačicu originalno zaprto steklenico z rdečo etiketo »Muška vodka«. Ko so steklenico odprli, je zadisalo po pravi bosonski slivovki.

Na Kredariji smo si zaželeli smučanja, kar pa nismo imeli smuč, smo se kmalu vrnili v Planiko. Najstarejši udeleženev pohoda 67-letni Ferid je obljubil, da bo svojo 70-letnico praznoval na Triglavu.

Zjutraj smo se poslovili od kralja gora in se napotili v

dolino triglavskih jezer. Po kratkem počitku je moral Forenza kljub dežju izpolniti obljubo in iti na Trčarico po planike. Zlet se je srečno končal.

Cepnav je deževalo tudi naslednje jutro, smo se odpravili proti Komni. Oa vstopu v kočo sta nas pričakala Asim, ki je že osdravel, in Ruža, ki ga je spremljala. Popoldne smo se pozepeli na Bogatin.

Zadnji večer smo se spominjali vseh dogodkov. Preden smo zjutraj odšli v dolino, sta nas pozdravila zastopnika Planinske zveze slovenske Planinske zveze Slovenije Tomaz Banovec in Peter Soklić.

Razdeljeni v dve skupini smo se odpravili v Bohinj. V Mladinskem domu so nas čakali predstavniki OK ZMS in Partizana Slovenije. Član predsedstva OK ZMS Igor Žitnik je poudaril pomen našega pohoda.

Zahvalili smo se organizatorjem, ki so spremljali pohod na Triglav. Po veseljem kotu smo se poslovili z besedami: »Lepo je bilo. Na svidenje na Zletu bratstva in enotnosti junija 1969 v Bihaču!«

IVAN BUKOVEC

Z naših vrtov

Gostilničar ne ve za »brandy«

O gostinskih uslugah v črnomaljski občini je bilo že veliko povedanega, na zadnji občinski seji pa smo slišali še to:

Neki občinski funkcionar je hodil po terenu in tacen vrtil v podeželsko postilno. Vprašal je za skromne jedi. »Prav nič niso imeli pri hiši.«

— Pa mi dajte vsaj kruha in čebule!

— Nimamo! V drugi občinski seji je želel slišati brandyja. Gostilničar pa je dejal: — Ne posnam te pižve. Pij slivovko! Kaj se boš spakoval, saj vem, od kod si doma...

Vsaj še za frizerja...

Na zadnji občinski seji v Črnomlju so dobili odborniki listi z imeni študentov in dijakov, katerim so odobrili potovce pri solanju. Videti je bilo splošno zadovoljstvo, da bo toliko otrok udeležnih družbene pomoči pri solanju, kar vsilane neki odborniki s posebej izbrani pravi:

— Tovarisi, zdaj se mi, da so vsaj za dva ali tri predlagame zneski za stipendije preuzeti. Predlagam, da se bodo lahko ostrigili, saj nosi jo rovički lase do ramen...

Takole se je postavil z jurčko velikom štirinpolletni Stanko Progar iz Novega mesta, Padersčičeva 8, ko ga je v ponedeljek zjutraj prinesel in spremstvu svoje mamic pokazat v uredništvo Dolenjskega lista. Jurčka je našel v nedeljo, 15. 1. m., v gozdu pri Raki. Težak je bil 1 kg, premer klobuka pa je imel 25 cm (Foto: M. Všel).

PLINSKA PEČ

AIDA CATALITIC

PRVA NA NAŠEM TRZIŠČU

Poraba plina butan ali propan:

- max. 200 gr/h — 2500 cal/h
- min. 145 gr/h — 1780 cal/h

Novi izdelek ELRE, Škofja Loka

- plin izgorava brez plamenov zaradi katalizatorja
- ni nevarnosti za zastrupljanje zraka
- ne suši zraka
- ne potrebuje odvoda v dimnik
- peč je prenosljiva
- plinsko bombo spravite vanjo
- dimenzije: 42 x 48 x 81
- teža: brez bombe 16 kg

Dvoletna garancija
Po ugodni ceni že v tej sezoni na našem tržišču

Elcca ELEKTROTEHNIŠKO PODJETJE — ŠKOFJA LOKA
telefon: h. c. 85-266 — prodaja: 85-383
telegram: ELRA — Škofja Loka

Oglašujte v Dolenjskem listu

Trgovsko podjetje SEVNICA Poslovalnica 1 KVEDROV TRG	BOGATA IZBIRA <ul style="list-style-type: none"> ● ORLOGE ZA POD (tapison, likovit, topli pod stragala, podoliti in podobno) ● POUŠČENO PLATNO razni vzorec in barve ● PLASTICNA POSODA	REKLAMNA CENA <ul style="list-style-type: none"> ● FOTOFALKE 39 din vel. 60 x 35 cm ● LANENI SERVETI samo 2 din
--	---	---

Čarovnice v dobi atomov in osvajanja vesolja

V angleških solah dijaki se danes radi uporabljajo žive polže. Če živ polže preleže bradavico, jo bo vdonesel s seboj.

»Gorje mu, ki dvomi, da ni hudobnih moči!«

Praznovanje je povzročilo ljudem veliko trpljenja. Zaradi njega je bilo prelito nič koliko solz in krvi. Za najbolj nedolžno praznovanje je pripeljalo do pošastnih posledic. Ali je kaj bolj smešnega, kot je vera v hudobne moči? Smešni kosmati hudiči, stare čarovnice v svojih izbah — ali ni to podobno bajkam? Toda zaradi slabe volje duhovščine so se te bajke spremenile v krvavo zgodovino.

Do 13. stoletja Cerkev ni nastopala proti praznovanju. Duhovniki so zanikali obstoj čarovnic. Vera v hudobne moči je bila ostanek mnogoboštva. Krščanstvo pa ni trpele konkurence.

Potem je Cerkev občutila, da se stanje spreminja, da je treba nekaj ukreniti, če si hoče ljudi odvrniti v pokorščini in vladati njihovemu razumu. In da bi ohranila nad ljudmi popolno oblast, se je zatekla k nasilju. Pri tem ji je praznovanje prišlo kot nalašč.

Cerkev se je obrnila za 180 stopinj. Najhuje krivo verstvo je, če se ne verjame v čarovništvo. In gorje mu, kdor je podvomil v obstoj čarovnic.

Rogoslovci so vneto začeli pronemati vse oblike hudobnih moči. Izoblikovala se je nova znanost — »demoneologija«.

V Strassbourgu je 1467 izšla knjiga z naslovom »Fortalicium Fidei« (Moč vere). To je bil prvi tiskani učbenik za boj proti čarovnicam. Pisatelj knjige, francoski menih Alfons du Spina, je slovel kot velik »raznavalca« čarovnic.

»Po takim strahotnem mučenju mora nečehna žrtev priznati, da je čarovnica, je izjavil jezuit Seta že leta 1631

moči. V posebnem poglavju govori o desetih kategorijah demonov in daje »znanstvenoe« razporeditev njihove karakteristike.

»Kladivo čarovnic« — zakon Cerkev

Raziskovanje »čarovnic« zadeva sta tedaj vodila dva inkvizitorja: Jakob Sprengler in Heinrich Kramer. Napisala sta knjigo, ki je kot epidemija kuge spravila v grob na sto tisoč ljudi. Ta učbenik za krvave mračnike se imenuje »Maleus Maleficarum« (Kladivo čarovnic). Prva knjiga je izšla v Kölnu 1486 in je do 1520 imela za sedmič že trinajst izdaj. Med leti 1574 in 1669 so jo ponatisli še šestnajstkrat.

V »Kladivu čarovnic« je okrog 250 tisoč besed. Enkrat najo, da je na vsako besedo prišlo nekaj človeških življenj. V knjigi se avtorja stalo sklicujeta na sveto pismo. Podrobno opisujeta hudičeve zločine in dajeta praktične nasvete za lov na čarovnice. Knjiga vsebuje tudi skrbno izdelana navodila za sodnike in rabilje. Ze samo sum, da se kdo ukvarja z vražarstvom, je dovolj, da ga obsodijo na smrt — to je temeljna misel knjige.

Knjiga je ugajala papežu in kardinalom in dobila status zakona. Proti koncu 16. in v začetku 17. stoletja pa so knjige o vražarstvu preplavile vso zahodno Evropo.

Huda prometna nesreča je v soboto, 15. septembra dopoldne, zadela na avtomobilski cesti pri Catežu ob Savi družino italijanskega državljanina Vincija Budicina. Osební avtomobil, v katerem sta bili voznikova žena in 13-letna hči Serena, je iz nepojasnjenih razlogov zaneslo s ceste, nakar se je po nasipu dvakrat prevrnil in obstal na njivi. Med prevračanjem se je vozilo vzgalo, v njem pa se je zadusila Budicina hči Serena. Voznika in ženo so odpeljali v zagrebško bolnišnico. Gospa Budicina je v bolnišnici podlegla poškodbam. (Foto: prometna milica Novo mesto)

1968

OTRIGLAV IV.

KAJ SO PRED 50 LETI PISALE

DOLENJSKE NOVICE

Shranite pa dobro, da vam živil tatje ne ukradejo!

■ **PRESKRIBITE SE ZA ZIMO** — so diti po sedanjem položaju, boša prihodnja zima in pomlad zelo hudi. Primanjkovanje bo živil. Svetujemo našim ljudem: Preskrbite se sedaj! Nakupite si, kar se da, seveda tako, kakor zate in veste in po načini, ki je dovoljen. Shranite pa dobro, da vam živil tatje ne ukradejo. Sušite sadje, likolj morete.

■ **NE PRODAJATE SVOJIM ZEM. LJISC TUJECIM** Neki ravnatelj in nemški gradeca razposilja po naših krajih posumneznim večjim posestnikom okrozičce, v katerih zaupno povprašuje, jel hoče prodati svoja posestva, kar se naj njemu naznani, ker ima baje kupce na razpolago. Za svoje posredovanje zahteva 30% provizije. Ker tiči nenara za tuj kaka nemška banka ali kako drugo društvo, so stvari tem počum domine, da se ne dajo zapeljati slovensko zemljo tujcem prodajati!

■ **SREČNI CASI** Dež samih-bankovcev se je vsil na avstrijsko fronto ob Pavi. Lahki so natančno pomarečili avstrijske dvokronecke bankovce ter jih spustili za dva milijona lir med avstrijske vojake. Na ta način hudo pomnožili papirnati denar v Avstriji in s tem še bolj znižali našo denarno vrednost.

■ **GROZNI CASI** Govori se, da bodo segli tudi po cerkvenih zlatih in srebrnih posodah. Nemski škofje so vprašali nemško vlado, koliko rešnice in ga govorici, da bodo razplezanje zlata in srebrne cerkvene posode. Nemška vlada je nato odgovorila, da za sedaj še ne misli na to. Torej sva sedaj! Za pozneje pa!

■ **RUDECO JAGODO** nam je prinesla neka gospodična. Jagoda v sedanjem mrazu je gotovo nenavadna prikazen in to tem bolj, ker je bila dobro arela in velika.

■ **ROPARSKI NAPAD** Minoli četnik je šla gde Iva Draksler učiteljica Podgradom od novomeškega kolodvora, kamor se je pripeljala s večernim vlakom, proti domu. Spremljali sta jo dve ženski, ki sta nosili njeno prtljago. Na gotenskem polju jih sreča neki človek, ki jih pozdravi. Imel je kapo na glavi, drugače ga ni bilo mogoče spoznati, ker je bila temna noč — bilo je okoli polnoči. Kmalu se obrne, jih doide in gre po them za njimi, oddaljen par korakov. Na mostu v Gotni vasi urno pristopi k ženski, ki je nosila kovčeg na glavi, drugače se pa spotakne in pade ter vrže kovčeg od sebe. Vesela ga ženska pobere, ker je rešila v varstvo ji izročeno blago. V sedanjih časih po noči res ni varno kam iti.

■ **AMERIKA POVEČA SVOJO ARMA** DO ZA 13 MILIJONOV NOVIH VOJAKOV. Wilson je podpisal nov brambni zakon, po katerem se bo severno-ameriška armada povečala za 13 milijonov mož. Vsi moški med 18. in 45. letom, ki so odrači in brez družine, se bodo morali vpisati v armado. Wilson je dostavil: To je naša slovesna prisega, da hočemo dobiti odlično zmago z orožjem in posvetiti večji del narodove vojaške vojske moške sile uresničenju za te namene.

TRIGLAVSKI DOM NA KREBARCU 2515 m

KOČA pri Triglavskih jezerih 1803 m

KOČA pod BOGATINOM 1513 m

KOČA pod BOKANOM 7513 m

2091 TRČARICA

TRIGLAVSKO MUSEJ

1250 m

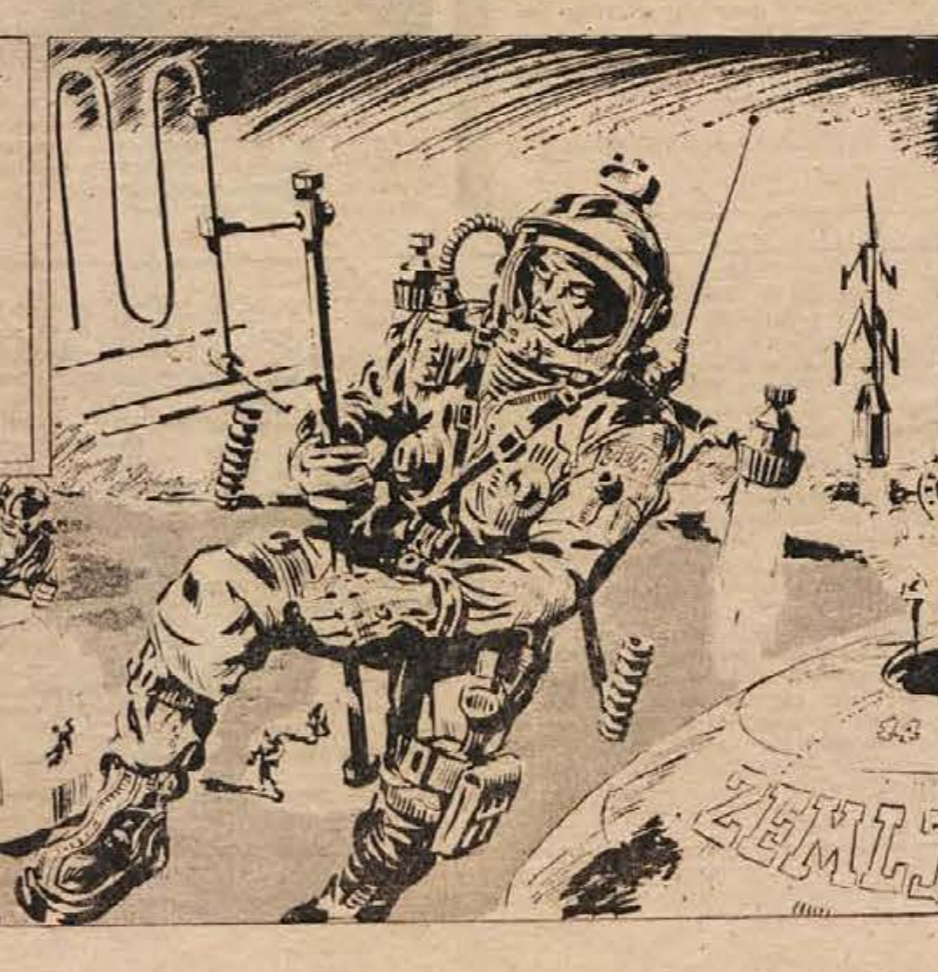
AVIČA GOMINJA

BRODOLOM V VESOLJU

KONEC

MOČNA BAZA, KI JE ŽE CELE LETO DNI STAJALA NA MARSU, JE BILA DO KRAJA, DA JE BIL TAJKO RAZKRITJE PRAVILNO.

DUŠKI IN AMERIKANI RAZKRIJAVTI PA SO OD SLABI NOSILI NA SVETI OPRAMI ENOTNO OZBIRKO - ZEMLJO

Risó in pise Božo Debeljak

IZLET MINE. SPOMINI OSTANEJO — naši turisti pa si jih bodo lahko osvežili tudi z oddisi žigov znanih planinskih postojank. Na sredi je (ohrnjen) odtis iz Aljazvega stolpa z vrha Triglava

(12. DOLENJSKIH NOVIC, 19. septembra 1916)

POLDE OBLAK: Jutro II (les, tempera, stiropor)

Presenečenje v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici

V torek, 24. septembra, bo ob 18. uri v Kostanjevici na Krki slovesna otvoritev slikarske razstave mladega akademskega slikarja Polde Oblaka. Umetnik se bo predstavil z vrsto del, ki jih je ustvaril zadnji dve leti. V bistvu bo dopolnil razstavo, ki jo je pred meseci imel v Zürichu. Uvodno besedo o slikarju bo govorila profesorica akademije za likovno umetnost v Ljubljani Spelca Copicova. Govornica je znana kot avtorica monumentalne knjige o slovenskem slikarstvu.

V torek zvečer bo pela v Lamutovem razstavišču v Kostanjevici znana črnska sopranistka Bennie Jean Gillette iz Kalifornije.

shwinove opere Porgy and Bess. Dolenjski kulturni festival je pripravil to presenečenje stalnemu občinstvu, ki se že leta redno udeležuje kostanjevskih umetniških večerov.

Izdatki za zdravljenje spet pod drobnogledom

V prvih sedmih mesecih leta večje izdatke, kot je bil je imel sklad za zdravstveno zavarovanje delavcev v Novem mestu za 1.330.000 dinarov predvideno z načrtom za ta čas, medtem ko so se dohodki stekali tako, kot so napovedali.

„Z lučjo“ skozi vagone po pomoč

Tisoč veselo razpoloženih izletnikov se je v nedeljo, 15. septembra, vračalo s posebnim vlakom iz Nove Gorice v Spodnje Posavje. Nekaj jih je bilo še posebej vročevrtnih. Izraz prevelike razvnetosti je bil tudi krepak udarec sobesednika s steklenico po glavi. Čelo je zakrvavelo.

In potem so sopotniki z lučjo iskali v vlaku koga, ki bi ranjencu znal ustaviti kri. Obhod po vagonih je bil brezuspešen. Tovariši so se zamislili, da imamo morda le preveč organizacij, ki skrbijo za zdravstveno prosvetljenost prebivalstva. Naštevati so Rdeči križ, civilno zaščito, šole, delavsko univerzo, nakar so ugibali, da bi utegnili biti še katera. J. T.

Ko je izvršni odbor pri skupščini komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev na nedavni seji razpravjal o poslovanju sklada, sta ga zaskrbeli predvsem naslednji ugotovitvi: da so stroški bolniškega zdravljenja zunaj regije presegli 450.000 dinarjev in da so bili izdatki za zdravlila večji za 420.000 dinarjev.

Izvršni odbor je naročil Zavodu za zdravstveno varstvo, naj analizira čezmerno potrošnje denarja za bolnišnično zdravljenje in zdravlila, komunalni zavod za socialno zavarovanje in zdravstvena služba pa sta dobili nalogo proučiti participacijo (sodelovanje pri zdravstvenih storitvah in zdravlilih) zavarovancev in kako ta vpliva na smotrno potrošnje. Ob tem je dobil Zavod za socialno zavarovanje nalogo proučiti vse denarne dajatve sklada.

Vso to in podobno problematiko bo pretresala tudi skupščina skupnosti delavskega zavarovanja, ki bo zasedala predvidoma 20. septembra. Rezultati preučitev, ki jih je izvršni odbor zaupal strokovnim organom, pa bodo tudi podlaga za razpravo med pripravami za volitve novih članov skupščine.

ALI SI ŽE NAROČIL SVOJEMU OTROKU

CICIBANA?

Preizkusile so GABY'S SPRAY

V ljubljanski NAMI je bila od 1. do 31. avgusta demonstracija laka za lase — Gaby's spray-a, ki ga po licenci GABY'S FLYNN COSMETIC ekskluzivno proizvaja tovarna farmacevtskih in kemičnih izdelkov LEK Ljubljana. Udeležba na demonstraciji: izredna! Ocena za novi lak: ODLICNO!

POIZKUSITE NAŠE MESNE PROIZVODE

In ostanite tudi njihov potrošnik!

POSEBNO VAM PRIPOROČAMO:

- kranjske klobase
- tovske salame
- šunkarico
- vse ostale vrste klobas in salam.

Za hrenovke, pečenice in salade sprejemamo posebna naročila.

OBRAT
KLAVNICA
tel. 72-231

»OBRTNIK« NOVO MESTO

NUDIMO VAM UGODEN NAKUP

ženskih in moških jesenskih in zimskih plašev, ženske, moške in otroške LILION bundice v lepih barvah in modelih, več vrst damskih kostimov, otroške LILION plaščke in pelerinice ter večjo izbiro fantovskih in dekliških hlače.

Vse to dobite po znižanih cenah za 30 do 60 odstotkov.

V NOVI MODI in trgovini na Glavnem trgu.

KRI KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Anton Gregorčič, kipec iz Bršlina; Anton Marolt, delavec iz Stranske vasi; Jozefa Turk, članica Novoteksa, Novo mesto; Verusa Matjašič in Franc Hrovatič, člana DMV, Novo mesto; Jozefa Zagar, članica Pionirja, Novo mesto; dr. Zdenka Gosnik, članica zdravstvenega doma Novo mesto; Julijan Zerna, član poklicne šole, Novo mesto; Ludvik Murgelj, član Splošnega trgovskega podjetja, Črnomelj; Anica Muzgelj, gospodinja iz Semlja; Nada Jakotič, gospodinja iz Srednje vasi; Vilij Toman, veterinarski pomočnik iz Dragatula; Ivan Osterlčič, Ivan Hrustek, Rihard Andrejačič in Ivan Jančar, člani Javne varnosti Črnomelj; Enica Skof in Franc Zupančič, upokojenca iz Črnomlja; Tončka Janžekovič in Janez Skof, člana Klavnice Črnomelj; Paul Gasparič, gospodinja iz Sečjega sela.

Janez Schenk, član GO Črnomelj; Stane Špehar, krojač iz Desina; Stevo Simon, član Bolta, Črnomelj; Franc Vrančič, kmet iz Podloga; Marija Kolena, gospodinja iz Črnomlja; Alojzija Matkovič, upokojenka iz Črnomlja; Vera Šikonja, gospodinja iz Tribuč; Danilo Štupar, član Opekarnice, Kanjarci; Uvika Marsetič, Lojze Simonič, Ciril Plut, Anica Lukežič, Rado Markežič, Marija Stefančič, Martina Švalcer in Miroslav Petric, člani Iskre, Semljč; Ivan Kučič, član Komunalnega podjetja Črnomelj; Jože Kozar, upokojenec iz Tribuč; Anton Gale, delavec iz Srednje vasi; Ivan Volt, član Rudnika, Kanjarci; Angela Barič, gospodinja iz Sedevca; Katarina Hrovat, gospodinja iz Tribuč.

STIPENDIRANJE NI MILOŠČINA, JF NALOŽBA V ZNANJE

Enotno štipendijsko politiko in prednost najposposobnejšim!

Denarja je v brežiški občini premalo, da bi lahko pomagali vsem tistim, ki želijo študirati

Kljub temu da v brežiški občini nihče nima pregleda nad politiko stipendiranja, je vedarje očitno, da to ni enotno, potrebam in možno-stim prav prilagojeno.

Med študenti in deloma gospodarstveniki se uveljavlja resnica, da stipendiranje ni miloščina in problem socialno skrbstvene narave, am-

pak gospodarska investicija. Bolje je, če takoj popravim pravkar zapicano trditve; to, kar se uveljavlja, je mnenje, kako bi moralo biti in ne odraz resničnega stanja. Naše štipendije so bolj gnotna podpora mlademu človeku, ki želi študirati, kot pa podpora onemu, ki je med sovrstniki najbolj sposoben študi-

rati. (Seveda pa ne smemo pozabiti, da mnogi podeljujejo štipendije, ker je to nekakšna družbena moralna obveznost, ki se ji žal ni mogoče izogniti.) Podpora najbolj sposobnih pa je investicija v znanje.

Današnje razmere pri stipendiranju so sad gospodarskih in širših družbenih razmer v občini. Zaostala sredina ne zahteva novih šolanih ljudi in v to sredino sodijo tudi sedanjí organizatorji protizvodnje, seveda ne vsi. Mnogi se celo zavestno upirajo večjim kadrovskim izboljšavam.

Zato je treba pri ustvarjanju enotne štipendijske politike, ki je del kadrovske politike in ta del perspektivnega razvoja občine, začeti od stanja, kakršno je. Njegova glavna značilnost: vsi dejanski in morebitni štipenditorji v občini ponujajo omejeno (nikakor ne naj-

večjo možno) vsoto denarja za štipendije in podpore.

Denarja je premalo, da bi materialno zadosti podprli vsakogar, ki želi študirati. V okviru možnosti, kakršne so oz. bodo, je treba denar razporediti tako, da bo gospodarsko najboljše naložen, da bodo investicije v znanje deležni res najpridnejši, najboljši, intelektualno najbolj zmogni, skratka — najbolj sposobni. In okoli tega jedra lahko zraste enotna štipendijska politika v občini že naslednje šolsko leto.

Ugotavljanje sposobnosti pripravimo v obravnavo učiteljem, psihologom in sociologom. Laiki lahko dodamo le še to, da k sposobnosti sodi še zmožnost in zavzetost za delo v družbi in izgrajevanje družbenih odnosov. Na podlagi enotnih meril, ki naj bi jih za ocen-

jevanje sposobnosti pripravili učitelji in drugi strokovnjaki, bi pri temeljni izobraževalni skupnosti ali pri občinski upravi nastajal spisek sposobnih učencev in dijakov, ki so končali zadnji razred osemletke ali gimnazije.

V samoupravna določila štipendijskih virov pa bi morali vnesti osnovni in za vse enak člen: priložni za štipendije oz. podpore, zapisani v osrednjem občinskem spisku najboljših, imajo pri dodeljevanju štipendij prednost. Se več, resnični talenti bi morali dobiti štipendijo iz posebnega sklada, četudi bi se doma iz kakršnihkoli razlogov upirali nadaljnjemu šolanju. Pri izbiri med enakimi bi odločali že klasični kriteriji, kot so materialno stanje staršev in njihova udeležba v NOB

C. BASKOVIČ

Le kdo je pričakoval takšen uspeh?

(Nadaljevanje s 1. str.)

(N. m.), 4:30 4, Lampe (Koč.) 4:47,2, Košir je s osvajitvijo tretjega mesta in s novim osebnim rekordom dosegel največ kar se je dalo. Lampe pa je nekoliko zaostal za svojimi sposobnostmi, 3:00 m — 1. Balač (M.S.) 9:31,2, 2. Zulek (Koč.) 9:58,5, 5. Bučar (N. m.) 10:43,6. Start Zuzka je bil odličen, saj proti odličnemu Balaču ni mogel narediti kaj več. Daljina — Strumbelj (N. m.) 6,40, 2. Klarič (Koč.) 6,20. Spet dve vredni zmagi naših zastopnikov. Strumbelj in Klarič sta dosegla več kot smo pričakovali. Višina — Možina (Koč.) 1,65, 2. Kristan (N.m.) 1,55. Tudi v tej disciplini sta naša atleta dosegla devet točk, kar je največ možno. Krogla — 1. Sega (Koč.) 12,72, 2. Virant (N. m.) 12,20. Slane Sega je upravičil pričakovanje in je zanesljivo zmagal, konkurenco je imel le v nadarjenem Novomeščanu Kostju Virantu. Koperje — 1. Smodej (N. m.) 53,63, 3. Knaps (Koč.) 45,70. Smodej, ki se vedno bolj ogreva za kopje, je dosegel svoj največji uspeh. Zmagal je z veliko prednostjo. Knaps z zaletom ni bil boljši 4 x 100 m — 1. Novo mesto (Božić Hribnik, Somrak, Istenič) 47,24, 4. Kočevje (Hočevar, Klarič, Divjak, Jonas) 48,6. Odliv na teka Somraka in Hribnika sta ob krepki podpori Isteniča in Božića zadostovala za zmago. Ženske — 100 m — 1. Virgason (Koper) 12,9,2, 2. Jakič (N. m.) 13,4, 4. Briški (Koč.) 14,1. Jakičeva je postavila nov rekord in s tem potrdila svoj stalni napredek. Meja Briški pa je bila zelo solidna. 400 m — 1. K. Močnik (N. m.) 64,2, 5. Struna (Koč.) 73,4. Povratek Močnikove je bil uspešen ravno tako kot pri Isteniču. Z zadnjimi močmi je premagala zelo dobro Kuzmičevič iz Murske Sobotice. Daljina — 1. Saša (N. m.) 4,75, 5. Košir (Koč.) 4,26. Vesna Saša se je s svojimi rezultati ustala in stabilno napre-

duje. Koširjeva je bila nekoliko prehitva za dobru zasledu skakalk. Višina — 1. Skoberne (M. S.) 1,50, 3. Debeljak (Koč.) 1,30, 4. Pučko (N. m.) 1,30. Odlični Skobernetovi ni bila dorasla nobena tekmovalka. Debeljakova in Pučkova sta zadovoljili. Krogla — 1. Bac (M. S.) 9,77, 2. Zagorac (N. m.) 9,69, 3. Zagorjan (Koč.) 9,61. Zagorčeva je dosegla v krogli največ, kar se je dalo. Zagorjanova je bila solidna. Disk — 1. Humer (N. m.) 29,47. Marinka Humer je bila premočna zmagovalka. Svoje nasprotnice je porazila kar s osmihi metri razlike. 4 x 100 m — Koper 54,2, 3. Novo mesto (Jakš, Henigman, K. Močnik, Gazvoda) 56,3, 4. Kočevje (Briški, Košir, M. var. Ožura) 60,4. Novomeščanke so predajale zelo slabo in je tretje mesto uspeh. Tekmovalke iz Kočevja pa so teklo slabo.

S. DOKL

NOGOMET

Volk sit in koza cela

Težko pričakovano nogometno srečanje med Novomeščani in Belokranjci se je izjemoma končalo neodločeno. Ta izid je vsakako: bolj uspešen za Novomeščane kot pa za Belokranjce, ki so bili favoriti. Da ne bo zamere: najboljši in najprejvidnejši izhod je delitev točk; tako da je volk sit in koza cela. Nogometniša Celulozarja so doma proti pričakovano težko porazili nogometnaš Smartna. Če bodo to nedeljo iz Rogaske Slatine prinesli celo kožo, potem lahko trdim, da je Celulozar eno najboljših moštev v tej ligi. Mi jim želimo najboljši izid! Mirenani so šli na izid v Jevnici, ker pač sodniška služba ne deluje. Senovski Rudarji se kot po navadi katastrofalno poradili na svojem igrišču vse na novo prispelih goste. Brežičani so sicer položili orožje v Celju, vendar kaže, da bodo za zeleno miljo zmagali.

CELULOZAR — SMARTNO 2:1
Nova zmaga nogometnaš Celulozarja je ogrevala več kot 50 gledalcev, ki so prišli bodrit svoje moštvo. Domači nogometniši niso izkoristili vseh možnosti, ki so jih imeli v prvem polčasu. Na njihovo srečo je lastno mrežo prvi načel igralca Smartnega in tako povedel domače nogometnaš v vodstvo. V drugem delu tekme so domači sicer vsilili gostom svoj stil igre, vendar so zaradi nervozne igre dohili celo zadetek in s tem izenačili. Štiri minute kasneje je igralec Polak iz Smartnega napravil hud presek, ki ga je sodnik kaznoval z najslabšo kaznijo, Kasen je sprejemanj v zadetek Anđelkovič.

NOVO MESTO — BELA KRAJINA 2:2
Prvenstveno nogometno srečanje ljubljanske podzemne lige med Novim mestom in Belo krajino se je končalo z zasluzeno delitvijo točk. V vodstvo so prišli nogometniša Novoga mesta, z začetkom Cromotičana Weissa. V 20. minuti je Svajcar izenačil. Gostje so po zasluzi razpoložnega Vidoviča priliš v 52. minuti v vodstvo. Toda že v 59. minuti je mladi Peter Turk izenačil.

ENOJNOST — MIRNA 1:2
V Jevnici so gostovali nogometniša Mirne in v prijateljskem srečanju porazili domačine z 2:1. Tekma bi morala biti prvenstvena, ker pa ni bilo sodnika, so odigrali prijateljsko srečanje. Pri gostih je treba za dobro igro pohvaliti Trataja, Zakrjaska in Šturma. Zadetek sta dosegla Logar in Repnik, vsak po ena.

RUDAR (SENOVO) — SOSTANJ 2:2
Na stadioni Rudarja na Senovem je bila v nedeljo odigrana prvenstvena nogometna tekma celjske nogometne podzemne med domačim Rudarjem in divjim članom zahodne cone lige Partizanom iz Sostanja. J. KODELJA

OLIMP (CELJE) — BREŽICE 2:2
ROG — LJUBLJANA 1:0
SVORODA (LJUBLJANA) — ROG 1:0

ROKOMET

Meglana nedelja za naše rokometaše

Petekla nedelja je bila za naše rokometaše precej megljena. Vse tri ekipe v republiknem tekmovalstvu so izgubile srečanja. Se najboljši so je odnesli Ribničani, ki so dolgo časa smučili trbovelskega Rudarja. Tudi v conski rokometni ligi ni bilo nikakršnega izkupička. Novomeščani so podlegli Radečanom, Krmeljani pa so izgubili pri precejenih Sentvidcih, ki igrajo iz kola v kolo bolje in bodo kandidati za prvo mesto.

BREŽICE — SLOVAN 18:25
V pravem prvenstvenem srečanju za točke so gostje in ljubljanske štirinici protinapadi, čvrsto obrambo in nepremagljivim vratarjem Pircem odnesli iz Brežic obe točki. Domačini so bili kljub temu enakoverne nasprotnik.

POSTAVIČE — MARS. ROVAN 4, ANTOLOVIČ 2, KOLEŠNIK, AVSEC 6, BOSNA, SVAŠIČ 3, LIPEJ, STANGELJ 1, PAVIČIČ IN BERGLER, V. PODGORŠEK

RUDAR (TRBOVLJE) — RIBNICA 21:17
Borbeni in čvrsti rokometaši Ribnice so Trboveljane dolgo časa pestili z dobro igro. Večkrat so spravljali v nadrejo domače rokometaše, ki so se konaj proti koncu srečanja zbrali in zmagali s štirimih zadetki razlike. Ribnica je nastopila v postavi:

ODBOJKA

Kočevarji jadrajo v varen pristan

Trebanjci to nedeljo niso mogli presenetiti dobrih odbojkarjev Kočevja. Ti so se močnejši, saj so dobili pričakovano okrepilo. Njihova ladja jadra po Rinih brez ovir in kaže, da je tudi Novomeščani ne bodo mogli torpedirati. Novomeščani so tudi to nedeljo na gladko obrili Ročevane, ki niso prikazali enakoverne igre. Odbojkarice Brestanice že pobirajo sadove svyega dela in so samo v jesenskem delu zabeležile dve pomembni zmagi: nad Kamnikom in Branikom.

BRANIK (MARIBOR) — BRESTANICA 1:3
V drugem kolu jesenskem dela tekmovalstva v republikni odbojarski ligi za ženske je ekipa odbojkarice iz Brestanice premagala ekipo Branika v Mariboru. Zmaga je lepo plačilo dekletom za njihov trud. V tem srečanju so Brestanice lepo igralo v polju, pa tudi ob mreži so bile zanesljive. Opaziti je, da igraje od tekme do tekme boljše.

Odbojka že - samo kakšna?

Odbojka, privlačna in zabavna sportna igra z fogo, je vsa leta pred vojno in kmalu po njej bila zelo priljubljena. S pojavom dinamičnejših iger, kosarke in rokometu, pa gre ta igra počasi v pozabo. Slovenija, ki je včasih nekaj počenila v tem sportu, je že daleč za ostalimi, ki tudi ne napredujejo. Nekdanji središči Maribor in Ljubljana sta odstopili prednost drugim sportnim vrstam. Pojavljajo se sicer nekateri drugi kraji, ki pa nikakor ne morejo pridereti v ospredje.

Kako ocenjuje problematiko na tem sportnem področju, preberite odgovore, ki jih je dal znani novomeški aktivni sportnik Janko Goleš.

Kako je z odbojko na Dolenjskem? Ali lahko naredite primerjavo še z drugimi kraji v Sloveniji?

«Na Dolenjskem odbojka ni preveč rasvita, svedra razen štirih središča: Kočevja, Brestanice, Trebnjega in Novoga mesta. Sodimo v zlato sredino in smo takoj za Ljubljano, Mariborom, Jesenicami in Hanjani.»

So kakšne možnosti, da se odbojka na Dolenjskem dvigne na raven, na kateri je bila pred desetimi leti?

«Če bomo delali z mladimi kadri, kot smo se odeli, se nam obeta najboljšo. V drugih krajih so to storili že prej.»

Kakšna je kvaliteta ekip, ki igrajo v II. republikni odbojarski ligi?

«Odbojarske ekipe Kočevja, Novoga mesta, Trebnjega in Kamne gorice lahko uspešno

igrajo v najvišjem republiknem tekmovalstvu.
Lahko napoveste končni vrstni red v ligi, kjer nastopa vaša ekipa?
«Odlučno srečanje bo v Kočevju, kadar bo zmagovalec tega srečanja, ta bo tudi prvak lige. Mislim, da imamo za spoznanje več možnosti.»
S. DOKL

PLAVANJE

Zlato za Nevenko Jenkole

Na mednarodnem plavalnem prvenstvu posameznikov in posameznic iz Srbije je nastopilo tudi večje zastopstvo iz Trsta, JLA in Medveščaka iz Zagreba. Največji uspeha za Celulozarja je osvojil prvega mesta in zlato medalje na 200 m delfin na članice, ki jo je osvojila plavilka Nevenka Jenkole. Razveseljivo je bil tudi nastop Franca Carga, ki je postavil nov klubski rekord na 100 m prsto s časom 59,8. Omeniti moramo tudi uspešen nastop Dušana Zlatiča.

Rezultati: moški — 100 m prsto — 1. Pangaro (Trst) 57,2, 4. Cargu 59,8, 7. Bližak 1:02,7, 100 m hrbtno — 1. Potočnik (Ljubljana) 1:08,4, 7. Prosenik 1:23,7, 8. Gražl 1:35,7, 100 m prsto — 1. Giacomo (Trst) 1:16,8, 2. Zlatič 1:16,8, 8. Ziberna 1:23,2, 200 m prsto — 1. Pangaro (Trst) 2:09,2, 4. Cargu 2:19,8, ŽENSKE — 100 m prsto — 1. Svarc (Kranj) 1:24,4, 8. Novak 1:39,2, 200 m prsto — 1. Herceg (Ljubljana) 2:39,8, 7. Novak 3:00,7, 200 m delfin — 1. Jenkole 3:10,5.

Te tekmovalne je bilo obnem zaključna plavalna prireditelj v Sloveniji za letošnje plavalno sezono. Prireditelj je odlično uspešno, kar je plod resnega in pozitivnega dela vseh članov upravnega odbora PK Celulozar, ki prav ves prosti čas srevuje plavalnemu sportu. Enako velja za sodnike v K Skem.

L. HARTMAN

ŠPORT

Od tu in tam

NOVO MESTO — Pleteklo steno je bilo tu zelo kvalitetno sodniksko prvenstvo v atletiki. Nastopilo je nekaj več kot 100 tekmovalcev iz 20 delovnih organizacij. Tekmovalje, ki je bilo zelo uspešno je postreglo z odličnimi izidi. Zlato so presenetili tekmovalci iz Novoteksa, Plonirja in Krke. V skupnem seštevku točk je med moškimi zmagal Novoteks s 5609 točkami, pred Plonirjem 5470, Krka 4719. Prvo mesto (Sm. in St.) 4639 točk., med ženskami pa Krka s 6444 točkami, pred Plonirjem 5483, Novoteksom 4782, Prosveto 3489 itd.

Zmagovalci v posameznih panogah so bili: moški — 100 m: 1. Somrak (Novoteks) 11,9; 1000 m: 1. Istenič (Novoteks) 2:54,2; 4 x 100 m: 1. Novoteks (Strumbelj), Bratkovič, Istenič, Somrak) 48,0; daljina: 1. Strumbelj (Novoteks) 6,31; višina: 1. Strumbelj (Novoteks) 1,65; krogla: 1. Piskur (GG) 12,24 m; ženske — 60 m: 1. D. Močnik (Krka) 8,3; 400 m: 1. D. Močnik (Krka) 65,2; 400 m: 1. Krka (Tratar, Smalec, Škof, Močnik) 35,6; daljina: 1. Škof (Krka) 3,97; višina: 1. Smalec (Krka) 1,25; krogla: 1. Kokar (Krka) 7,73 m.

V tekmovalnem programu so nastopili tudi nekateri atleti Novoga mesta in Klavirja. Dobre uspehe so dosegli: Slak, Kristan, Količ Suhaj Sajetova, Jakševca, Pučkova, Mervarjeva in Zgoričeva. (N. N.)

KRSKO — Prvenstveno rokometno srečanje med domačimi rokometaši in H ostinčani je odločilo, ker ni bilo sodnika. V prijateljskem srečanju so domači zmagali z 22:11. (L. H.)

MIRNA — Nogometniša Mirne so se marljivo pripravili na letošnje nogometno prvenstvo. Posebno jih zanima srečanje z Novim mestom, za katerega so se posebno prizadevali. Nogometne tekme so na Mirni dobro obiskane, saj pride nanje tudi več kot 200 gledalcev. Trenine vodita Turk in Jalovec. Največ skrbi je zaradi finančnih težav. Igralci imajo dovolj in misli je premalo. Pri čukučlo, da bodo prizadevanja nogometnašev podprla podjetja Dana KPV — Dob. TSS itd.

(T. 2.)
NOVO MESTO — V atletike vrste AK Novo mesto se je vključil znani slovenski metalec kopja inž. Ivajn Kostelec. Z njegovim prihodom so novomeški atleti dobili krepko pomoč. (N. N.)

KRSKO — V finale posameznega prvenstva SPB za mlajše pionirje, ki je bilo pred kratkim v Konru so se uvrstili še naslednji mladi plavalci in plavalke Celulozarja: na 200 m prsto je bil Jože Gabrič osmi s časom 3:12,3, medtem ko je pri pionirkah bila Nella Gabričeva na 50 m delfin s časom 49,3, obojoma se je na 50 m prsto s časom 47,8. Meja Novak na 50 m hrbtno s časom 47,5 ter sedma na 200 m prsto s časom 3:55,2. (L. H.)

NOVO MESTO — Na letošnjem prvenstvu Novoga mesta so novomeške in zabeležili pomembno zmago že drugo v tem letu. Jože Salibač pred Samom Medičem in Pavlom Ubom, v drugem sklopu tekmovalca je bil tretji. (N. N.)

Košarka v Kočevju

V jesenskem delu tekmovalstva košarkarice Kočevja ne gre vse po sreči. Vsa tri moštva, ki tekmujejo v ljubljanski ligi, igralo s spreminljavo srečo. V nedeljo so s košarkarji Partizanov z Vrhnike izgubili vsa tri srečanja. Mladiči Kočevja — Vrhnika 46:58; mladince: Kočevje — Vrhnika 15:25 pionirji: Kočevje — Vrhnika 19:27.

Z novo reorganizacijo treningov in vodnikov bo prav gotovo krenilo na bolje mladince in že naprej vodil inž. Tone Prelesnik, skrb za moške oddelke pa bo prevzel profesor Cveje Arko.

Kje, kdaj in kdo?

V republikni ženski odbojarski ligi bodo odbojkarice Brestanice imeli doma srečanje z Jesenicami. V drugi republikni odbojarski ligi bo Kočevje gostovalo v Kamniku. Novo mesto v Kranju, Trebnje pa bodo doma igrali proti z Jelšanami. V republikni rokometni ligi bo Ribnica gostila Ormož. Brežičani pa potujejo v Piran. Brežičke rokometašice bodo ravno tako gostovale v Piranu. V conski rokometni ligi bo Krka gostovala v Zagorju, Krmelj bo imel doma srečanje z Dupljani. Srečanja Novoga mesta in Grosupljeja s Sentvidom ostroma z Radečani pa bosta doma. Košarkarji Novoga mesta bodo gostovali v Kranju pri prasku v ligi Triglavu. Nogometniša Celulozarja pojdijo na vroča tla v Rogaske Slatine. Belokranjci bodo imeli srečanje doma z Induplaji, na Mirni pa bo golonjski derbi Mirna — Novo mesto. Rudar s Senovga bo gostoval v Ljubnem, Brežičani pa bodo igrali doma z Bočem in Slovensko Bistrico.

Atletsko srečanje mladih

Mladi atleti Novoga mesta in Kočevja so na nedeljskem atletskem tekmovalstvu mestnih reprezentacij Murske Sobotice, Jesenic, Koprna, Kočevja in Novoga mesta ugodno presenetili. Novomeščani so odlično izkoristili prednost domačega terena in zmagali v moški in ženski konkurenci ter si priborili vstop na tekmovalne med najboljšimi slovenskimi atletskimi kolektivi — Celjem, Ljubljano, Kranjem, Novo Gorico in Mariborom. Atleti iz Kočevja, ki so v skupnem seštevku točk bili tretji, pa so bili lahko celo boljši, da so imeli nekoliko močnejše žensko zastopstvo.

Borut Hočevar — (slika levo) je najhitrejši Dolenjec v teku na 100 m. Zmagal je na nedeljskem tekmovalstvu s značilno zmago za Novomeščane.

Soglašamo in čakamo dejanj - se zavzeto oglašajo kmetje po vaseh

Zahtevajo carinsko zaščito kmetijskih pridelkov, znižanje carin za stroje, kreditiranje zasebnikov in pouk kmetijstva v šolah

Pripombe, ki jih naštevajo kmetje, kmetijski strokovnjaki in drugi občani v javni razpravi o razvoju kmetijstva v Sloveniji, so si vsebinsko zelo podobne. Vsi se vsak dan srečujejo s težavami na tržišču, s pomanjkanjem denarja za nakup strojev in modernizacijo kmečkih gospodarstev in ne nazadnje z zastarelo miselnostjo in pomanjkljivim strokovnim znanjem.

Z osnutkom stališč, sklepov in priporočil republiške skupščine se strinjajo in želijo, da bi jih tisti, ki so za to pristojni, čimprej osvojili in začeli uresničevati.

Kmetje se zavzemajo predvsem za večjo stalnost pri

prodaji. Njihova želja je, da bi pri nas čimprej dobili službo za raziskavo tržišča, ki bo spremljala na eni strani pridelovanje in na drugi strani porabo in prodajo najvažnejših kmetijskih proizvodov. Tu bi tvorilo osnovo za ukrepanje pri cenah in intervencijski uvoz. Tako kot industrijske izdelke bi morali zaščititi z uvoznimi carinami tudi kmetijske dobrine.

V razpravah so občani zahtevali ukinitve prometnega davka na drobno kmetijsko mehanizacijo in znižanje carin na kmetijske stroje. Opozorili so na to, da bi usmerili nakupovanje strojev na eno ali največ dve znamki, saj bi potem imeli doma tudi servisno službo.

Na sekretariat za prosveto in kulturo je naslovljen predlog, naj bi v osnovnih šolah kmetijskih območij nadomestili tehnični oz. gospodinj-ski pouk s kmetijstvom.

Močno je prišla do izraza dolgoletna želja po kreditiranju zasebnih kmetov, zato naj bi izvršni svet ukrenil vse potrebno za spremembo predpisov. Kmečko prebivalstvo nalaga hranilne vloge, zato naj bi imelo tudi pravico do potrošniških posojil.

Kmetovalci se močno zanimajo, kakšne so možnosti za starostno ter invalidsko zavarovanje. Želijo, da bi strokovnjaki preučili in predvideli več možnosti, od delovnega do popolnega zavarovanja. Za posamezne kategorije naj bi se potem zavarovalci sami odločali.

S predlogi v javni razpravi je bila seznanjena tudi občinska skupščina in jih je v celoti podprla. J. TEPPEY

Že nad 10.000 din za rešilni avto

Občinski odbor Rdečega križa je zbral že 11.000 din za nov rešilni avto. Na RK so povedali, da zbiranje denarja kar dobro napreduje. Nazadnje so prispevali: Region - Brežice 500 din, Jože Rutar, odvetnik v Brežicah, 100 din ter gostilna Primož Šromlje 20 din.

Izredna seja konference ZK

12. septembra je bila v Brežicah izredna seja občinske konference ZK, razširjena s sekretarji krajevnih organizacij in vočjih aktivov. Prisoten je bil član CK ZKJ Bogdan Osolnik. Obravnavali so aktualna vprašanja v mednarodnih odnosih in v zvezi s tem sedanjim položaj Jugoslavije in naloge ZK. Dogovorili so se, da bodo ta vprašanja pretresali s vsem članstvom. Na konferenci so podprli stališča in ukrepe v naši zunanji politiki in poudarili nujnost, da se vse ljudstvo pripravi na obrambo pred morebitnim napadom s katerekoli strani.

Volitve predstavnikov socialnega zavarovanja

Te dni so stekle volitve predstavnikov v komunalno skupnost socialnega zavarovanja v Celju. Mandat je potekel štirim dosedanjim članom. Nove člane bodo volili v AGRARIJI, v LJUDSKI POTROŠNJI, SPLOŠNI BOLNIČI in DRUSTVU UPOKOJENCEV v Brežicah. Na zborih bodo razpravljali še o zdravstvenem varstvu in o tezah za spremembo ustave in volilnega zakona.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekle štirinajst dni so v brežiški porodnišnici rodile: Anica Jazbinski iz Male Jazbine - Nenvenko, Antonija Balon iz Brezovice - Bojana, Karolina Resnik iz Srečnice - Franca, Ana Bogovič iz Loč - Marijo, Jozefa Urbanč iz Leskoveca - Irano, Rozalija Medvedek iz Osredka - Vesno in Sonjo, Matilda Pribožič iz Vojskega - deklco, Ema Skofljanec iz Bregov - Franca, Terezija Perencak iz Trnja - Melito, Slobodanka Milenković iz Brežice - Snežano, Ančka Kljuncič iz Javorja - Roberta, Ruzica Lindič iz Samobora - dečka, Božidara Omerzo iz Osijeka - noždarjo, Jelena Pavlovič iz Brdovca - dečka, Majda Kraunjc iz Buševca vasi - Majdo, Jozica Ogorevc iz Brezja - Eriko, Marija Zorko iz Bukovška - Branka, Terezija Požun iz Blance - Franca, Jozefa Vajdič iz Lonarjevega dola - Melito, Olga Podgoršek iz Arnovega sela - deklco, Rozalija Petan iz Čurnovca - Slavica, Jozica Medvedek iz Krškega - Boža, Marija Jurkovič iz Kunšperka - Marijo, Kristina Plečnik iz Kapel - dečka, Pavla Andolšek iz Lonarjevega dola - dečka, Jelka Levstik iz Leskorce - Izolka, Marija Starčič iz Brezovega - Marijana, Marija Kvaržuh iz Poštene vasi - Draga.

Krčanom se je izpolnila davna želja. Prašni Hočevarjev trg prelivajo z asfaltom. Asfaltirali bodo tudi cesto, ki pelje od tam za mestom tik pod hribom. (Foto: J. Teppey)

Čez teden ali dva se bodo napolnile šolske klopi delavske univerze

Pogovor z nekdanjimi slušatelji naj bi odkril pomanjkljivosti

Začetek delovne sezone je krška delavska univerza pomaknila s septembra na oktober. Prijave za vse oblike izobraževanja počasi prihajajo, čeravno so bili razpisi pravčasno zunaj. Program družbeno političnega izpopolnjevanja je dokončno utrjen, medtem ko so nekatere druge šole in tečajji še odvisni od števila vpisanih.

Po že ustaljenem načrtu bodo letos stekla predavanja v dveh oddelkih večerne politične šole prve stopnje. Predvidena je še politična šola druge stopnje s poglobljenim obravnavanjem osnovnih tem v debatni obliki.

Za konec septembra bo delavska univerza skupaj z občinskim komitejem sklicala sestanek z vsemi slušatelji, ki so do sedaj končali politično šolo. Na ta sestanek bodo prišli tudi predavatelji. Beseda med udeleženci naj bi stekla o tem, kako je vsem dosedanjim slušateljem v politični šoli pridobljeno znanje služilo v delovni organizaciji. Povedali naj bi predvsem to, kako jih je to znanje oblikovalo v vlogi samoupravljalcev. Ob tem bi morali odkrito povedati sodbo o programu šole in predlagati morebitne spremembe.

Po naročilu občinske konference SZDL bo delavska

univerza priredila seminar za vodstva krajevnih organizacij Socialistične zveze in seminar za člane svetov krajevnih skupnosti. Z izobraževanjem želijo spodbuditi organe krajevnih samouprav k zavzetemu delu, jim pokazati poti in možnosti za udeleževanje.

Za novo sprejete člane Zveze komunistov sta v programu dva seminarja, eden za vodstva krajevnih organizacij in ciklus predavanj o aktualnih dogodkih za vse članstvo.

Februarja prihodnje leto, ko bodo že opravljene sindikalne volitve, se bodo pri

Vinogradnikom nagaja vreme

Spomladi so se vinogradniki iz Podbočja veselili dobre letne, dolgotrajna suša in junijsko deževje pa sta prekrizala njihove načrte. Mladi nasadi so se osuli, v starejših vinogradih pa je začelo gniti grozdje bele sorte. Napačil je čas trgatve, vreme pa še vedno nagaja. Vinogradniki so nestrpni in se jezijo, ker vedo, da se njihovo upanje o letošnjem dobrem pridelku vina ne bo uresničilo, če jim bo vreme tudi v prihodnje tako nagajalo. Veseli jih le, da bo kalovost grozdja letos zares dobra. J. S.

KRŠKE NOVICE

■ ZA 70.000 NOVIH DIN BLAGA SO PRODAJI. - Tovarna nakna iz Kočevja je pretekli teden prodala delavcem v tovarni papirja kargarne za obleke in plašče odevje ter druge vrste sukna. Kupcev je bilo veliko, saj so prodali približno za 70.000 din blaga. Nudili so ga na petmesečno odplačevanje brez obroci in brez porokov. Tako kot še večkrat prej je bila tudi sedaj domača trgovina na precej oškodovana.

■ KOPALISCE ZAKLJUČILO SEZONO. - 20. septembra bodo zaprli vrata olimpijskega bazena. V letošnji sezoni je obiskalo kopalisce 27.000 kopalcev, kar je precej več kot v preteklem letu. S finančnim uspehom niso najbolj zadovoljni. Celotni promet je znašal le 35.000 din ali skora je za polovico manj kot lani. Zelo se je letos povečal obisk domačih kopalcev, članov tovarne papirja, ki imajo na kopalisce prist vstop.

■ PRIJATELJEM V STISKI SO POMAGALI. - Nedavni dogodki na Celkem so spodbudili družbene organizacije k različnim akci-

delavski univerzi izobraževala vsa njihova vodstva. S podporo občinskega sindikalnega sveta bo zavod organiziral več zaporednih seminarjev za organe upravljanja.

Temu programu družbenega izobraževanja bodo po potrebi dodali še razne druge oblike, za katere bodo pokazale zanimanje organizacije ali posamezniki. Ustanova si je pridobila že tolikšen ugled, da se z zaupanjem obračajo nanjo. Jt.

Končno rešeni prahu sredi mesta

Krajevna skupnost Krško je pri gradbenem podjetju PIONIR naročila asfaltiranje Hočevarjevega trga. Tudi tudi se bodo meščani, ki so tam doma, za vedno poslovili od nadležnega prahu. Tudi v šoli bodo poslej bolj zadovoljni, ker se jim v letnem času ne bo kadilo v ušlice.

Modernizacija bo veljala 140.000 dinarjev. Račun zanjo bo poravnala krajevena skupnost iz sredstev, ki jih plačujejo občani za uporabo mestnega zemljišča.

Obvestilo

Vse inšpekcijske službe občinske skupščine Krško kličite na telefon št.

71-064

Delovni prostori omejenih služb so v 80-bah številka 30 in 33 v II. nadstropju občinske skupščine v Krškem.

Rane sorte grozdja so odlične

Klopotec vabijo v bratvo. Na Bizeljskem so že začeli trgati rane sorte grozdja - rizvanec, portugalko, ranino in šentilovrenko. Pridelki ranili sort je zelo kakovosten, precej nad povprečjem Zarahi Škole, ki je ostala po lanski hudi toči, zaradi zimске in pomladanske pozebe ter zaradi dežja med cvetenjem je pridelek srednji. Vinogradniki so kljub temu zadovoljni, saj vino že dolgo ni bilo tako dobro, kakor ga sladko grozdje obotno to jesen.

Tudi letos izlet v neznanu

Pri AMD v Brežicah so se letos odločili za izlet v neznanu. Za razliko od lanskega leta pa se ga bodo lahko udeležili samo člani društva. Predvidevajo, da bo pot dolga približno 200 km, večji del poti pa naj bi prevozili po asfaltu. Ob tej priložnosti nameravajo obiskati tudi eno izmed avtomoto društev.

Radio Brežice

PETEK, 20. SEPTEMBRA: 20.00 - 20.25 - Nove piosce RTB, obvestila in reklame, 20.25 - 21.15 - Glasbena oddaja - Izbrali ste sami.

NEDELJA, 22. SEPTEMBRA: 11.00 - Domače zanimivosti - Majda Vrečer - Gibanje gospodarstva v občini Brežice - Vzpojno predavanje: Spoznavni razvoj otroka med 7 in 11. letom - Damjan Vahen: Madžarska - dežela tokačica in čardaša - Pred teden non pozarne varnosti - ZA NAŠE KMETOVALCE: Ena od boleznih puškov - Nedeljski intervju o dejavnosti Stanovanjsko komunalnega podjetja Brežice - Pozor, nimaš prednosti! Obvestila, reklame in filmski pregled, 13.00 - Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 24. SEPTEMBRA: 18.00 - 19.00 - Novo v knjižnici - Jugoton vam predstavlja - Literar. ni utirnici: William Faulkner - Iz naše glasbene šole - Obvestila in filmski pregled - Tedenski športni komentar, 19.00 - 19.30 - Glasbena oddaja - Od Handla do Brahmsa

NOVO V BREŽICAH

■ OD JESENI DO POMLADI so bodo vsi učenci višjih razredov osnovne šole bratov Ribar naučeni plavati. V okviru telesne vzgojnega pouka so že začeli obiskovati plavalne tečaje. Vodijo jih trije učitelji telesne vzgoje. V prvih treh urah so v programu tekmovalne igre, nato vaje v prsnem kravlju. Pouk je v olimpijskem bazenu v Cateštin Toplicah.

■ NA PROSLAVO 25-LETNICE vseljenske vstaje na Slovenskem Primorju se je v nedeljo jutraj odpravilo v posebnim vlakom okrog 400 ljudi. Nekaj se jih je odpravilo na pot s avtobusi in osebnimi avtomobili. Skora je sindikalne organizacije so prispevale udeležencem slavlja v Novi Gorici denar za vožnjo in delno tudi za prehrano.

■ GIMNAZIJSKA MLADINA bo danes točen ob dvanajstih napolnila dvorano prosvetnega doma, kjer bo gostovala gledališka umetnica z Reiti Branka Verdnik-Rasbergerjeva. Predstavila se bo z monologom iz Cankarjeve gospe Judit. Recital bodo poslušali tudi učenci 7. in 8. razreda osnovne šole.

■ SODISICE, OBČINSKA UPRAVA, BANKE, družbeno-politične organizacije in druge javne službe to jesen ne bodo prešle na nov delovni čas. Občinska skupščina se je na zadnji seji strinjala s predlogom komisije, ki je menila, da za to ni ustreznih pogojev. Odloka o petdnevem delovnem tednu niso spremenili.

■ V TEDNU POZARNE VAR. NOSTI, ki bo od 23. do 29. septembra, bodo v Brežicah organizirali večjo gasilsko vajo. To bo vrsta propagandno-poučnega značaja obnem pa tudi pregled pripravljenosti članov gasilskih društev in delovnih organizacij na morebitni požar. Gasilci želijo v tem tednu privabiti v svoje vrste kar največ mladine.

BREŽIŠKE VESTI

VESTI IZ KRŠKE OBČINE

Mladim več domovinske vzgoje

Predlog: prilagoditi metode dela društev, na vaseh pa ustanoviti aktivne mladih zadrušnikov

Občinska konferenca Socialistične zveze je prejšnji teden obravnavala mladino in mladinsko organizacijo. Udeleženci so poudarjali, da nas čas uči, da je potrebno mladini dati več domovinske vzgoje. Ugotovljali so stvari, ki jih srečujemo tudi drugod: mladi ljudje so pre malo vključeni v samoupravljanje, starejši jim premalo za-

upajo in jim dajo premalo možnosti, da bi pokazali svoje ustvarjalne sposobnosti.

Druge družbeno-politične organizacije, predvsem pa sama Socialistična zveza po mnenju mladih premalo sodelujejo z mladino po vaseh, čeravno je prav tam veliko možnosti za sodelovanje na kulturnem in športnem področju. Na seji so tudi poudarjali, da ni samo udeležba na sestanku znak prizadevanosti in dela; mnogi pa prav po tem sodijo mladino.

Ker je zlasti mladina poklicana, da se udeležuje v

različnih športnih in drugih društvih, je nekaj narobe, če ta društva za mlade niso tako privlačna, kot bi morala biti. Po vsej verjetnosti bo potrebno spremeniti metode dela teh društev. Še posebej bo v prihodnje potrebno paziti na mladince in mladinke, ki zapuščajo osnovne šole in so pogosto za vedno izgubljeni za mladinsko organizacijo.

Zanimiv je bil tudi predlog, naj bi po vaseh znova ustanovljali aktivne mladih zadrušnikov, ki bi lahko veliko pripomogli k napredku vasi in zadružnega kmetijstva.

Komunisti na izredni seji

V četrtek, 12. septembra, je bila v Sevnici izredna, razširjena seja občinske konference Zveze komunistov, na kateri so bili člani seznanjeni s stališči osrednjih partijskih vodstev Jugoslavije do češkoslovaških dogodkov. Razpravljali so tudi o vse ljudski obrambi ter nalogah članov organizacije v sedanjem času. Na seji je sodeloval tudi član CK ZKJ Bogdan Osolnik.

Eno najlepših igrišč v Posavju dograjeno

Koččno je popolnoma dograjeno novo športno igrišče pred Domom TVD Partizan. Na igrišču so že narejena igralna polja, tako da je mogoče igrati rokomet, odbojko in košarko; ravna piskača pa je uporabna tudi za kulanje in javne telovadne nastope. Kovinsko podlago je obdalo vse igrišče s primerno žarilno ograjo, trenutno manjkalo le še vhodna vrata in prenosni klozi za košarko, kar bo v kratkem tudi narejeno. Gradnja igrišča je stala pet in pol milijona starih dinarjev, in prav škoda bi bilo, da ne bi bil ta najlepši športni objekt v občini in eden najlepših v Spodnjem Posavju tudi dobro izkoriščen. Na voljo je vsem športnim skupinam domačega kraja.

Na zborih volivcev v Smarju pri Sevnici so ljudje pogosto opozarjali na slabo razvejano trgovsko mrežo. Te dni je kmetijski kombinat »ZASAVJE« odprl prvo prodajalno mesa, ki je lepo in sodobno urejena. V isti stavbi bo tudi trgovina z zelenjavo in drugim gospodinjstvom blagom (Foto: Legan)

SEVNIŠKI PABERKI

■ PRED KRIVODAJSKO AKCIJO. V ponedeljek bo od 7. do 15. ure v gasilskem domu krivodajaska akcija, na katero organizacija Rdečega križa vabi kar največ darovalcev. Naslednji dan bo ob istem času dajanje krvi v zdravstveni postaji v Krmelju.

■ KMALU NACRTI SEVNICE. Proti koncu tega meseca bo dokončno izdelan urbanistični načrt mesta. Razpravljali bo predpisani čas, prebivalci pa bodo lahko dali nanj svoje pripombe in predloge.

■ SPREJELI PROGRAM DELA. V tork je bila seja odbora krajevne organizacije SZNL, na kateri so sprejeli dnevni načrt za zimsko sezono. Njim bodo sledile tudi druge kraljevske organizacije.

■ PRODAJA OB CESTI, LOPA PA PRAZNA. Tržna lopa pri šolski postaji je vedno prazna,

priložnostni prodajalci pa prodajajo sadje kar ob pločniku. Ali pristojni inspektorji tega ne vidijo?

■ LOKA: STARE CEVI ZDR. ZALE. Te dni so v Loki priključili cevi novega vodovoda na cevi starega. Pri preizkusu se je pokazalo, da bodo stare cevi kljub mnogo močnejšemu pritisku zdržale. Zdaj se bo potrebovalo več vesik večer zapirati vodovoda, kar so občutila posebno gostišča in dom počitka.

■ BREGI: Na zadnji seji krajevne organizacije SZDL na Bregu so ljudje močno negotovili nad razdelitvijo denarja, namenjenega za gozdne ceste. Več denarja so zahtevali tudi za svoje hoste.

■ VRHOVO: KULTURA SE ŽIVI Z VESELICOM. Prosvetno društvo iz Vrbovega je v nedeljo priredilo vrtno veselico z bogatimi srečelovom: Pač so prišli tudi živi tako, da priteje veselice, ki čezl, da se kulturna dejavnost pa, kot je znano, pogosto niso kulturne.

■ ILSNIKA: potrebuje TVD Partizan v Sevnici, ki raspisuje o tem danes posebej mali oglas na zadnji strani Dol. lista.

SEVNIŠKI VESTNIK

Dve kratki iz Krmelja

■ KONČANA SO GRADBENA DELA na prizidku hale »Metalna« in obratne menze. Pri delu so pomagali prostovoljno tudi člani kolektiva.

■ PRENAVLANJE GASILSKEGA DOMA se je že začelo. Do konca novembra bo dobil gasilski dom svojo novo podobo. Delo napreduje, čeprav se prostovoljci še niso odzvali povabilu.

KS Loka: uredili še tri poti

Prebivalci na območju krajevnih skupnosti Loka so 8 urejenim krajevnim potem pridružili še tri. Ena vodi v gornji del Račice, druga v srednji Radež, tretja pa do mostu na cesti na Razbor. Te poti so tako preurejene, da je mogoče po njih voziti z osebnim avtomobilom in kombijem. Vse stroške dela so ljudje nosili večinoma sami.

Volitve in imenovanja

Na zadnji seji občinske skupščine je na predlog komisije za volitve in imenovanja bila imenovana začasno upraviteljica krmeljske šole Milka Senčar. Kot je že znano, je z letošnjim šolskim letom krmeljska šola postala popolna osemletka.

Za novega upravitelja šole v Boštanju je bil imenovan Ivan Šnuderl, dosedanji upravitelj na Velikem Trnu. Novega ravnatelja je imenoval svet šole, občinska skupščina pa je soglašala s tem, da je potrebno poskrbeti za dosedanje ravnateljice, ki ji manjka poldruge leto do upokojitve.

V sevniški občini spet bolje kot v Sloveniji

Gospodarstvo sevniške občine ima tudi letos boljše gospodarske uspehe kot celotno slovensko gospodarstvo, so ugotovili na sestanku direktorjev 15. septembra v Sevnici. V občini je narasel v prvi polovici leta celotni dohodek za 10,3 odst., v Sloveniji za 6 odst. Ker pa so stroški narasli le za 9,1 odst., (v SRS za 6 odst.), se je neto proizvod povečal kar za 19,2 odst. ostanek dohodka pa za 38,7 odstotka, medtem ko je bil v Sloveniji celo manjši kot v istem razdobju lani. Seveda so med posameznimi podjetji v občini precejšnje razlike. Več o tem in o posvetu direktorjev bomo še poročali.

Prosvetni delavci o novem zakonu

Včeraj sta bili v Krmelju in Sevnici sindikalni zborovanji prosvetnih delavcev, na katerih so ohranjavali tezo novega zakona o sistemu izobraževanja. Razpravi sta vodila poslanca Jože Bogovič in Stane Kranjc.

»Mlekarna naj odkupi od naših kmetov!«

Občinski proračun bo plačal 0,10 din od litra mleka celjski mlekarji, ki prodaja sveže mleko na območju sevniške občine, vendar naj mlekarja organizira odkup mleka v občini, kjer je veliko živinorejcev, ki mleka ne morejo prodati. Taka je bila ugotovitev občinske skupščine, ko je bil sprejet odlok o premijah za kralje mleko. Kot je znano, je občinska premija pogoj, da prodajalec, v tem primeru mlekarja, za doma proizvedeno ali po pogodbi odkupljeno mleko dobi pomoč tudi iz republiškega in zveznega proračuna.

Nova šola na Mirni že raste. V prvi etapi gradnje, ki bo stala 321,5 milijona starih dinarjev, bo zgrajenih 8 učilnic, 6 kabinetov, telovadnica, knjižnica in še nekaj pomožnih prostorov, kasneje pa bo prizidanih še 7 učilnic. Za šolo bodo prebivalci občine v obliki samopriskpeva zbrali do konca tega leta 105 milijonov starih dinarjev. (Foto: Legan)

PRED IZBIRANJEM KANDIDATOV ZA SPOMLADANSKE VOLITVE

Niti pol vprašanih volivcev ni povsem zadovoljnih z odbornikom

Zanimive ugotovitve ankete SZDL med 236 volivci v trebanjski občini

S pomočjo vodstev krajevnih uradov je bila na območju trebanjske občine izvedena posebna anonimna anketa, ki naj bi pokazala, kako si volivci predstavljajo poslanstvo odbornika in kakšen, mislijo, da je vpliv Socialistične zveze. Anketa je zajela 236 ljudi, ki so naključno priljubili na krajevne urade po različnih opravkih, vprašanja zanjo pa je sestavila komisija, ki jo je imenoval izvršni odbor občinske konference SZDL.

44 volivcev od 236 vprašanih je odgovorilo, da svoje ga odbornika v občinski skupščini ne pozna, več kot polovica od tistih, ki ga pozna, pa z njim ni povsem zadovoljna. Četrtni vprašanih volivcev javni nastop njihovega odbornika ne ustreza, petina jih meni da ima njihov odbor velik vpliv na volivce, petina jih pravi, da majhen, preostali pa trdijo, da ima srednje velik vpliv. 73 ljudi je prepričanih, da njihov odbornik ni dovolj prizadeven družbeno-politi-

ni delavec; polovica vprašanih pa je dejala, da imajo premalo samoiniciativnega in sposobnega odbornika. Na vprašanje, zakaj odborniki premalo javno nastopajo, jih je pol menilo, da zaradi neaktivnosti, pol pa zaradi neznanja in neobveščenosti.

Velika večina volivcev je prepričana, da bi jih moral odbornik obveščati o delu skupščine. Pol jih misli, da bi bili zato primerni sestanki z volivci, pol pa jih meni, naj bi jih seznanjali preko družbeno-političnih organizacij. Veliko pove tudi mnenje, da dobra polovica anketiranih volivcev misli, da odbornik ne more vplivati na odločitve skupščine. Anketa je pokazala, da si volivci želijo za odbornike predvsem ljudi z življenjskimi izkušnjami, ki bi se zavzemali za volivce. Več kot tri četrtnine vprašanih je tudi izjavilo, da je evidentiranje kandidatov potrebno.

Priloge za sprejem mladih v ZK

V soboto, 14. septembra, sta zasedali vodstvi mladinskih aktivov v Trebnjem in Mokronogu ter se dogovarjali za sprejem članov mladinske organizacije v Zvezo komunistov. V Trebnjem predvidevajo na novo sprejeti 5 mladincev, nekaj pa tudi v Mokronogu.

Hrastovica: priključitev vodovoda

Vaščani Hrastovice pri Mokronogu so letos napeljali čez tri kilometre vodovodnega omrežja in sami zbrali blizu šest milijonov starih dinarjev prispevkov v delu in denarju. Prejšnji teden so priključili napeljavo na mokronoški vodovod in prvič dobili tekočo vodo.

POPRAVEK

5. septembra smo na strani »Občina Trebnje praznuje objavili tudi govor predsednika ObS Cirila Pevca, ki ga je imel ob otvoritvi novega obrata tovarne DANE na Mirni. Ker podatki o prispevku tovarne za različne krajevne potrebe v ponatisu govora niso pravilni, jih popravljamo ter se opravičujemo avtorju, tovarni in bralcem. Stavke se pravilno glasi: »Za vse te akcije je kolektiv DANE v zadnjih 14 letih izdvojil iz svojega dohodka 214 milijonov starih dinarjev.«

Je sestanke, na katerih bi se dogovarjali o skupnih zadevah. Ob tem pa pristavljajo, da je sklepe treba tudi uresničevati. Več kot tri četrtnine jih namreč izjavlja, da sklepi največkrat ostajajo le sklepi.

Na vprašanje, zakaj sklepi niso uresničeni, jih največ ugotavlja, da vodstva premalo priskuhnejo hotenju občanov in da so premalo dosledna in premalo delavna. Zanimive so tudi pisane pripombe anketiranih, kar vse skupaj daje vodstvom družbeno-političnih organizacij dovolj kritičnih misli in spodbud, da bodo prihodnje skupščinske volitve dobro pripravile.

M. L.

Pripravljajo album spominskih obeležij NOB

Prejšnji teden se je v Trebnjem sestala komisija za zgodovinsko dejavnost pri občinskem odboru ZB NOV, ki jo vodi Pavle Miklič. Komisija pripravlja izdajo posebnega albuma, v katerem bodo opisana vsa spominska obeležja v občini ter bitke in dogodki, povezani z njimi. Gradivo bo lahko služilo tudi kot pripomoček za učenje naše nedavne zgodovine v osnovnih šolah. Album, ki bo stal okoli 150 novih dinarjev in bo verjetno izšel proti koncu letošnjega leta, lahko že vnaprej naročite pri občinskem odboru ZB NOV v Trebnjem.

DROBNE Z MIRNE

■ PRIZNANJE BORCEM V DANU. Te dni bodo v tovarni rastlinskih specialitet DANU sedmim članom kolektiva, ki so pred kapitulacijo Italije sodelovali v narodnoosvobodilnem boju, podelili spominsko darilo — knjige dr. Toneta Ferencja: Kapitulacija Italije in NOB v jeseni 1943.

■ MIGOLICA PRI MIRNI: KRAJA v kuhinjski omari. V noči od 8. na 9. september je bilo pri Sebančevih v Migolici ukrajenih 48 starih tisočakov. Storilec, za katerega že sumijo, kdo da je, je pod hišo postavil lestev, prišel v kuhinjo in vzel denar.

■ DEBENEČ SE VEDNO BREZ OSKRBNIKA. Odkar je prejšnji oskrbnik koč na Debenec zaklenil vrata in odšel se lastniku postojanke TVD Partizan Mirna še ni posrečilo najti novega oskrbnika. V sedanjem, jesenskem času pa je Debenec posebno privlačen; to dokazujejo izletniki, ki kljub temu da koča ni oskrbovana, še radi prihajajo na to lepo izletniško točko.

TREBANJSKE NOVICE

Nekatere ukrepe sprejeti takoj

Slovensko kmetijstvo je v nezavidljivem položaju — Garantirati odkupno ceno za prašiče, govedo in mleko — Kmetijstvo je treba oprostiti plačevanja obresti na poslovni sklad

Tudi v Kočevju so pred kratkim razpravljali o osnutku stališč o kmetijstvu v Sloveniji. Prisotni predstavniki kmetijskih delovnih organizacij, občinske skupščine in občinskega sindikalnega sveta so se v načelu strinjali z osnutkom stališč, dodali pa so še nekatere svoje pripombe.

Tako so menili, da ne bi kazalo ustanavljati še drugačnih kmetijskih organizacij, kot že obstajajo, ker bi to pomenilo le razsipanje denarja.

Ugotovili so tudi, da je družbeni sektor kmetijstva v nezavidnem položaju, ker smo trgovino s kmetijskimi proizvodi predolgo prepustili nekmetijskim organizacijam. Trgovina je na račun kmetijstva služila. K težkemu položaju družbenega kmetijstva je pripomogla tudi sproščena zunanja trgovina s kmetijskimi proizvodi.

Posebno so poudarili, da terja trenutni položaj slovenskega kmetijstva takojšen oz. čimprej sprejem naslednjih ukrepov:

■ Moratorij odplačevanja anuitet iz vseh virov za nekaj let za kmetijske delovne organizacije

■ Zagotoviti zagarančirane cene za prašiče prva kvalitete 8,70 din, za goveda prva kvalitete 7,50 din in za mleko 0,34 din za toličobno enoto. Pri mleku naj ostanejo v

veljavi tudi sedanje premije.

■ Kmetijske delovne organizacije oprostiti plačevanja obresti na poslovni sklad.

■ Kratkoročne kredite za obratna sredstva spreminiti

v kredite za trajna obratna sredstva.

■ Slovensko kmetijstvo mora napredovati skladno s standardom slovenske družbe. Če ga bomo usmerjali po zamisli za vso Jugoslavijo (ta temelji na kmetijskih pogojih Vojvodine in Slavonije), potem bo naša živinoreja propadla, z njo pa tudi naše zasebno in družbeno kmetijstvo.

Nadaljnja decentralizacija

Prenašanje zveznih pristojnosti na republike in občine pomeni, da se samoupravljanje krepi

V ponedeljek, 9. septembra, je bil v Kočevju posvet predstavnikov družbeno-političnih organizacij, občinske skupščine in delovnih organizacij o težah idejno-političnih osnov za izdelavo programa družbenoekonomskega razvoja Slovenije.

Menili so, naj bi republika in občine dosledno uporabljale pristojnosti, ki jim jih daje zvezna ustava. Razen tega so predlagali, naj bi s predpisi in ustavo uzakonili tudi nove pristojnosti republike in občin, ki jih te praktično še izvajajo, čeprav se niso uzakonjene. Ugotovili so, da je treba samoupravnim odnosom med družbeno-političnimi skupnostmi dati v bodoča še večji poudarek.

Razpravljali so še o položaju v razvilih in nerazvilih občinah ter o gospodarskih panogah, ki naj bi imele prednost v občini. O bodočem občinskem gospodarskem razvoju niso sprejeli dokončnih

sklepev. Strinjali pa so se, da je napredek občine odvisen tudi od dobrih prometnih zvez, in se zavzeli za čimprejšnjo modernizacijo ceste Kočevje-Delnice.

Menili so nadalje, da je financiranje družbenih služb (šolsko, zdravstvo) precej neurejeno in da financiranje teh služb ni mogoče prepustiti le občinam.

Razpravljali so še o negativnih pojavih v naši družbi. Zavzeli so se, da bi bilo treba čimprej tudi z ustreznimi predpisi preprečiti, da bi si posamezniki na račun družbe prisvajali presežne vrednosti.

Barvni prospekt Kočevske

Izšel bo prihodnje pomlad v 25.000 izvodih in veljal 300.000 din — TD manjka za ta prospekt še okoli 100.000 din

Kočevsko turistično društvo je že začelo zbirati denar ter slikovni in ostali material za izdajo novega barvnega prospekta Kočevske. Prospekt bo izšel predvidoma prihodnje pomlad v 25.000 izvodih, veljal pa bo okoli 300.000 din. Izid lahko zavleče le pomanjkanje denarja, saj turističnemu društvu manjka za novi prospekt še okoli 100.000 din.

Prve posnetke za novi

barvni prospekt je pred kratkim izdelal Novomeščan Niko Pavlič, ki je v Kočevju že fotografiral hotel, spomenik, dom telesne kulture, novo šolo in stari del mesta, v Kolpeški dolini pa slap v Tišpenolju, spomenik v Fari, brzoce na Kolpi, Ribjek z loško steno in visečim mostom ter osilniški trg.

Nadaljnje snemanje je preprečilo neprimerno vreme. V kratkem nameravajo napraviti še posnetke Dola, Kostela, Fara in nadaljnje posnetke mesta Kočevja.

Med ostalimi privlačnostmi Kočevske, ki bodo predvidoma zastopane v prospektu, so: lov, ribolov in kraške jame.

Nekatere posnetke, zbrane za novi prospekt, namerava turistično društvo uporabiti še za barvno razglednico, na kateri bi bile manjše fotografije več kočevskih krajev oz. njihovih zanimivosti.

Obrambna vzgoja

Koordinacijski odbor za obrambno vzgojo probivalstva pri občinski konferenci SZDL Kočevje bo v mestu, na deželi, v delovnih organizacijah in šolah organiziral več predavanj, katerih teme so: »Kaj storiti v primeru naravnih nesreč, »Kaj storiti v primeru vojne in »Sredstva in metode obveščevalne službe in varstvo države. V rednih kinematografih in potujočim kinu bodo predvajali predfilme o obrambni vzgoji. Pri vzgoji prebivalstva se bodo posluževali tudi tiska in brošur.

Grad Ortnek propada

Puljska mladina je odšla iz Ortneka. Veselo razpoložene obmorske mladine, ki nias je radostilo (včasih pa tudi jezilo), je utihnilo. Zadovoljni smo, da je mladina odnesla lepe vtise. Mladi so odnesli domov tudi šopke ciklam in drugih tujic.

Nedavno smo poslušali po radiu oddajo o letovišču republiškega odbora ZZB v Banjolah pri Pulji in o tem, kako so Banjole lepo urejene. Prav bi bilo, da bi podobno oddajo pripravili še o ortneškem gradu, ki ga nihče ne vzdržuje in zato hitro propada. Letovišče v Banjolah je namreč ZZB dobila v najem v zameno za ortneški grad.

V. P.

Kovinsko podjetje: vedno bolje

Kovinsko podjetje Ribnica ima prodano proizvodnjo do konca leta. V kolektivu menijo, da bodo letošnji proizvodni plan 4.800.000 din presegli. V prvi polovici leta sicer planskih nalog niso dosegli, v drugi polovici pa gresta proizvodnja in prodaja vedno bolje.

Vsi obrati INLES donosni

S tem se lani še niso mogli pohvaliti — Letos so precej več proizvedli in prodali

INLES je največja gospodarska organizacija v ribniški občini, zato z veseljem ugotavljamo, da je podjetje v minulem 6-mesečnem obdobju zabeležilo občuten porast proizvodnje in prodaje, najbolj pri osnovni dejavnosti podjetja, to je pri stavbnem pohištvu. Vsi obrati so donosni, s čimer se lani še niso mogli pohvaliti.

Prodajna skladišča INLES so povečala prodajo v prvem polletju letos v primerjavi z lanskim kar za 103 odstotke. INLES se na jugoslovanskem trgu vedno bolj uveljavlja. Vse pa kaže, da bodo uspehi prodaje v drugem polletju še ugodnejši.

Do konca polletja je INLES izvozil za 266.129 dolarjev, in dosegel 57,8 odstotka letnega plana izvoza, kar je lep uspeh delovnega kolektiva.

Celotnega dohodka je INLES ustvaril v prvih letošnjih šestih mesecih 27.292.429 din ali za 56 odstotkov več kot v istem obdobju lani.

Letos so tudi precej investirali. Skupna investicijska vlaganja znašajo 1.170.435 din. Po virih financiranja odpa-

de 50 odstotkov na inozemske komercialne kredite, 33 odstotkov na lastna sredstva, 17 odstotkov investicij pa še ni plačanih.

Sindikata pomagal članoma

Občinski sindikalni svet Ribnica je že večkrat ustregel prošnjam svojih članov, kadar so v stiski. Tako je na svoji zadnji seji odobril denarno pomoč dvema delavcema: delavcu pri železnici Turku iz Zlebiča, ki mu je strela zažgala skedenj, da je do tal pogorel, so odobrili 500 din pomoči enak znesek pa so namenili še cestnemu delavcu Cvaru iz Gore, ki je imel nesrečo v hlevu.

Pretvornik za 2. kanal in barvno TV

Sodražani predlagajo, da bi zgradili pretvornik skupaj z Ribničani

Pred dvema letoma je krajevna skupnost Sodražica zgradila na Veliki gori vizorčni TV pretvornik, ki sprejema prvi TV program za območje Sodražice. Takrat je za postavitve pretvornika prispeval vsak lastnik televizorja 200 din, krajevna skupnost oziroma občinska skupščina pa 4000 din. RTV Ljubljana pa tega pretvornika ni prevzela v vzdrževanje, ker ni dokončan.

Želja Sodražanov je, da bi ga dokončali. Vendar predlagajo, naj bi pretvornik hkrati izboljšali tako, da bi lahko delal tudi za Ribnico in okolice, ter da bi ga dopolnili tako, da bi lahko TV naročniki iz območja Ribnice in Sodražice kasneje spreje-

mači tudi drugi program in barvno televizijo.

Pravijo, da bi gradnja posebne stavbe pri pretvorniku in postavitve stolpa veljali okoli 20.000.000 din, ki naj bi jih solidarno prispevala Ribnica, nekaj dela bi opravila mladina, ostalo pa bi brezplačno napravili monterji RTV.

Enak TV pretvornik, kot ga predlagajo Sodražani, imajo doslej po njihovih izjavah, le v Ilirski Bistrici. Tako bi bila ribniška občina druga v Sloveniji, ki bi imela pretvornik za drugi kanal in barvno televizijo.

P. J.

Nova Štifta brez gostišča

Nova Štifta je zanimivost sodraške doline. Izletniki si tu radi ogledajo zanimivo cerkev, starodavne lipe in okolico, ki je polna žlahtnih dreves in je delček planinskega raja. V mesecnovem gaju se vedno počiva partizan, za katerega grob domačini lepo skrbijo. Tudi lepo obeležje opozarja turisti in romarje, da so partizani branili našo zemljo. Obiskovalci pa hudo pogrešajo gostinski lokal in tujske sove. Pred leti je imel »Fajdiga« tu dobro idoče gostišče, po katerem se sedaj povprašujejo starejši izletniki. Če stari ne morejo več voditi gostišča, naj ga odpro mladi. Kraj bi s tem veliko pridobil.

V. P.

So za več kandidatov

Pred kratkim je bil v Dragi sestanek članov SZDL, na katerem so razpravljali o ustavnih in volilnih spremembah, obsodili napad na CSSR in se pogovorili o nekaterih krajevnih zadevah. Pri volilnih spremembah so posebno pozdravili določilo, ki pa je veljalo že doslej, da je na volitvah za eno mesto več kandidatov. Ko so razpravljali o svojih domačih zadevah, so opozorili, da je na njihove območju preveč divjadi, lovske organizacije pa skode ne ocenjujejo pravično. Sestanku sta prisostvovala tudi sekretar občinske konference SZDL Nace Karničnik in republiški poslanec Drago Benčina, ki je prisotne seznanil tudi s programom dela republiške skupščine.

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	Kočevje (cena v din za kg)	Ribnica:
krompir	0,85	0,85
svaže zelje	0,70	0,60
kislo zelje	1,85	2,00
izol stročji	2,60	—
fižol v araju	5,30	3,50
		in 4,00
čebula	2,30	1,70
šeson	10,70	10,00
solata	2,30	2,30
paradižnik	2,40	2,30
paprika	1,70	1,70
		in 1,90
kornje	2,10	3,00
petešča	3,10	—
pesa	1,90	2,60
ovotača	2,60	3,00
kumara	2,10	1,90
jabolka	2,70	2,50
		in 3,00
hruške	2,35 in 3,30	2,50
limone	6,20	6,00
grozdje	3,15	3,00
banane	5,60	5,60
jajca (cen. z. k.)	0,85	0,75
		in 0,80

Samo poravnana naročnina vam zagotavlja vsak teden novo številko »DOLENJCA«!

Vlečnica za smučarje pri Sodražici

Pravijo, da bo zgrajena že novembra letos

V Sodražici sta krajevna skupnost in turistično društvo izdelala načrte za vlečnico do smučarskih terenov na področju Travnje gore. Od Luberja do roba gozda bodo zgradili 300 m dolgo vlečnico (110 m višinske razlike), naprej pa bo do vrha Travnje gore okoli 300 m dolga sedežnica (200 m višinske razlike).

Naprej bodo do novembra letos zgradili vlečnico, ki bo veljala 110.000 din. Dobili jo bodo na kredit za dobo 5 let in na 4-odstotno obrest ob avstrijske firme

STEMAG. Garancijo za potrebne devize bo dala zagrebško podjetje »Generalizur«, ki bo tudi organiziralo redno smučarsko hitro progno Zagreb-Sodražica. Razen tega bo isto podjetje ponudilo Sodražici še druge ugodnosti pri urejanju smučarskega centra, če se bo pokazalo, da ima ta kraj nad 50 snežnih dni v letu.

Zmogljivost vlečnice bo 406 lju. di na uro. Na pobočju Travnje gore so zelo primerni tereni za vse oblike smučanja, ngrajene pa so

tudi še 3 smučarske skakaalnice (45 m, 25 m in 20 m).

Smučarjem bodo na razpotju prenočišča na Travnji gori, v zasebnih gostiščih v Sodražici in v zasebni sobi. Za udeležence mladinskih smučarskih tečajev pa bodo prenočišča in hrana wed zlastimi šolskimi področnicami in osnovni šoli v Sodražici.

Pri gradnji vlečnice bo pomagala tudi domača mladina. Pripraviti in zgraditi je namreč treba traso vlečnice.

J. P.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ **EKIPA LJUBLJANSKE RTV** je minuli teden snemala v Kočevju. Največ so posneli v šekovnem domu, kjer je bil 1943 zbor odposlancev slovenskega naroda. Snemali so zaradi bližnjega občinskega praznika 3. oktobra, ko bodo praznovali 25-letnico kočevskega zbora.

■ **ČEBELARJI SE Z LETOSNIM DONOSOM MEDU HVALIJO.** V Ljudevici je hoja na pobočju Lavovskega hriba in Stojice dobro zamedila, žal pa je medenje kljub ugodnemu vremenu trajalo samo tri dni. Tega pojasa si čebelarji ne vedo razložiti. Prvi dan medenja je pri znanem čebelarju, upokojenem učitelju Vrahniku, pokazal kontrolni panj na težavni kar 5,30 kg dnevnega donosa, še drugi dan samo 3 kg, tretji dan pa celo samo 0,50 kg, na to je dobes pojavnost usodna. Hoja je prenehala medeni. Zaradi tega so nekateri čebelarji iz Ljudevici peljali čebele na pašo na Breg in Slovensko vas, ker tam hoja ni prenehala medeni. Defektsko je šušnja, taka rastlina samo pri nekaj kilometrih daljine in isti nadmorski višini. Ker bo treba hojev med istočiti, bo treba čebelarje družine pripraviti na pre-

zimovanje s sladkorjem. Tisti, ki niso peljali čebel na pašo, so imeli nekako 12 kg medu povprečno na panj, ostali pa več.

■ **POSEBEN POSTNI ŽIG** bo oskrbelo kočevsko filatelistično društvo za občinski praznik 3. oktobra v zvezi s prošlavo 25-letnice prvega zbora slovenskih odposlancev v Kočevju leta 1943. Žig bodo uporabljali 3. oktobra do 14. ure na društveni filatelistični razstavi, po tej uri pa na pošti na šlogonje redne pošte. Izdan bo tudi poseben ovitek. Razstava domačega filatelističnega društva bo obsegala tematiko NOV. Posebno zanimiva bo tudi zbirka pošte iz koncentracijskih taborišč, ki jo bo razstavil sekretar Filatelističnega zveze Slovenije Bojan Pečar.

■ **POLHARIJA JE SLABA** zaradi slabega vremena in dolanih noči, čeprav je polhov toliko, kakor malokatero leto prej. V koči Planinskega društva na Meščin vrtov pri Jesenovem studencu hodijo polhi noči kar pod streho in v dvoranico. Tako ne bo veliko tečaj pri lovu in ne bo treba iskati staj predaleč v hosti. Pa tudi medveda na bo blizu, ker so raje umakne hrupu in planinskih koč in polharskemu ognju v dolnici pred kočjo.

■ **RAZPRAVA O USTAVNIH IN VOLILNIH SPREMEMBAH** za mesto Kočevje je bila sklicana za večeraj zvečer ob 17. uri v dvorani množičnih organizacij. Vodil naj bi jo poslanec Drago Benčina in pravnik Jože Benčina, Julij Plut in Marjan Bastar.

„Zahtevamo, naj bo zasebna obrt enako obremenjena kot družbeni sektor!“

Odborniki so priporočili, naj se podjetje ZORA združi z novomeško tovarno IMV - Davčno upravo okrepi, da bo učinkovito poslovala!

Na seji občinske skupščine so ocenjevali gospodarstvo v letošnjem prvem polletju, zlasti pa razpravljali o podjetjih, ki so izkazala izgubo. Predlagali so, naj bi kmetijsko zadrugo s 995.122 din izgube rešili s pomočjo širše družbene skupnosti, ter se dogovorili, da bo o tem širša razprava na prihodnji seji. Menili so, da bi lahko manjšo izgubo v gostinskem podjetju odpravili z nekaterimi sanacijskimi ukrepi v kolektivu, za kemično čistilo

nico pa so zahtevali likvidacijo in jo tudi izglasovali. Na podlagi pismenega predloga delavskega sveta lesne predelovalne industrije ZORA o združitvi z novomeško tovarno avtomobilov so odborniki precej razpravljali. Sprejeli so priporočilo, naj se ZORA čimprej združi s tovarno IMV, ker so ugotovili, da tovarna ob spreminjenih pogojih na tržišču in zastareli strojni opremi ne bi mogla dolgo uspevati. Zato je najbolje, so dejali, če se pridruži tovarni IMV, s katero je zadnja tri leta že tako tesno sodelovala.

Nekaj odbornikov je zahtevalo podatke o poslovanju tistih kolektivov, ki imajo v Črnomlju svoje obrate, poslovalnice ali izpostave, sedeže pa izven Črnomlja. Tako so se zanimali za poslovanje podjetja Elektro, Cestnega podjetja, Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje in še nekaterih drugih. Menili so, da bi moral vsaj občasno dobiti vpogled v poslovanje teh delovnih organizacij, ker zdaj prav nič ne vedo, kaj se v njih dogaja.

Zelo enotna pa so bila mnenja odbornikov, ko so razpravljali o zasebni obrti in njenih davčnih obveznostih. V daljši razpravi so zahtevali, naj bo v bodoče zasebna obrt enako obremenjena z davčnimi, kot je družbeni sektor. Da pa bi onemogočili izigravanje davčnih predpisov ali čezmerno bogatenje, so predlagali kadrovske okrepitve davčne uprave. Le-ta bi morala učinkoviteje opravljati svoje delo.

„Ne moremo se strinjati s tako izterjavo, kot so jo opravljali doslej,“ je izjavil

odbornik Franc Košir. „Ob tem, ko smo zmeraj ugotavljali, da nam v proračunu manjka vsak dinar, je davčna uprava dovolila, da je gostilničar Skubic ob cvetoči obrti ostal občini dolžan 37.000 din.“ Podobnih primerov je baje še več, vendar niso tako vpijoči.

Na seji - imela je 13 točk dnevnega reda - so obravnavali še zakon o petdnevnem delovnem tednu, določili so nove cene za olje, odobrili 67 otrokom stalno pomoč pri šolanju ter 17 prosilcem enkratno denarno pomoč za šolanje. Prav tako so potrdili predlog komisije za zadeve borcev, po katerem je 18 borcev na novo dobilo priznavalnino, 73 članov ZZB pa bo prejelo enkratno denarno pomoč.

V združnih hlevih odslej le 500 glav živine

V hlevih črnomljske kmetijske zadruge je ostalo še 550 glav goveje živine. Prodajni pogoji se še vedno niso izboljšali, in čeprav se je zadnje čase povpraševanje po živini nekoliko povečalo, so odkupne cene še vedno ostale le pri 5,80 din za kilogram. Kolektiv kmetijske zadruge se je na seji odločil, da bodo v prihodnje omejili število goveje živine in da bodo odslej obdržali v hlevih največ 500 glav, čeprav imajo v hlevih kar 1600 stojišč za živino.

Novi podpredsednik Rade Vrličič

Ker je ob odhodu inž. Staneta Pečaverja v Ljubljano ostala občinska skupščina Črnomelj brez podpredsednika, so na zadnji seji izvolili na njegovo mesto Radeta Vrličiča. Skupščina je v kadrovski zadevi, zato so tov. Vrličiča razrešili funkcije predsednika občinskega zbora in ga izvolili za podpredsednika, medtem ko je postal novi predsednik zbora Jože Kočevar iz Semca.

Denar za opremo zagotovljen

Poklicna kovinarska sola v Črnomlju ima v delavnici za praktični pouk tako slabo opremo, da se pri njej učenci ne morejo naučiti tega, kar bodo potrebovali v poklicu. Na priporočilo občinske skupščine so za novo opremo sole zbrali denar po gospodarskih organizacijah in ga doslej zbrali že okoli 120.000 din, računajo pa še na 80.000 din pomoči. Največ sta obljubila BELT in ISKRA, s čednja je do zdaj tudi že največ prispevala.

Sola je začela pouk v stari delavnici, novo opremo pa bodo nabavili še ta mesec.

Gradbencem letos ne manjka dela

Gradbeno podjetje v Črnomlju je prevzelo obzidavo industrijske hale v Izmeri 2700 m² ter ureditev laboratorija, obratne pisarne in sanitarij za podjetje BELT. Po pogodbi morajo dela končati do 1. decembra letos. Še večja gradbena dela pa je podjetje prevzelo na Hrvaškem, največ v Ozlju, kjer gradijo dva stanovanjska bloka. Razen tega gradijo pri ozulski elektrarni garaže, pisarne in stanovanja.

Kmetje godrnjajo - zadruga brez moči

Pri tako nizkih odkupnih cenah pridelkom ni mogoče kovati dobička ne kmetom ne zadrugi - Kmetijska zadruga Metlika je odkupila doslej že 100 ton sliv, veliko pa jih bo kmetom še ostalo

Letos so slive in hruške izredno obrodile, zato je razumljivo, da si kmetje prizadevajo sadje spraviti v denar. Kmetijska zadruga v Metliki se je pogodila s tovarno BELSAD za okup 150 ton sliv, doslej pa so odkupili že okoli 100 ton. Kmetom plačujejo za slive 25 par, tovarna jih odkupuje po 35 par, vendar zadruga pri tem ne kuje dobička, saj ima precej stroškov z nakladanjem in prevozi.

Tudi s hruškami ni bolje, temveč se slabše. Odkupili so 10 ton tepk. Kmetje dobijo zanje 13 par, medtem ko mora zadruga s 7 parami kriti svoje stroške, kajti tepke, dostavljene v tovarno, plačajo 20 par.

Ker imajo kmetje precej več sliv, kot jih bo vzel BELSAD, jih je zadruga ponudila tovarni DANA na Mirni, toda

ta jih je odklonila, češ da imajo dovolj sliv na svojem področju.

Z odkupom krompirja kaže nekoliko bolje, vsaj kar zadeva količine. V zadrugi so tudi letos našli kupca na Reki, ki je pripravljen na metliškem področju pokupiti 120

ton krompirja po dnevni cenah. Kakšne bodo cene, še ne vedo, računajo pa, da bodo kmetom plačevali za krompir okoli 45 par. Odkup krompirja se bo te dni začel. V glavnem bodo kmetje krompir lahko prodali, verjetno pa s cenovno oljn

Odkup suhih gob je letos mnogo manjši kot prejšnja leta, saj so v zadrugi odkupili samo okoli 200 kg gob po 18 din kilogram, medtem ko so jih prejšnja leta navozili kmetovalci tudi po 2000 kg in več. Podobno je s pšenico, ki jo plačujejo po 80 par, enako pa pričakujejo pri odkupu grozda.

Metliška zadruga je sicer pripravljena odkupovati grozde, vprašanje pa je, če ga bodo kmetje dali. Zadruga ima ponudbo iz Srbije, od koder so pripravljene grozde pripeljati v Metliko po 1,2 do 1,3 din, kg, domači vinogradniki pa ga za tako ceno nočejo prodati.

Nasploh se pri letošnjem odkupu pojavlja stara pesem: kmetje godrnjajo nad nizkimi cenami, zadruga ne morejo plačevati dražje, če hočejo pridelke spraviti v denar, potrtošniku pa se zdi zelo drago vse, kar kupi v trgovini.

Mar kmečki mladini ni do šole?

Zadnji mesec so se krajevne organizacije SZDL v metliški občini močno trudile, da bi na podeželju zbrale čimveč prijavljenecov za dveletno zimsko kmetijsko šolo. Doslej se je za to šolo, ki so jo organizirale delavska univerza, občinska konferenca SZDL in občinska skupščina, prijavilo manj mladincev, kot so pričakovali. Tudi posebni, ki so jih organizirali v vseh večjih krajih, niso posebno uspeli, saj se jih je udeležilo le malo ljudi. Do pričetka predavanja manjkata le še dva meseca. Prav bi bilo, da bi se v tem kratkem času odločilo vsaj še nekaj mladincev za to šolo, saj jih je ostalo po približnih podatkih kar 130 na kmetijah. Prav bi bilo, da bi tudi njihovi starši spoznali, kako potrebno je kmetijsko znanje tudi za razvoj zasebnega kmetijstva.

Dobro seme vrže pol pridelka

Kmetovalcem je letos na voljo v prodajalnah kmetijske zadruge Metlika precejšnja zaoga semenske pšenice vrste „Leonardos in „Libelulasa, ki sta se najbolj izkazali na belokranjski zemlji. Preizkusili so ju na zadržnem posestvu. Semenska pšenica je kupljena v semenarni, prodajajo pa jo po 1,45 din kg ali zamenjujejo. Če pripelje kmet v zadrugo svojo pšenico, jo vzamejo v račun po 90 par, ostalo pa je teha doplačati. Ker so pšenice zaradi žetve s kombajnom že precej zmešane, priporočajo strokovnjaki, naj kmetje čim več semen zamenjajo.

Dom počitka je začel graditi

500.000 din bo veljala nova stavba poleg doma počitka, za katero so že izkopani temelji

Avgusta so začeli poleg metliškega doma počitka graditi novo stavbo - dom upokojencev. Komunalno podjetje, ki je dela prevzelo, je doslej izkopal temelje. Letos bodo stavbo zgradili do podstrešja, medtem ko bo vseljiva šele čez leto dni.

Gradnja bo veljala okoli 500.000 din, zanjo pa sta prispevali podružnica Društva upokojencev iz Metlike in Nova mesta 240.000 oziroma 50.000 din, manjkajočih 210 tisoč din pa je zagotovil Dom počitka iz lastnih sredstev, s posojilom in z denarjem od prodanega stanovanja.

S prispevkom za gradnjo so si metliški upokojenci v novi gradnji zagotovili 5 enoposteljnih in 5 dvoposteljnih sob, novomeškim pa hosta na voljo dve sobi z dvema posteljama.

V novi dom bodo sprejemali le zdrave upokojence, zagotovilo pa jim bodo mnogo boljše razmere, kot so sicer v komendi. Imeli bodo lepo urejeno sobo s central-

no kurjavo, lastno jedilnico, manjšo kuhinjo, ambulanto, sodobne sanitarije in nekaj pomožnih prostorov.

Uprava doma počitka si prizadeva izboljšati tudi razmere oskrbovancev v stari stavbi. Poleti so prepleskali jedilnico in nekaj moških sob ter kuhinjo, prekrili in popravili so vso streho, razen tega pa nabavili novo pohištvo za dve sobi.

Letos imajo že 90 oskrbovancev, čeprav bi jih morali sprejeti samo 80. Povpraševanja za sprejem je še precej, vendar morajo prošnje zaradi pomanjkanja prostora odklanjati.

Z novo kuhinjo veliko veselja

Osnovna sola na Suhorju je med letošnjimi počitnicami povsem preuredila solsko kuhinjo. Prejšnja res ni ustrežala, sedanja pa je sodobno urejena in ima tudi novo opremo. Tla so obložena z vinos ploščicami, okoli delovnih miz in štedilnikov imajo keramične ploščice, v kuhinji je novo pohištvo, shrambo pa so uredili posebej. Vsa dela veljajo okoli 25.000 din. Ker suhorski šolarji že več let sami pripravljajo oziromico za malice, so preureditve v solski kuhinji tembolj veselje.

Občinska uprava bo v soboto zaprta

V soboto, 21. septembra, bodo v Metliki občinske pisarne zaprte. Uprava skupščine ne bo poslovala zaradi preureditvenih del v notranjosti stavbe. Ta dan bodo teraterji polagali pod. Vsa nujna dela bodo v enem dnevu končana, že v ponedeljek pa bodo stranke sprejemali kot običajno.

SPREHOD PO METLIKI

V METLIŠKI OSNOVNI ŠOLI je letos vpisan 501 učenec (249 dečkov in 252 deklic). Od teh je 45 ponavljajev. Vsega skupaj je na šoli 19 oddelkov, in sicer imajo prvi štirje razredi po dva oddelka peti, šesti in sedmi razred po tri oddelke, medtem ko je osmi razred spet razdeljen na dva oddelka. Na šoli poučuje 25 učnih moči, in sicer 8 razrednih učiteljev, 3, ki imajo razredni in predmetni pouk, ter 14 predmetnih učiteljev oziroma profesorjev.

NA METLIŠKI OSNOVNI ŠOLI je imelo konec avgusta 23 učenec popravni izpit. Od teh je izpit uspešno opravilo 19 učenec, 4 pa bodo razred ponavljali.

METLIŠKA MATIČNA SOLA ima tri podružne sole. Na Radovčici je v tem šolskem letu 39 učenec in 2 učiteljici, v Dražičih 25 učenec in 2 učni moči, medtem ko na Božakovem poučuje 1 učiteljica 25 učenec.

VGOŠTISCU GERBEC so v preteklem mesecu namestili biljard. Čeprav je treba za eno partijo vroči v avtomat 50 par, je večina okoli biljarda kar precejšnja gneča. Mladi in tudi stari prav radi preizkušajo svojo spretnost v tej igri.

ZADNJE SREČANJE METLIŠKIH ODBORNIKARJEV a novomeškimi v avgustu se je za nekdaj-

šene Metličane končalo prav katastrofalno. Odkar pa so njihovo igrišče konec minulnega meseca prevlekli s finim asfaltnim in ga na novo označili z belimi pasovi, so priceni misli odborkarji ob večerih gradilo trematidi. Igrišče je lepo razsvetljeno, da lahko igrajo tudi v nočnih urah.

V METLIŠKEM HOTELU BELA KRAJINA je letos število nočitev v primeri s lanskim letom nekoliko padlo. Do konca avgusta 1968 je v hotelu prenočilo 945 domačin in 348 tujih gostov. Od tujcev je bilo največ Italijanov (170), sledijo pa jim sabanci in Nemci (64), Avstrijci (23), Nižozemci (31), Kanadčani, Angleži itd.

PES POT NA VESELICO od Trčka do gostilna je obupna. Kot pest debelo kamenje je razmetano po poti, da je čudno, če si kdo na zvrže noge. Naj bi vsaj kdo to kamenje zgrabil na stran, če se ga še ne more zdrobiti.

Petrova vas z zahtevo uspela

Ze dalj časa je bilo nerešeno vprašanje, kaj bo s stavbo bivše osnovne šole v Petrovi vasi, kjer so pred leti pouk ukiniili, otroke pa preselili v Črnomelj. Občani so se potegovali, da bi stavbo dobili za potrebe vaških organizacij, medtem ko jo je občina nameravala prodati. Pred dnevi pa je le padla odločitev na skupnem sestanku predstavnikov občine, organizacij in vaščanov.

Pravzaprav je prišla na sestanek vsa vas, kar se sicer redkokdaj zgodi. Sklenjeno je bilo, da bodo bivšo šolo le dobile vaške organizacije in da se mora sedanjí stanovalec v šoli tov. Skube izseliti. Pri iskanju primerne stanovanja mu bo pomagala občina. Vaščani so ob tej priložnosti zahtevali spet uvedbo pouka vsaj za prva dva razreda, vendar jim letos ne bodo mogli ugoditi, pač pa bodo po zagotovilu ravnatelja osnovne šole v Črnomlju skušali zadevo rešiti v letu 1969.

Prav dobra krompirjeva letina

Zadnje tedne so začeli tudi črnomljski kmetje izkupavati krompir, ki je dobro obrodil. V kmetijski zadrugi so se odločili, da bodo odkupovali sortni krompir Igor in desire, ki ga bodo potem prodajali za ozimnico. Ker zadruga nima primernih skladišč za krompir, ga bodo za nekaj časa uskladiščili kmetje sami, kupci, ki ga bodo odpeljali kar iz njihovih kletí. Prodajna cena krompirja se letos giblje med 55 in 60 par za kilogram. Čeprav črnomljski kmetje ne sadijo krompirja v večjih količinah, bo odkup najbrž dober, saj sta letošnja letina in kvaliteta krompirja zares presegle vsa pričakovanja.

Trgatev bo 28. septembra

Ko so na seji občinske skupščine v Črnomlju razpravljali o letošnji trgatvi, je prodrl predlog, da pred 28. septembrom ne sme nihče trgati. Kakor vsako leto so tudi zdaj vinogradniki iz Petrove in Ručetne vasi hoteli doseči trgatve že s 25. septembrom, češ da pri njih grozdi gneje, odborniki pa so menili, da tri dni lahko vsak počaka. Tudi po izjavi kmetijske referentke inž. Golobove izgovor o gnitju grozdič ni utemeljen, saj lahko nagnite grozde povsod poberejo, ostale pa pustijo res dozoreti.

ČRNOMALJSKI DROBIR

NAJ POPRAVIMO VEST v eni prejšnjih števil, da osnovna šola Črnomelj nima razumevanja za vedno osemletno. Pred kratkim so objavili razpis, da se bo pouk za odrasle v organizaciji osnovne šole s šolarja Jarcus začel 20. septembra. Seveda, če bo dovolj prijavljenih!

ZE NERAJ DNI VISI velik napis razprodal brez vsa ulico Staneta Rožmansa v Črnomlju, s katerim Veletekstil vabi občane na nakup vsakovrstne kontekcije po zelo znižanih cenah. Znižanje cen je tolikšno, da lahko dobite v tej trgovini moško obleko še za 750 do 300 din, kolikor stane samo dober krojač. Blago, ki je v razprodaji, naglo kopiti.

OTROSKI VRTEC V ČRNOMLJU, ki ga vodi Slavica Planinc in Ivanka Pezdirc, ima v oskrbi 45 malečkov. Za vrtec je najmanj zanimanja v času dopustov, največ pa v zgodnjih spomladanskih mesecih. V vrtec sprejemajo otroke od 2 in pol let do 10. let starosti, oskrbovalina pa znaša 94 din na mesec. Trenutno je med otroki v vrtec 11 šoloobveznih. Potrebno pa bi bilo urediti poseben prostor za najmlajše.

ZAVOD ZA KULTURNO-PROSVETNO DEJAVNOST ponovno vabi v letošnji tačaj le nemškega in angleškega jezika. Pouk bo po direktivni metodi, če bo le dovolj prijavljenih. V en oddelku sprejemajo do 15 študentjev, odpiri pa bi jih lahko več.

V VISJO SOLO za organizacijo dela, katere oddelki bodo imeli tudi letos v Beli krajini, se je prijavilo že 43 kandidatov. Nekateri so se sicer uslužili sprejemnega izpita, toda brez potrebe, saj bodo vsi na sprejemni izpit dobro pripravljani. Sicer pa imajo študentji te šole velike updatnosti tako pri pouku kot na izpiti.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

METLIŠKI TEDNIK

NOVICE IZ POD GORJANCEV

■ **Stopiče** — Prebivalci bodo izkopali jame in pripravili drogove, krajevna skupnost pa bo plačala režijska dela pri prenovitvi električnega omrežja v Ormošnjicah, na Zajčjem vrhu, v Selih, Velikem in Malem Orešku in na Hribu. Boljšo elektriko bodo najprej napeljali v Ormošnjicah.

■ **Podgrad** — Nedavno so v Podgradu odprli kamnotom, v katerem bodo pripravljali gramoz za popravilo poti. Kasneje namerava krajevna skupnost poleg kamnoloma odpreti tudi peskokop.

■ **Težka voda** — V tem kraju je odlična osemenjevalna postaja za živino v stopiški in podgrajski krajevni skupnosti. Vodstvo krajevne skupnosti Podgrad je že lanske jeseni prosilo pristojne organe za dovoljenje, da bi osemenjevalno postajo odprli tudi v Vinji vasi, vendar še po enem letu ni dobili odgovora.

■ **Stopiče** — Toča, ki je bila poleti, je kmetovalcem v stopiški krajevni skupnosti tako skostila vinograde in sadovnjake, da ne bodo imeli veliko spraviti v sode. Prizadei so siicer prijavili škodo, vendar pa imajo zaradi toče občutno manjši dohodek od vinogradov in sadovnjakov kot lani.

■ **Brusnice** — Šolska kuhinja pri brusniški osnovni šoli bo letos povečala mesečni prispevek staršev za šolske malice od 6 na 8 dinarjev za otroka. Kuhinja bo začela delati 1. oktobra, kako bo delala, pa je odvisno največ od nabiralne akcije, ki jo bodo izvedli med starši učencev do konca septembra. Lani je imela kuhinja 3000 dinarjev dolga, ki jih je morala povrniti šola. Za morebitni letošnji dolg pa šola nima denarja.

■ **Težka voda** — Zelo slabo pot s Težke vode v Stopiče je letos popravila krajevna skupnost Stopiče.

Prvi kilometer škocjanske ceste so delavci novomeškega Cestnega podjetja položili 13. in 14. septembra, če bo vse po sreči, pa bo cesta v celoti asfaltirana še v tem tednu. Dela hitro napredujejo. Preden cesto asfaltirajo, morajo napraviti dobro podlago. Na sliki: s tovornjaka stresajo material za podlago. (Foto: Polde Miklič)

KS V BIRČNI VASI JE SKLENILA

V vsako vas boljšo elektriko

Letos bodo naredili za 80.000 dinarjev prenovitvenih del na električnem omrežju — Skrb za poti, ceste, vodnjake in studence — Ljudska knjižnica se bo preselila iz osnovne šole v Stransko vas

Za tretje leto plačujejo občani v krajevni skupnosti Birčna vas samoprisevek za prenovitev električnega omrežja oziroma za napeljavo trofaznega toka. Delavci in usluž-

benci plačujejo po 0,5 odstotka mesečnih dohodkov, kmetje pa po 2 odstotka davčne osnove.

Letos bodo naredili za 80 tisoč dinarjev prenovitvenih del. Polovico denarja bo prispeval ELEKTRO. V Velikem Podljubnu so vaščani obljubili, da bodo dali kostonjeve drogove. Dela bo imel na skrbi tričlanski gradbeni odbor, ki ga vodi tajnik krajevne skupnosti Jože Rataj.

Tovariš Rataj je povedal, da posveča krajevna skupnost pozornost tudi preskrbi krajev s pitno vodo. Vodovoda nima nobena vas, zato pa gradijo skupne vaske vodnjake in čistijo studence. Do zdaj so zgradili tak vodnjak v Stranski vasi in očistili studence v Birčni vasi in Malem Podljubnu.

Kot je povedal tajnik krajevne skupnosti, skrbijo tudi za poti in ceste. Tako so že popravili cesto iz Gor. v Dol. Mraševo in cesto z Vrha v Mali Podljubnu.

Lani je Birčna vas dobila tudi ljudsko knjižnico. Začasno so jo uredili v osnovni šoli. Jože Rataj je povedal, da bodo knjižnico preselili v

Stransko vas, kjer imajo za to pripravljen prostor v lani zgrajenem gasilskem domu.

Straško pokopališče bodo popravili

Stražani bodo začeli v kratkem popravljati obzidje in mrtvašnico na svojem pokopališču. Krajevna skupnost jim bo preskrbela ves potreben material. Pokopališče v Straži je precej zanemarjeno, nedvomno tudi zato, ker na njem pokopljejo manj ljudi.

Brigadirji so se vrnili zadovoljni

Nasmejani, veseli, s pesmijo na ustih, do kože premočeni, kljub temu pa zadovoljni so se v četrtek dopoldne v Novo mesto vrnili brigadirji I. novomeške MDB Majde Silc. Zastavljeni cilj so brigadirji dosegli — postali so štirikrat udarni in zasluženo osvojili najvišje priznanje v naselju »Trak sedmih sekretarjev SKOJa«. Brigada se je dobro odrezala, saj je imela kar 25 udarnikov in 28 pohvaljenih. Na sprejemu, ki so jim ga

Tudi s koši prihajajo

Mercatorjeva blagovnica v Novem mestu privablja čedalje več kupcev tudi s podeželja — V Novem mestu dostava zastoj — Do 10.000 dinarjev potrošniškega kredita — Modna revija?

Mercatorjeva blagovnica na novomeškem Glavnem trgu iztrži vsak dan povprečno 60.000 dinarjev. Največ prodaja tekstila in gospodinjskih

strojev ter pohištva v prodajalni nad Elektrotelno. Prejšnji mesec je imela rekordni promet. Septembrski iztržek bo slabši, vendar še vedno zadovoljiv.

Beležka s seje

Na zadnji seji sveta za prosveto in kulturo pri občinski skupščini Novo mesto so člani sveta razpravljali o predlogu za izdajo zakona o strokovnem izobraževanju po končani šolski obveznosti, govorili so o resoluciji o telesni kulturi (resolucijo je sprejela zvezna skupščina na skupni seji zveznega zbora in prosvetno-kulturnega zbora 21. junija letos), sprejeli so poročilo Medobčinskega zavoda za prosvetno-pedagoško službo v Novem mestu ter govorili o Trdinovih nagradah. Tov. Savnik je na povabilo sveta za prosveto in kulturo pripravil vrsto pripomb v zvezi s solanjem dijakov na poklicnih solah. Resolucija o telesni kulturi je sprožila še pred časom obravnavane teme, ki zadevajo telesno kulturo v naši občini. O učnih uspehih ob zaključku šolskega leta 1967/68 je poročal tovaris Puiš. Iz podatkov, ki jih je zbral Medobčinski zavod za prosvetno-pedagoško službo, ter razprave, ki je stekla ob tem, je bilo očitno, da delo v prosveti na našem področju lepo napreduje.

Ljudje so se navadili na sodobno trgovino in radi kupujejo v njej. Med nakupovalci niso več samo Novomeščani in prebivalci iz okolice Novega mesta. Čedalje več je kmečkih ljudi. Nema lokrat pridejo v blagovnico moške z naravnimi koši.

Prodajalna je pred dvema mesecema kupila poltovornjak s katerim zastoj dostavlja blago na dom tistim Novomeščanom, ki kupijo pohištvo in večje količine drugega blaga. Blagovnica poskuša kar najbolj zadovoljiti potrošnike. Med drugim odobrava tudi potrošniška posojila do 10.000 dinarjev za nakup blaga v svojih oddelkih.

Blagovnica, odprta pred nekaj več kot dvema mesecema, je med dolenjskimi potrošniki zaslovela ne le kot največja, marveč tudi kot odlična preskrbovalka najrazličnejšega blaga za široko potrošnjo. Marsikaj res še ni tako, kot bi moralo biti, toda to bodo z novimi izkušnjami uredili.

Poslovodja Peter Lazar je med drugim povedal, da razmišljajo tudi o manjši modni reviji, na kateri bi prikazali najuspešnejše modele konfekcije, ki je ima konfekcijski oddelek blagovnice dovolj na zalogi.

delj. Mateja Vesel, Cvetka Zalezina, Martin Vrhovec, Pavle Kastelic, Zvonko Kokalj, Jože Novak, Franc Ribič, Franc Grmovšek, Franc Siuga, Mirko Golob, Branko Klavs, Darko Pius, Stane Hribar, Jože Šerčer, Račko Vučković, Vinko Alijevič, Jože Cimermančič, Marjan Štamberger, Rudi Redek, Bogdan Mali, Vida Škrbe in Jože Musič.

— Se to: osem brigadirjev je napravilo izpit za voznika A kategorije, sedem pa za B kategorijo. Več jih je opravilo tudi druge koristne tečaje, ki jih v naselju ni manjkalo.

— Ob s'ovesu je bilo izrečeno: »Na svidenje drugo leto!« S. DOKL

Dva razreda v gasilskem domu

Oprav obiskuje škocjansko osnovno šolo približno enako število učencev kot lani, so morali odpreti učilnico tudi v gasilskem domu, kjer imata pouk dva razreda. V šolo je prišel letos samo en nov učenec.

Po 20. septembru bo začela delati tudi šolska kuhinja. Mesečni prispevek za šolsko malico bodo povečali s 6 na 10 dinarjev.

KOMPAS NOVO MESTO

organizira 28. 9. in 3. 10.

enodnevni izlet v Avstrijo

z ogledom velesajma v GRADCU

Informacije in prijave sprejema KOMPAS, poslovalnica Novo mesto — Novi trg 8.

Novomeška kronika

■ **KALISTAVO LAMUTOVIH DEL** ki jo bodo odprli konec oktobra, ko praznuje novomeška občina svoj priznan, pripravila uprava Dolenjskega muzeja v obeh razstavnih prostorih galerije. Največ slikarjev del je v zasnovani lasti, zato so bodo v prihodnjem mesecu zbirali naslove lastnikov, te slike si bodo ogledali in jih pripravili za razstavo, ki jo bo uredil umetnostni zgodovinar dr. Emilijan Čeb.

■ **13 DIJAKOV KSS** je oddalo v torek ker v novomeški bolnišnici. Občinski odbor BK je vključil v krvodajalske akcije tudi srednjoškolsko mladinu. V poletnih mesecih se je zaradi letnih dopustov in poljskih del močno zmanjšalo število krvodajalcev. Ker v novomeški bolnišnici še vedno močno primanjkuje krvi, bo poiskoval občinski odbor BK v jesenskih mesecih pridobiti tudi več krvodajalcev s podeželja.

■ **PO 300 OBISKOVALCEV** je videlo vsak film na reviji glasbe-

ni filmov, ki se je mimoli petek končala v Domu kulture. Za revijo so prodali tudi nekaj več kot 80 abonmajev.

■ **»SAYONARO«, ODLIČEN** ameriški film, bomo verjetno še ta mesec videli v kinu KRKA.

■ **IVICA ŠERFEZI**, ljubiteljem zabavne glasbe dobro znan kot jugoslovanski pevec zabavnih melodij, bo nastopil 7. oktobra s svojim orkestrom v Domu kulture. Občinstvo bo na tej prireditvi zabavalo tudi napovedovalec, mariborski novinar in humorist Božo Podkrajšek. Prireditve boista organizirala Zavod za kulturno dejavnost in novomeško Turistično društvo.

■ **MEDOBČINSKI ODBOR** Zveze prostovoljcev borcev za severno mejo 1918—1919 v Novem mestu je te dni pismeno prostil državne svet gospodarskih organizacij za denarno pomoč, potrebno za izvedbo proslave ob 50-letnici bojev za severno slovensko mejo. Proslava bo 6. oktobra v Novem mestu.

■ **GOSPODINJE SO TUDI** v ponedeljek ugotovile, da je bila trznica zelo dobro založena, in tudi nad osami se niso pritoževale. Cene: krompir 1 din/kg, paradižnik 1,50 do 2 din/kg, paprika 1,50 do 2 din/kg, solata 2 din/kg, jajca 80 ur, čebula 2 din, grozdje 1,50 do 2,50 din/kg, slive 1 din, breskve 2,50 din/kg itd.

■ **PRJATELJSKO SREČANJE** upekojencev bo v torek, 24. septembra, na Hribu. Avtobus bo odšel izpred hotela Metronol ob 14.30. Prijave bodo zbirali v Društvo upokojencev do 23. septembra.

■ **GIBANJE PREBIVALSTVA** — rodilte so: Marija Hočvar je Kesteljevskega drevoreda 3 — Androja Majda Kokalj je Volčičeve 41 — dečka, Branka Popovič in Volčičeve 8 — dečka in Slavka Zupančič je Račovske 7 — Tarjo.

Minilo je dolgo kulturno poletje

13. septembra je bila zadnja prireditev Dolenjskega poletja 68 — Boljši odnos do kulture

S filmom »Carmen Jones«, zadnjim na reviji glasbenih filmov v novomeškem Domu kulture, se je 13. septembra končalo Dolenjsko poletje 68.

Za nami je deset dramatskih, folklornih, glasbenih, zabavnih in drugih večerov, za nami so razstave in reviji kvalitativnih filmov iz zakladnice Jugoslovanske kinoteke.

Minilo je še eno dolgo kulturno poletje, tradicionalno

Dolenjsko poletje, ki je bilo letos še bolj zanimivo, pisano in razgibano kot druga leta.

Mimo so prijetni večeri v Novem mestu, na Otočcu, v Smarjetkih in Dolenjskih Toplicah. Rože, s katerimi smo se zahvaljevali nastopajočim, so ovanele. Plakati, ki so navabili na prireditve, so obledeli.

Obiskovalci smo bogatejši za vrsto novih in pristnih kulturnih doživetij, organiza-

torji pa za nove izkušnje. Že vrejo na dan novi predlogi in isvirnejše zamisli — za naslednje tako poletje leta 1969.

Ocenjujejo, da je kulturne prireditve Dolenjskega poletja 68 obiskalo 4000 do 5000 ljudi, več kot lani. Seveda to še ne pomeni, da so bile te prireditve vse, kar se da predstaviti občinstvu.

Nečesa pa kljub temu ne smemo prezreti, tega, da se je izboljšal odnos do kulture. In na tem bi bilo potrebno graditi!

IVAN ZORAN

ŠIVILJSKI TEČAJ

na novih šiviljskih strojih SLAVICA

in na navadnih šiviljskih strojih tovarne BAGAT

(za krojenje, šitkanje in za vezenje) bo v Novem mestu letos oktobra.

Prijave sprejema poslovalnica tovarne BAGAT

na Prešernovem trgu 13 v Novem mestu.

KAJ VAM NUDI DOLENJKA:

KROMPIR IN JABOLKA ZA OZIMNICO

V svojem skladišču v Novem mestu (za Košakovo gostilno) nudimo kvaliteten krompir igor in cvetnik ter jabolka.

Naročila sprejemamo po telefonu 21-567. Ozimnico dostavljamo na željo strank tudi na dom.

Grozdje in drugo sadje ter povrtine dobite v vseh naših prodajalnah na Dolenjskem.

**»NOVOTEHNA«
NOVO MESTO**

razpisuje delovno mesto

PRODAJALCA

POGOJ: KV trgovski pomočnik železnisko-tehnične stroke.

Ponudbe sprejema splošni sektor 15 dni po objavi.

Starejši kradel, mlajši pazil

Olgana Slavko Hudorovac, 19, iz Coklovce pri Semiču in starejši mladoletnik M.H. sta 3. septembra ponoči vdrla v črnomaljsko samopostrežno trgovino in ukradla za več kot 1.350 dinarjev živil, cigaret, oblačil in potvalk. Ker sta spremalo došla, sta se 4. septembra odpeljala z vlakom v Sevnico. Nobena sevnška trgovina pa ni imela takega okna, da bi lahko skozenj zlezla krasti. Zato sta se zvečer odpeljala v Trebnje, kjer sta vdrla skozi okno Mercatorjeve trgovine in odnesla več oblačil, tehničnih predmetov, okraskov in denarja v skupni vrednosti 3.500 dinarjev. Po kraji sta si nameravala.

Obakrat je v trgovino zlezal Slavko Hudorovac, mladoletnik pa je stražil. Za seboj nista puščala sledov in nereda. Ko so jima odvzeli ukradene predmete in ugotavljali, od kod so, so ukradeno blago v trgovinarju prepoznali. Osumljenca čakata na sodbo v preiskovalnem zaporu.

Smrtna nesreča v Kočevju

14. septembra ob 15.40 se je pripetila na križišču Tomšičeve in Cankarjeve ceste v Kočevju zelo huda prometna nesreča, v kateri je izgubil življenje 62-letni Mirko Južnič iz Kočevja, ki je ob nesreči vozil kolo. Po Tomšičevi cesti je vozil z osebnim avtom 22-letni Janez Smolej iz Kočevja, na križišču pa mu je iz neprednostne ceste pripeljal pred avto kolesar. Pri trčenju se je Južnič smrtno ponesrečil. Na vozilih je za okoli 8000 din škoda.

Tudi na cesti smo ljudje...

V ponedeljek, 16. septembra ob 7.45, sem se peljal z mopedom iz Sentjerneja v Novo mesto. V Gorenji Brezovici sem pri hiši št. 4 dohitel tovornjak s prikolico, ki je vozil gramoz. Ko sem se prepričal, da je cesta prosta, sem ga začel prehitevati. Voznik me je pustil, da sem prehitel prikolico, ko pa sem hotel se tovornjak, je namenoma zapeljal čisto na levo. Vrglo me je s ceste, on pa se je odpeljal lepo naprej. Na srečo sem bil toliko prisenben, da sem se ognil jarka in drevesu ter tako srečno izpeljal po Metelkovem vrtu spet na cesto.

Prepričan sem, da mi bo še kdo pritrđil, da voznik tovornjaka NM 78-87 s prikolico LJ 25-12 ne spada na cesto, ker namerno ogroža življenje drugih uporabnikov cest.

Ko sem moral s ceste, nisem mogel ugotoviti registrske številke tovornjaka. Stevilko sem si zapisal na križišču pred IMV v Novem mestu, kamor sem se pripeljal skozi Maharovec in ob Krki deset minut prej kot tovornjak. Za vse imam pričo.

Zahtevam, naj pristojni take voznike najostreje kaznujejo ali pa jim za vedno odvzamejo vozniško dovoljenje!

POLDE MIKLIC,
Sentjernej

Tat v vikendih

Tatinska roka je pred kratkim prebrskala vikend hišice nad Velikimi Poljanami. V okrilju noči je tat vse pretaknil. V ani si je celo ovrl jajca, skuhal kavo in pospravil, kar je praznoga skromna zaloge nastajajočega vikenda. Tudi zlate ure ni pozabil odnesti. Končno se je še preoblekel in preobul, nato pa ga je vzela jutranja megla.

V. P.

Hud prekucljaj

15. septembra ob 4.40 se je na cesti v Zgornjih Ložinah prevrnil osebni avto, ki ga je vozil Janez Košir iz Kočevja. Pri nesreči sta bila hušo poškodovana Tine Košir in Miro Maršič, oba iz Kočevja, na vozilu pa je za okoli 4000 din škoda. Do nesreče je po izjavi Koširja prišlo, ker nasproti vozeči avto ni zasenčil luči. Alkospoj je pri preizkusu pozelenel čez polovico.

Smrtna nesreča na mostu v Brežicah

Na veznem mostu med Krko in Savo v Brežicah se je v noči med ponedeljkom in toorkom pripetila prometna nesreča s smrtnim izidom. Bilo je 10 minut čez ponoč, ko je pripeljal na most voznik Franc Šetinc z dvema so potnikoma. Bil je namenjen v Brežice. Med vožnjo po mostu je zapeljal v ograjo, jo podrl in se prevrnil nekaj metrov globoko. Njegov sopotnik Emil Orešnik je izgubil življenje, voznik in drugi sopotnik pa sta nesrečo preživela brez hujših posledic. Vzroke še raziskujejo.

vsak četrtek

ZA MLADE PO SRCU

vsak četrtek

MALI OGLAS,

ki ga objavite v Dolenjskem listu — mesiljiv uspeh! Prebere ga 130 tisoč gospodin, vdovcev, kmetovalcev, dijakov, uslužbenk in vojakov doma in po svetu! — Poskusite!

VELIKAN MED DETERGENTI NAGRAJUJE

NOGE VELIKANA OSKAR TOTAL

(kakovostni in lepi rdeči predposteljnik, ki pa lahko služijo kot domiselni okrask kjerkoli na tleh v stanovanju) prejmejo: **Elizabeta Rošt, Podvinci; Terezija Škrabl, Sp. Selnica; Marija Hudovernik, Paka; Katarina Zojko, Žetale; Matilda Podgoršek, Maribor; Slavka Uranc, Slov. Gradec; Marija Berghaus, Hotinja vas; Anica Črešnar, Janževa gora; Terezija Bračko, Kozjak; Mira Videnšek, Kavče; Franciška Paradiš, Ložnica; Marija Petrovič, Pačnje; Jožefa Škapin, Jakovce.**

KOLEKCIJE IZDELKOV TOVARNE ZLATOROG

prejmejo: **Jelica Vimpolsek, Cirkovce; Irena Morgan, Razguri; Avgušтина Ornik, Maribor; Marija Karba, Sp. Selnica; Zinka Zupanc, Gotovlje; Vera Kugler, Pirešica; Zinka Bratušek, Maribor**

SUPERAVTOMATSKI PRALNI STROJ GORENJE PS-603

pa je prejel:

Marija Eling, Zg. Bitnje 99, Žabnica pri Kranju.

Nedavno tega je osemletna Romana Elingova med odpiranjem zavitka oskarja kar zagodila:

»Mama, jaz sem pa nekaj našla...!«

Bil je kupon za superavtomatski pralni stroj Gorenje. Vsekakor presenetljivo odkritje, ki pa ni sprožilo eksplozije veselja. Elingovi so bili pač prepričani, da jim oskarjev kupon daje samo pravico do udeležbe pri žrebanju. V resnici pa pomeni dobiček!

Zato ob številniku v skromni kuhinji stare prithčone hišice stoji zdaj najsodobnejši pralni stroj. Stoji in čaka — na vodo!

»Stiri hčerkice imam in z možem ne bova mogla čakati na dograditev nove hišice z vodovodom. Čev bomo čimprej speljali v kuhinjo. Veliko pranje je ob mirujočem stroju že prav mučno...!«

Sedemindvajsetletna nagrajenka Elingova si je za pomočnika izbrala oskarja (tedaj, ko še ni bil total niti velik).

»Redno ga kupujem tri leta — po deset zavitkov mesečno. In še ga bom! V hišo mi je pripeljal stroj, opral pa mi je že tudi možovo srajco, ki so jo hčerkice tako zamazale z napolitankami, da sem skoraj obupala, ko je z vrsto drugih sredstev nisem uspela očistiti.«

Gospodinja Elingova je naposled povedala, da bo ostala zvesta hiši Zlatorog. V stroju ji bo namreč pral oskarjev sposobnejši brat mixal.

VELIKAN MED DETERGENTI

PA NADALJUJE SVOJ POHOD PO SLOVENIJI. ZATO DOBRO POGLEJTE V ZAVITEK, MORDA JE PRAV V VASEM NAGRADNI KUPON!

VAŠA KORIST IN ŠE NAGRADE POVRHU!

RES JE: DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO s podružnico v KRSKEM in ekspoziaturami v METLIKI in TREBNJEM je namenila vlagateljem vezanih vlog z odpovednim rokom nad 1 leto 30 nagrad:

- 1 osebni avtomobil »Zastava 750«
- 1 motorna kosilnica »Alpina«
- 1 šivalni stroj »Mirna«
- 2 kolosi »Pony«, Rog
- 5 mikserjev z mlinčkom za kavo
- 5 transistorjev Captain de-luks
- 5 likalnikov z regulatorjem
- 10 jedilnih priborov za 6 oseb, »Kordun«

Pri nagradnem žrebanju bo udeležen vsak vlagatelj, ki bo imel na dan 31. X. 1968 na svoji hranilni knjižici pri banki naloženih najmanj 2.000 din z odpovednim rokom nad 1 leto. Vsak vlagatelj dobi pri nagradnem žrebanju toliko žrebnih listkov, kolikorkrat izpolnjuje pogoj nagradnega žrebanja, vendar je lahko nagrajen samo enkrat.

Nagradno žrebanje bo v prostorih banke 11. XI. 1968.

Občani, ne zamudite priložnosti!

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

Mladoletnik na krivi poti

30. in 31. avgusta se je po Bršlino klatil mladoletnik A. B., ki je ušel iz mladinskega prehodnega doma v Jaršah. V stanovanju Alojza Avbarja je iskal denar, ker pa denarja ni dobil, je odnesel 37 gramofonskih plošč in polovalko. Nato je vse odvrigel pri Pionirjevi žagi, plošč pa do zdaj še niso našli. Iz stanovanja gostilničarke Marije Kump je A. B. odnesel 300 dinarjev. Mariji Kump je vzel tudi osebno izkaznico, vendar jo je odvrigel pri železniškem prehodu v Bršlino.

rdečila za ustnice in laki za nohte

BB BRIGITTE BARDOT

**GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO**

obvešča
cenjene kupce, da bo

**PRODAJA BUKOVIH DRV
IN DRV OSTALIH TRDIH
LISTAVCEV**

v njegovih skladiščih v Novem mestu, Straži, Crnomlju in Trebnjem, po zelo ugodnih cenah.

Bukova drva: od 57,00 do 73,00 Ndin za prm.

Drva ostalih trdih listavcev: od 43,00 do 59,00 Ndin za prm.

Po želji kupcev dostavljamo drva na dom. Dostavo zaračunamo posebej.

Od 15. septembra je spet odprta preurejena in povečana prodajalna

TEKSTILANA

v Kočevju in je odslej odprta tudi popoldan.

**ODEJE
IN TEKSTILNO
BLAGO**

lahko dobite na 5-mesečni kredit brez obresti, pologa in porokov.

Kolektiv TEKSTILANE se priporoča potrošnikom za obisk prodajalne in hkrati čestita občanom za bližnji občinski praznik, združen s proslavo 25-letnice kočevskega zbora!

**KRKA
TOVARNA ZDRAVIL
NOVO MESTO**

oddelek za zdravilna zelišča
NOVO MESTO, Novi trg 9
telefon: 21-304

**NABIRALCEM
ZDRAVILNIH ZELIŠČ**

priporočamo, da v mesecu septembru in oktobru nabirajo predvsem naslednja zdravilna zelišča:

LIST: rdeče jagode, jetrnika, slezenovca, ozkolistega trpotca, regrata

RASTLINO: navadne platicice, krvavega mlečka, vodne kreše, škrdžolice, zimzelena

KORENINE IN KORENIKE: preobjede, gladeža, velikega divjega janeža, sladkih koreninic, regrata

Na vašo željo vam pošljemo cenik.

Nabirajte samo tista zdravilna zelišča, ki jih dobro poznate!

Vsem nabiralcem sporočamo, da odkupujemo zdravilna zelišča in suhe gobe tudi v naši odkupni postaji v Novem mestu, Novi trg 9 (avtobusna postaja). Pošiljke nad 30 kg pošljite po železnici na slov: Krka, oddelek za zdravilna zelišča, železniška postaja Novo mesto.

ORGANIZATORJEM IN ZBIRALCEM priznamo za njihovo delo provizijo po dogovoru.

Zdravilna zelišča in suhe gobe, ki jih oddaste osebno, vam izplačamo takoj pri prevzemu. Za blago, ki ga pošljete po železnici, pa najkasneje v 3 dneh po prejemu blaga. Stroške za prevoz po železnici plača »Krka«.

Vsa potrebna navodila o nabiranju in odkupu zdravilnih zelišč lahko dobite v našem Oddelku za zdravilna zelišča v NOVEM MESTU, NOVI TRG 9.

**PLASTICARJI,
sprejemno**

sposobnega organizatorja in vodje obrata plastike

Odkupimo tudi stroje za brizganje. Osební dohodki po poslovnem uspehu.

Učne delavnice CSS Kočevje — Ljubljanska c.12, tel. 86-089.

Frutella

**UGODEN
NAKUP
JABOLK ZA
OZIMNICO**

nud

Kmetijski kombinat
»ZASAVJE«
SEVNICA

**plantažna
jabolka**

lahko dobite vsak torek in vsako soboto od 6. do 18. ure na sadjarskem obratu v Sevnici po zmernih cenah.

Sindikalnim organizacijam dajemo pri večjem nakupu poseben popust

Se priporočamo!

- Ne, v tako sobo gost ne bo vstopil! Prej jo bo treba pošteno urediti.
- Od kod pa denar?
- Gospodinja, privarčuj ga namensko in dobila boš kredit pri

Dolenjski banki in hranilnici

v NOVEM MESTU ali njenih poslovnih enotah
v KRŠKEM, TREBNJEM ali METLIKI!

NE POZABITE:

Dolenjska banka in hranilnica v Novem mestu je lani avgusta zvišala obrestne mere: za navadne vloge na 6,50%, za vezane vloge do 8%! — In ne pozabite tudi na ugodne obresti za sredstva na deviznih računih občanov, za katera plačuje banka od 4-6 odstotkov v devizah, razen tega pa dodatno še od 1,5 do 2,5 odstotka v dinarjih!

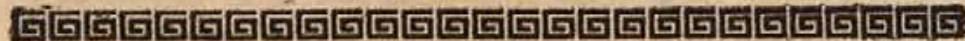
Vse informacije in preizkusne vožnje za avtomobile

AUDI 80 — AUDI · AUDI L. — AUDI 80 L. — AUDI 80 VARIANT — AUDI SUPER 90 pri

AUTOCOMMERCE

LJUBLJANA, TRDINOVA 4 in pri predstavnih AvtoCommerce: Beograd — Kataničeva 18; Zagreb — Varšavska 4; Sarajevo — Kralja Tomislava 19; Novi Sad — Bul. M. Tita 9; Skopje — Orce Nikolov 29; Rijeka — Račkog 28; Split — Matije Gubca 6.

	DM	Carinski in ostali stroški
AUDI 80		
Cena vozila z 2 vrati	5.300,—	13.217,90
Cena vozila s 4 vrati	5.450,—	13.784,00
AUDI N		
Cena vozila z 2 vrati	5.680,—	14.305,10
Cena vozila s 4 vrati	6.097,—	15.045,20
AUDI L		
Cena vozila z 2 vrati	5.880,—	14.758,10
Cena vozila s 4 vrati	6.297,—	15.745,75
AUDI 80 L		
Cena vozila z 2 vrati	5.993,—	15.011,80
Cena vozila s 4 vrati	6.297,—	16.396,25
AUDI 80 VARIANT		
Cena za osebno vozilo	6.374,—	16.831,45
Cena za dostavno vozilo	6.374,—	16.831,45
AUDI SUPER 90		
Cena vozila z 2 vrati	6.350,—	16.673,45
Cena vozila s 4 vrati	6.790,—	18.950,70

A V T O M O B I L I S T I !

zdaj je čas

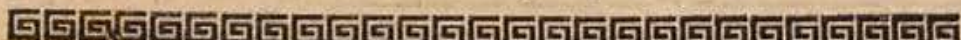
za zimsko protektiranje gum! — Ne vozite z gladkimi in izrabljenimi gumami, ker drsijo in s tem ogrožajo varnost vožnje!

GRADBENO IN OBRATNO PODJETJE NOVO MESTO

je odprlo v svojem vulkanizerskem obratu v Kettejevem drevoredu 1 — pri bencinski črpalki v Novem mestu ZBIRALNICO AVTO PLaščEV ZA PROTEKTIRANJE Z LETNIM IN ZIMSKIM PROFILOM.

PROTEKTIRANJE BO OPRAVLJAL

PROTEKTOR — VULKAN iz Ljubljane.

Stroj za denar, kupon zastonj!

KUPON za 40 Ndin dobite pri nakupu pralnega stroja GORENJE, tip 603, KUPON za 25 Ndin pa pri nakupu pralnega stroja GORENJE, tip 652,

v prodajalnah NOVOTEHNE v Novem mestu, Metliki in Krškem ter v prodajalnah drugih trgovskih podjetij, ki sodelujejo z NOVOTEHNO.

KMETOVALCI POZOR!

V Murski Soboti je konsignacijsko skladišče kmetijske zveze kmetov Štajerske iz Gradca, Avstrija. - Rabljeni KMETIJSKI STROJI, TRAKTORJI, PRIKLJUČKI, KOSILNICE, ORODJE, NOVI REZERVNI DELI. - Šestmesečna garancija - Zagotovljena servisna služba. - Možen nakup na kredit. - Ogled in prodaja pod strokovnim vodstvom od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure - KIK Pomurka, obrat KZ Agromerkur, Murska Sobota, Ulica Iva Lola Ribarja 3

RADIO LJUBLJANA

PETEK, 20. SEPTEMBRA: 8.06 Glasbena matineja, 9.40 Dva krat deset, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Dušan Terčelj: Ukrepi ob letošnji trgatevi, 12.40 Čez polje in potok, 13.30 Priporočajo vam, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Turistični napotki, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Človek in zdravje, 17.15 Koncerti po željah poslušalcev, 18.45 Kulturni globus, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Irmo Kobout, 20.00 Koncert zborov Celovških madrigalistov, 21.15 Oddaja o morju in pomorskih.

SOBOTA, 21. SEPTEMBRA: 8.06 Glasbena matineja, 9.25 Čez travnike zelene, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Janez Verbič: Nasveti za siliranje kreme v jeseni, 12.40 Pesmi iz hrvaškega Primorja, 13.30 Priporočajo vam... 15.20 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Gremo v kino, 17.35 Igrano beal! 18.15 Pravkar prispele, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Sobotni večer s napovedovalko Breda Hing, 20.30 Radijska igra - Wolfgang Eckel: »Gospod v sivih hlačah«, 21.30 Iz fonoteke radija Koper, 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 22. SEPTEMBRA: 8.00 - 8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke - Karel Čapek: »Poštarska pravljica«, 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I. 10.00 Se pomnite, tovarši!... a) Janez Kosovčar: Napad na Pletenje, b) Rado Puharjak: Mladi Janez Bilčič v poslednjem boju, 10.25 Pesni borbe in dela, 10.45

Nedeljski mozaič lepih melodij, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II., 13.15 Operetne uvertüre, 14.00 Čez hrib in dol, 14.30 Humoreska tega tedna - Tone Partljič: Dve humoreski, 16.00 Radijska igra - Friedrich Dürrenmatt: »Stanišky in narodni junaki«, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 v nedeljo zvečer, 22.15 Serebnadi večer.

PONEDELJEK, 23. SEPTEMBRA: 8.06 Glasbena matineja, 9.10 Iz albuma skladb za mladinu, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Cvetko Čuk: Resonanci je iz naših godov, 12.40 Majhen koncert pihalnih orkestror, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Lahka glasba s Simfoničnim orkestrom RTV Ljubljana, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 18.15 »Signal«, 18.35 Mladinska oddaja: »Interna 469«, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Tatjana Gros, 20.00 Skupni program JRT - studio Zagreb - Z letničjih Debrovniških poljskih igr, 22.10 Radi ste jih poslušali.

TOREK, 24. SEPTEMBRA: 8.06 Operna matineja, 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo - O ritmu - I. del, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Nac Lovšin: Rodovniške reje imajo prav dobre telice in privesnice rjave pasme, 12.40 Iz kraja v kraj, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Koncerti za oddajo in zabavo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 15.40 V torek na svidenje! 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Igra sim-

fonični orkester RTV Ljubljana, 18.15 Iz naših studior, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Lidija Kodrič, 20.00 Radijska igra Zofia Posmiz: »Potnica iz kabine 45«, 21.15 Parada popevk, 22.10 Glasbena medija.

SREDA, 25. SEPTEMBRA: 8.06 Glasbena matineja, 9.10 Kaj pojo otroci po sveti, in pri nas, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Milena Janžec: Kako vplivamo na ugodnejšo in redno rodnoost sednega drevja, 12.40 Slovenske narodne posmi, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 18.45 Naš razgovor, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Georg Philipp Telemann: »Pimpinones« - opera, 22.10 Zaplešite z nami.

ČETRTEK, 26. SEPTEMBRA: 8.06 Operna matineja, 9.25 V pianinski koči, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti - Ekonomika, 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru, 13.30 Priporočajo vam... 15.20

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 22. IX.

9.10 KMETIJSKA ODDAJA V MAĐARŠČINI (Beograd)
TEST Z GLASBO (Ljubljana)
9.20 POROČILA (Ljubljana)
9.30 DOBRO JUTRO VOŠČIMO Z ANSAMBLOM MIHE DOVŽANA IN ZADOVOLJNIMI KRANJCI (Ljubljana)
10.00 KMETIJSKA ODDAJA (Zagreb)
10.45 RESNICA IN LEGENDA O CORTEZU - ameriški film (Ljubljana)
11.35 CIRKUS - angleški film (Ljubljana)
12.00 NEDELJSKA TV KONFERENCA (do 13.00) (Zagreb)
17.40 VELESEJEMSKI BIHO (do 18.00) (Zagreb)
18.00 CILJ JE LEP, A POT JE TEŽAVNA (Ljubljana)
18.20 TV KAZIPOT (Ljubljana)
18.50 CIKČAK (Ljubljana)
19.05 SAGA O FORSYTH - serijski film (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.45 VIJAVAJA (Ljubljana)
20.50 SPORT IN TURIZEM - prenos s festivala v Kranju (Ljubljana)
21.50 SPORTNI PREGLED (JRT)
22.20 TV DNEVNIK (Beograd)

PONEDELJEK, 23. IX.

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
10.35 RUSCINA (Zagreb)
14.45 TV V SOLI (Zagreb)
15.45 RUSCINA (Zagreb)
16.10 ANGLESCINA (Beograd)
16.45 MAĐARSKI TV PREGLED (Beograd)
17.00 POROČILA (Zagreb)
17.05 MALI SVET - oddaja za otroke (Zagreb)
17.30 S POTOI PO MEHIKI - poljudno znanstveni film (Ljubljana)
17.55 PO SLOVENIJI (Ljubljana)
18.25 SLOVENSCINA - večica (Ljubljana)
18.50 SAMORASTNIKI - kulturna reportaza (Ljubljana)
19.20 VAHETE SPRETNJEZEV - češkoslov. oddaja (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 VIJAVAJA (Ljubljana)
20.35 TV DRAMA (Ljubljana)
21.30 ODDAJA RESNE OLASHE (Ljubljana)
22.05 POROČILA (Ljubljana)

TOREK, 24. IX.

9.40 TV V SOLI (Zagreb)
10.35 ANGLESCINA (Zagreb)
14.50 TV V SOLI (Zagreb)
15.45 ANGLESCINA (Zagreb)
16.40 FRANCOŠCINA (Beograd)
18.00 RISANKA (Ljubljana)
18.20 OBREZJE - oddaja za italijansko narodnostno skupino (Ljubljana)
18.45 NOVOSTI IZ STUDIJA 14 (Ljubljana)
19.15 SVET NA ZASLONU - veliki (Ljubljana)
19.55 CIKČAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 VIJAVAJA (Ljubljana)
20.40 LAZNIKA - slovenski celovečerni film (Ljubljana)
22.10 MARTIAL SOLAI TRIO - oddaja iz cikla Jaz festival v Ljubljani (Ljubljana)
22.35 POROČILA (Ljubljana)

SREDA, 25. IX.

17.05 MAĐARSKI TV PREGLED (Beograd)

Visoko kvalitetna sodobno embalirana

Zahtevajte jo v naši trgovini!

Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Četrtekov Simfonični koncert, 18.15 Glasba in turizem, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Metko Strak, 20.00 Četrtekov večer domačih pesni in napevov, 21.00 Sto let slovenske lirike - X, 22.10 Kozorno-glasbeni večer.

Novost v svetovni kozmetiki

Uporabljam **gaby's spray** za idealno pričesko zato ker...

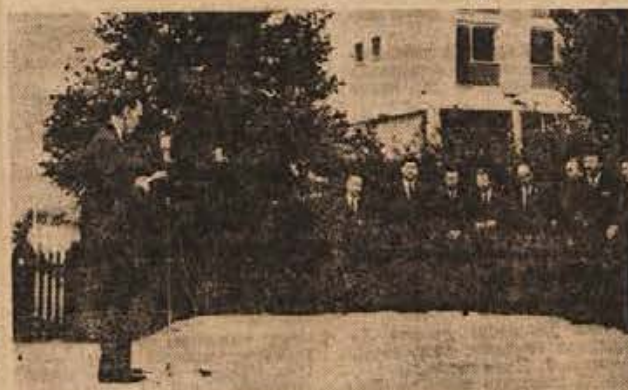
gaby's Spray ne masti in ne lep las se razčesuje brez težav utrjuje in da lep sijaj pričeski

Po licenci **gaby's FLYNN COSMETIC** ekskluzivno v Jugoslaviji proizvaja

LEK LJUBLJANA

Odprli so Pomurski sejem

Prejšnjo soboto so v Gornji Radgoni odprli VI. gospodarsko turistični in potrošniški sejem. Ob otvoritveni slovenski je v navzočnosti Mira Zupanciča, člana CK ZKS, Vlada Janežiča, sekretarja Medobčinskega sveta ZKS za Pomurje, dr. Otmarja Dinacherja, okrajnega glavarja iz avstrijske Radgone, Alfreda Merlinija, župana avstrijske Radgone, predsednikov soboške, lendavske in radgonske občine ter drugih gostov, govoril o pomenu sejma Bogo Verdev, predsednik upravnega odbora Pomurskega sejma in direktor zdravilišča Radenska slatina. Na sejm razstavlja in prodaja svoje izdelke rekordno število podjetij in zasebnikov - 62 iz Avstrije, Zahodne Nemčije in Jugoslavije. Na sliki: med govorom Boga Verdeva. Foto: T.S.

trajno goreča **KAMIN** EMO 5 pec

5000 kcal/h

za **VSE VRSTE JUGOSLOVANSKIH PREMGOV**

EMO CELJE

kdor ponudi **DONAT** ponudi zdravje

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREC

VREME V PREGOVORIH

Če zgodaj se selijo pri-
oči, bo huda zima o boži-
šč. — Tilen, meglen, grda
jesen. — Kdo po mali
maši kosi, ta za pežo su-
ši. — Na malo mašo lepo,
dva meseca suho. — Ka-
kršno vreme prvi dan ka-
ne, kaj rado ves mesec
tako ostane.

LUNINE MENE:

22. sept. ☉ 12.08
29. sept. ☽ 6.07

TEDENSKI KOLEDAR

Posek, 20. septembra — Branko
Sobota, 21. septembra — Malej
Nedelja, 22. septembra — Mavrič
Ponedeljek, 23. septembra —
Slavija
Torek, 24. septembra — Nada
Sreda, 25. septembra — Uroš
Četrtek, 26. septembra — Justina

KINIO

Brezice: 20. in 21. sept. angleški
barvni film »Traper«. 22. in 23.

italijansko-španski barvni film
»Seden pistoi« za Mo Gregorjova.
24. in 25. ameriški barvni film
»Serif iz Dodge Cityja«.

Ornemelj: od 20. do 22. sept.
ameriški barvni film »Prerija ča-
stiz«. 24. in 25. ameriški barvni
film »Grozote Divjega zahoda«.

Kočevje — »Jadrin«: od 20. do
22. sept. angleški barvni film
»Kaj je novega, mučka?«. 23. ita-
lijansko-ahirski film »Ahtirski bit-
ka«. 24. francoski barvni film
»Jas in ljubezen«. 25. in 26. sept.
ameriški barvni film »Obracun na
Indijskem oceanu«.

Kostanjevica: 20. sept. francoski
barvni film »Clovek iz Rias«. 25.
sept. ameriški barvni film »Lon-
donski lopov«.

Metlika: 21. in 22. sept. ameri-
ški barvni film »Na svidonje,
Charly«. 25. in 26. sept. francoski
film »Ljubezenska kletica«.

Mokronog: 21. in 22. sept. nem-
ški barvni film »Old Shatterhand«.
Novo mesto: 20. do 23. sept.
ameriški barvni film »Bonnie in
Clyde«. od 24. do 26. sept. ita-
lijanski barvni film »Operacija San
Gennaro«.

Ribnica: 21. in 22. sept. ameri-
ški barvni film »Alvarez Kelly«.
Sevnica: 21. in 22. sept. fran-
coski film »Dnevnik čena v belome«. 25.
sept. jugoslovanski film »Aman-
dusa«.

Sodražica: 21. in 22. sept. špan-
ski barvni film »Sambas«.

Senjarni: 21. in 22. sept. »Kra-
man«.

Trebnje: 21. in 22. sept. nemški
vojniški film »Taki sept«.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše drage tete
in bolne

TEREZIJE FISTER roj. Mohar

iz Podgora 13
se zahvaljujemo vsem, ki ste nam
kakorkoli pomagali. Posebno se
zahvaljujemo Antoniji Čegovnik,
ki nam je stala ob strani v teh
hudih dneh, gospodu šupniku, tov.
Jakšetu za poslovilne besede, dr.
Zivkoviču in vsem, ki so jo spre-
mili na zadnji poti.

Zaljuči: Rozka z možem Francim,
otroci Rozalija, Stefka, Franc in
Anica

ČESTITKE

Vnuuku Petru Kravosu iz Krškega
iskreno čestitamo za odlično
opravljeno diplomno na visoki
šoli za politične vede v Ljublja-
ni in mu šelim mnogo uspeha
pri nadaljnjem študiju tretje
stopnje. Marija Škafar — Krško

MILKI BEVCEVI IZ NOVEGA
MESTA za uspešno opravljeno
diplomno na višji upravni šoli
iskreno čestitajo mama, bratje
in sestre z družinami.

PREKLICI

Alojz Dobcérug, Groblje 3, Novo
mesto, strogo prepovedujem vsem
sosedom pašo kokoši po mojem
vrtu in dvorišču. Kdor tega ne
bo upošteval, ga bom sodno
preganjal.

Jože Slak, Dol Ponikve 13, Treb-
nje, prepovedujem pašo kokoši
po mojem vinogradu in nilivi.
parc. št. 747/8, k.o. Ponikve.
Kdor tega ne bo upošteval, ga
bom sodno preganjal.

Franciška Doltes, Gabrje 74, pre-
povedujem pašo in hojo živine
ter puščanje gnojnice po mojih.

travnih. Kdor tega ne bo upo-
števal, ga bom sodno preganja-
la.

OBVESTILA

TRGATEV priredi gostilna Selak
v Dobravi 22. septembra. Igra
trio iz Novega mesta. Ljubitelji
portugalke vabljani!

CEMETNO STRESNO opako do-
stavim tukaj po 1 Ndin. Ljublja-
na, Milana Majena 47.

Stane Lavričnik, Krško, obvešča
cenjene stranke, da od 1. okto-
bra dalje nudi svoje brivsko-fri-
zerske usluge v novem salonu na
Vidmu poleg šole. Cenjenim
strankam se toplo priporočata
Nada in Slavko.

ŠCETKE ZA LOSILCE in za se-
salce za prah obnovi ščetarstvo
Armio. Ljubljana, Tržaška 32.

V nedeljo, 22. septembra, bo v
domu na Frati trgatav. Vabimo,
pridite na zabavo!

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški
porodnišnici rodile: Ivanka Mat-
jašk iz Rosalije — Majuro,
Marija Meglič iz Dolnje Nemške
vasi — Franca, Olga Turk iz Do-
lenjskih Toplic — Franca, Mar-
ja Suklje iz Draščev — Mojca,
Marija Kovac iz Volče nivre —
Mlano, Nada Piantan iz Žuzem-
beika — Sana, Anica Bojčič iz
Krškega — Renato, Nada Murto
iz Prečne — Ivana, Anica Gorle
iz Dragovanje vasi — Silva, Ana
Zabkar iz Aftnanje vasi — Mar-
jana, Mara Pavlič iz Drage —
Milaha, Veronika Tekavčič iz
Zviru — Antona, Miroslava Ste-
fanič iz Male Dušne vasi — Ro-
berta, Zdenka Francič iz Podtur-
na — Rozano, Marta Salomon iz
Zaloga — Valentin, Marija Ci-
mermanič iz Jurje vasi — dečka,
Ana Kure iz Dobilc — dečka,
Vera Dragos iz Cerkevca — de-
klica.

Novo mesto: tovornjak zbil dekle

Na novomeški Prešernov trg so
je 14. septembra popoldne pri-
peljal s tovornjakom Alojz Zaba-
bec iz Zdinje vasi. Ker je bila
Sokolška ulica zaprta, je zapeljal
nazaj, da bi obrnil vodilo. Med
obračanjem je tovornjak zadel 16-
letno Marijo Skubice iz Petrušne
vasi pri Stični. Hudo poškodovano
dekle so odpeljali v novomeško
bolnišnico.

Irca vas: motorist treščil v avto

Leopold Novak iz Jablana je 14.
septembra popoldne v Irči vasi z
osebnim avtomobilom preletel sku-
pino pešev, ko se mu je naproči
pripeljal motorist Alojz Sekelj iz
Broda. Voznika sta se poskušala
umakniti drug drugemu, vendar
ni šlo. Motorist se je zaletel v
avtomobil, padel in si poškodoval
nogo in kolik, njegova sopotnica
pa si je ranila levo nogo. Škodo
so ocenili na 4.000 dinarjev.

Novo mesto: kandidat vse podr

13. septembra se je Mustafa Su-
ljagič učil voziti osebni avtomobil
pod vodstvom Matije Miškoviča
iz Gotne vasi. Na križišču pri
IMV v Novem mestu je kandidata
za vozniška izgubil oblast nad kr-
milom. Vozilo mu je ušlo s ceste
na travnati otok sredi križišča,
kjer je podr. smerni tabli in re-
klamno tablo škodo so ocenili
na 2.000 dinarjev.

Poljane: nespametno prehitvanje

12. septembra popoldne se je
peljal dr. Savo Lapajne z osebnim
avtomobilom iz Ljubljane v Za-
greb. Pri Poljanah je sadel pre-
hitovati tovornjak ljubljanskega
Prevoza, ki ga je vozil Branko
Varžič, ta pa se je v tistem tre-
nutku odločil, da bo prehitel to-
vornjak s prikolico, ki je bil pred
njim. Dr. Lapajne se je umaknil
povsem na levo stran ceste in
zavrl, pri tem pa ga je zaneslo v
utek. Od tam v tovornjak, nakar
je obstal na cesti. Škodo so oce-
nili na 15.000 dinarjev.

Trebnje: poltovornjak zbil pešca

Danko Lekše je 12. septembra
potoval s Dolenjskim poltovor-
njakom iz Trebnja na Mirno.
V Starem trgu je srečal senčel,
ki sta šli ob levem robu ceste.
Marjeta Babič je pogledala na
levo in stopila malo bolj na de-
sno, tedaj pa jo je tovornjak že
abil na tla. Poškodbe, ki jih je
dobil na glavi in roki, so bile
tako hude, da so jo takoj odpe-
ljali v novomeško bolnišnico.

Urna sela: koraki pod mopedista

11. septembra popoldne je Vin-
ko Klobučar ustavljal voz s konji
ob cesti na Urnih selih, da bi se
pogovoril s Marijo Hrovat iz
Dobindola. Hrovatova je med po-
govorom stopila nekaj korakov
nazaj proti sredini ceste, ko se
je nenadoma pripeljal s mope-
dom Pavel Oklešen in jo abil
na tla. Dobil je hujše poškodbe
na rokah, nogah in na glavi. Od-
peljali so jo v novomeško bol-
nišnico, kjer so jo zadržali na
zdravljenju.

Jurka vas: kolesarka v motorista

11. septembra sjutraj se je
Veljko Vrbovec peljal s motorjem
iz Novega mesta v Strado. V
Jurki vasi mu je neprevidno kri-
žala pot kolesarka Danijela Roz-
man. Motorist in kolesarka sta
padla. Danijela Rozman se je hu-
do poškodovala, saj si je pri
padcu zlomila ključnico in levo
nogo razen tega pa še pretresla
možgane.

Ni mu dal prednosti

9. septembra popoldne se je pri-
peljal prometna nesreča na Catežu

pri priložnosti na avto cesto. Od
Brezice se je pripeljal z osebnim
avtomobilom Tomo Hunjet iz Za-
greba. Pri priložnosti na avto ce-
sto je pripeljal z desne strani z
osebim avtomobilom Anton Turk
iz Cateza, vendar mu Hunjet ni
dal prednosti. Čeprav je pripeljal
z desne strani in sta oči enako-
vredni. Navedena sta trčila in je
na vozilih za okrog 800 dinarjev
škoda.

Zaneslo ga je v vogal hiše

9. septembra popoldne je vov-
nik tovrnega avtomobila Valen-
tin Smid vozil iz Cerklji. V des-
nem ovinku v Črešnjicah bi se
moral sresti z voznikom avtomobi-
la, ki ga je vozil Mihael Soldar.
Pri srečevanju pa je Smid zapel-
jal preveč na desno in zadel v
vogal stanovanjske hiše. Na avto-
mobilu je škoda za okrog 300 di-
narjev, na hiši pa še ni ocenjena.

Izsiljeval je prednost

Voznik osebnega avtomobila Dra-
go Florjančič iz Lenarta je 8. sep-
tembra zvečer vozil iz Brezice proti
Kričanu. Ko je pripeljal v križi-
šče v Zg. Pohancih, je s stranske
ceste pripeljal voznik motornega
vozila Anton Zmavc iz Vidne vasi
vor izsiljeval prednost. Zaradi tega
sta trčila. Na vozilih je za okrog
130 dinarjev škoda.

9 metrov po jarku

Marija Sepotavc iz Brezice se je
14. septembra popoldne peljala
proti Brezici. Ko je v Sentenarju
odpirala levo okno, je zavozila
v obojni jarek na desni strani
ceste in po njem peljala še pri-
bližno 9 metrov, nato pa trčila v
betonski prepušč. Na avtomobilu
je za okrog 4.500 dinarjev škoda.

Po levi strani z nepri- merno hitrostjo

Mopedist Ivan Veber iz Orešja
se je 13. septembra popoldne peljal
s sopotnico Nevenko Smid iz Pla-
nine proti Sevnici. V Šmarju pri
Sevnici pa je iz nespametne smeri
z neprimerno hitrostjo in po levi
strani iz nespametnega ovinka pri-
peljal mopedist Franc Brižič iz
Orešja. Ko sta se vozniška opazila,
sta zavrla, vendar je kljub temu
prišlo do trčenja in se je Nevenka
Smid lažje poškodovala.

BREZIŠKA KRONIKA NESREC

Preteklo štirinajst dni so se po
nesrečah in iskali pomoči v Bre-
ziški bolnišnici:

Ana Kozjek, kmetica iz Trebnje,
je padla z brvi in si poškodovala
desno nogo; Antona Drugoviča,
delavca iz Lobe je nekdo udaril
s kolom po glavi; 14. Komečar,
delavec iz Brezice, je padel s le-
ste in si zlomil levo nogo v
gležnju; Matilda Maček upoko-
jenka iz Sevnice, je padla z dre-
vesa in si poškodovala hrbtnico;
Jožeta Lusa, delavca iz Se-
vnice, je nekdo zabodel s nožem
v levi kolki; Jože Tomše, č. št. po-
liš iz Gor. Pirošice, je padel s ko-
lezom in dobil notranje poškodbe;
Slavka Hribarja, delavca v Vi-
njega vrta, je nekdo porobil s
motorjem in mu poškodoval gla-
vo; Roman Kržan, sin strazar-
ja v Maloga vrta, se s stolčec-
nico porobil po desni roki.

POPRAVEK

Glede vesti o prometni nesreči
v križišču pri »Petrolu« in Cesti
komandanta Staneta v Novem me-
stu, objavljena v zadnji številki
Dolenjskega lista, pojasnjujemo:
Zaradi načina ureditve križišča
pri »Petrolu« je ugotovljeno, da
ima prednost voznik, ki prpelje
v to križišče z desne strani, t.j.
po Kettlejevem drevoredu. Upošte-
vajoc sedeno pravilo je imel 7.
9. ob 15. uri prednost 11-letni Jo-
že Klančar, ki se je pripeljal po
Kettlejevem drevoredu na Cesto
komandanta Staneta, kjer je prav
tedaj mimo privozi voznik mo-
tornega kolesa Jože Progar iz Do-
lenje vasi pri Mirni peči.
Vozniki vse premalo upoštevajo
v stičišču cest in v križišču sede-
šno pravilo. UJV Novo mesto

maloglasni

SLUŽBO DOBI

ISCEM FANTA od 13 do 20 let
za kmetijo. Ponudbe pošljite na
upravo Dol. lista pod »Ugodnos«.

HISNIKA išče za svoj dom TVD
Partizan, Sevnica. Zazelen mlaj-
ši upokojenjski par. Na raspo-
lago dvosobno stanovanje s pri-
ključniki, prosta kurjava, raz-
svetljava, voda; nekaj meseč-
nega honorarja. Podrobnejše in-
formacije pri društvu, kateremu
je treba poslati pismene ponud-
be najkasneje do konca septem-
bra.

POTREBUJEM gospodinjico po
kuhnično k dvema otrokoma. Na-
stov v upravi lista (1559/63).

ZA VABSTVO enega otroka vza-
mem žensko — upokojenko. Nu-
dim sobo in hrano. Ostalo po
dogovoru. Nastov v upravi lista
(1563/68).

GOSPODINJSKO POMOČNICO —
začetnico išče 4-članska družina
v Ljubljani. Ponudbe pod »Tako-
ja«.

SPREJMEM FANTA, ki bi po svo-
jem delu pomagali na kmetiji,
ali mlajšega upokojenca z vso
oskrbo. Vprašajte na Brodu 1,
Novo mesto.

ISCEM ZENSKO za varstvo dveh
otrok. Jantolek, Paderskičeva 37,
Novo mesto.

ODAM SAMSKO SOBO, najraje
dijakom. Ragovo 8, Novo me-
sto.

DVA MLADA ZAKONCA gresta po-
magati na kmetiji za stanovanje.
A. B., Praprotna 16, Mirna
na Dol.

SAMSKA ZENSKA išče najemni-
sko stanovanje, obstoječe in no-
vo in kuhinje pod istim klju-
čem, po možnosti s uporabo les-
palnice, v Novem mestu ali v
bližini centra. Ponudbe pod »Na-
grada 3000 din«.

ISCEM neopremljeno sobo v No-
vem mestu. Nastov v upravi li-
sta (1561/69).

ODAM SAMSKO SOBO, najraje
dijakom. Ragovo 8, Novo me-
sto.

DVA MLADA ZAKONCA gresta po-
magati na kmetiji za stanovanje.
A. B., Praprotna 16, Mirna
na Dol.

SAMSKA ZENSKA išče najemni-
sko stanovanje, obstoječe in no-
vo in kuhinje pod istim klju-
čem, po možnosti s uporabo les-
palnice, v Novem mestu ali v
bližini centra. Ponudbe pod »Na-
grada 3000 din«.

ISCEM neopremljeno sobo v No-
vem mestu. Nastov v upravi li-
sta (1561/69).

ODAM SAMSKO SOBO, najraje
dijakom. Ragovo 8, Novo me-
sto.

DVA MLADA ZAKONCA gresta po-
magati na kmetiji za stanovanje.
A. B., Praprotna 16, Mirna
na Dol.

SAMSKA ZENSKA išče najemni-
sko stanovanje, obstoječe in no-
vo in kuhinje pod istim klju-
čem, po možnosti s uporabo les-
palnice, v Novem mestu ali v
bližini centra. Ponudbe pod »Na-
grada 3000 din«.

ISCEM neopremljeno sobo v No-
vem mestu. Nastov v upravi li-
sta (1561/69).

ODAM SAMSKO SOBO, najraje
dijakom. Ragovo 8, Novo me-
sto.

DVA MLADA ZAKONCA gresta po-
magati na kmetiji za stanovanje.
A. B., Praprotna 16, Mirna
na Dol.

SAMSKA ZENSKA išče najemni-
sko stanovanje, obstoječe in no-
vo in kuhinje pod istim klju-
čem, po možnosti s uporabo les-
palnice, v Novem mestu ali v
bližini centra. Ponudbe pod »Na-
grada 3000 din«.

ISCEM neopremljeno sobo v No-
vem mestu. Nastov v upravi li-
sta (1561/69).

POKLICNA kovinarica in avto- mobiška šola Novo mesto (vzaj- na šola). Ulica talcev 3, proda štiri kombinirane mizarске št- ro je s tremi delovnimi operacij- ami Cena ugodna. Vse ostale in- formacije dobite v pisarni šole.

PRODAM orehovo spalnico, kom-
binirano omaro, kuhinjsko mi-
so in stole. Čank, Nad mlini 23,
Novo mesto.

DOBRO OHRANJEN industrijski
pletalni stroj ugodno prodam.
Pletilstvo »Ireas«. M. Sobota,
Zvezna 7.

PRODAM kompletno spalnico, tu-
di posamične kose. Nastov v
upravi lista (1594).

MOTORNA VOZILA

UGODNO PRODAM moped na tri
prestave, letnik 1967. Nastov v
upravi lista (1576/68).

PRODAM MOPED T 12, trobrzi-
neo. Cvetko Kostrevo, Potov vrh
44, Novo mesto.

PRODAM AVTO DKW kurir. Ogled
pri Martinu Kastelcu, Gotna
vas, n. h., Novo mesto.

PRODAM dobro ohranjene dele
osebnega avtomobila Opel-Olim-
pia. Nastov: Ivan Smid, Rašica,
p. Loka pri Zidanem mostu.

UGODNO PRODAM moped —
scooter — 3 brzine Zafred, Me-
stne nivre, blok 7, Novo mesto.

POSEST

PRODAM novo hišo v Smibelu,
dograjeno do 4. faze, z delavnico
5 x 12, primerno za vse vrste
obrtnikov. Nastov v upravi lista
(1561/68).

4-SOBNO enodružinsko hišo s
manjšim gospodarskim poslop-
jem in velikim vrtom, primerno
za obrt, prodam v centru Gro-
supljaka. Ponudbe pod »Ugodna
priilika«.

UGODNO PRODAM takoj zamidli-
vo parcelo na Ragovški cesti.
Matija Gavoda, Partizanska 29,
Novo mesto.

PRODAM srednje veliko posestvo
z hišo in gospodarskim poslop-
jem ob cesti. Franc Gregorič,
Sred. Lakenz 1, Mokronog.

DVOSTANOVANSKO HIŠO, no-
vo preurejeno, s 33 ar. vrta, go-
spodarskim poslopjem pečen
proda Franc Babič, Zalog 8 pri
Škocjansu.

KUPIM neopremljeno gozd v bližini
Družinske vasi ali bližnji oko-
lici. Nastov v upravi lista
(1592/68).

RAZNO

ZELODNCI KATAR, čir na šolodcu
in dvanajsterniku ter trakti de-
beloga črvesa zdravite s uspe-
hom s prirodnim zdravilom —
s rožičkim DONAT vroleom.
Zahvalite se v svoji trgovini, če
pa ga doka v Novem mestu
pri HMEJLNIKU, STANDARU
(MERCATORJU) in pri DOLEN-
JSKI.

GE STE V ZADREGI, kakšen pr-
stan bi podarili svoji ljubljini,
obšične zlatarja Otmarija Zida-
riča, v Gosposki 5 v Ljubljani
(poleg univerze).

Prav je, da zveste:

Že samo za
16 dinarjev
dobite
vsak četrtek

skozi 26 tednov vse novice in
najnovejše dogodke iz devetih
občin širše Dolenjske. Spod-
njega Posavja, Bele Krajine in kočevsko-ribniške
doline — v domačem pokrajinskem tedniku DO-
LENJSKI LIST izhaja vsak četrtek kot glasilo 9
občinskih konferenc SZDL, tiskamo pa ga v redni
nakladi 29.200 izvodov. Nad 600 izvodov lista gre
vsak teden v 29 držav po vsem svetu v roke našim
rojakom, stariim ekonomskim izseljencem in lju-
dem, ki so začasno na delu v tujini. Kdor ga re-
dno bere, ima »okno v svet in okno na Dolenj-
sko«, razen koristi pa tudi precej zabave, dobrega
čtiva in poučnih sestavkov z različnih področij.

■ NAROČNINO ZA DRUGO POLETJE 1968
bodo začeli pobirati pismonoše na področju 9 do-
mačih občin te dni, medtem ko je izterjava drug-
od po Sloveniji stekla prejšnji teden. Naročnike
prosimo, da pripravijo po 16 dinarjev za polletno
naročnino, da pri izterjavi ne bo zamud in nepo-
trebnega prepričevanja.

■ NAROČNIKE IZVEN SLOVENIJE prosimo,
da sami takoj nakažejo zaostanek naročnine za
1968, če morda še kaj dolgujejo. — Naročnino je
treba plačevati polletno vnaprej, zamudnikom pa
po prvem opominu ustavimmo list, če dolga ne po-
ravnamo.

■ VEC PRESENECENJ, ki smo jih napo-
vedali že junija, pravkar pripravljamo: novo, izvirno
slovensko slikanico o g. Paradižniku in njegovih
šoferskih težavah, napeto povest, privlačne sestav-
ke na brahni strani, s katero bomo spet začeli
prihodnji četrtek itd.

■ VSAK TEDEN SPET 28 STRANI v dveh po-
krajinskih izdajah: s prihodnjo številko, ki bo
izšla 26. septembra, se vračamo k običajnemu je-
sensko-zimskemu obsegu domačega tednika. Ne
zamudite prispevkov, s katerimi vas nameravamo
prihodnje tedne še posebej presenetiti in razve-
seliti. Poravnajte naročnino, da bo DOLENJSKI
LIST tudi poslej vsak četrtek lahko z veseljem
vstopil v vaš dom!

NAROČNIKOM IN BRALCEM — lep pozdrav!
UREDNIŠTVO IN UPRAVA LISTA

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konferen-
ce SZDL Brezice, Ornemelj, Kočevje, Krško, Metlika,
Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik
(glavni in odgovorni urednik), Risa Bačar, Miloš
Jakopec, Marjan Legan, Marija Padovan, Jože Princ,